PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM

1—0050/3/1974.

SZIGORÚAN TITKOS!

Készült 10 példányban

10 sz. példány

JELENTÉS

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG 1973. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

(Országgyűlési előterjesztés tervezete)

Budapest, 1974

SZIGORÚAN TITKOS
Pénzügyminisztérium T.Ü.K
Érkezett: 1974 MAJ – 3
1-0050/3
Melléklet 1

JELENTÉS

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG 1973. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

(Országgyűlési előterjesztés tervezete)

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Törvényjavaslat a Magyar Népköztársaság 1973. évi költségvetésének végrehajtásáról	1
A törvény mellékletei	
A minisztériumok és az önálló költségvetési fejezetet képező szervek kötelező előirányzatainak teljesitése fejezetenként és jogcimenként	5
A tanácsok költségvetése kötelező előirányzatainak teljesitése megyénként és jogcimenként	6
A törvényjavaslat indokolása	
A népgazdaság 1973. évi fejlődése és a pénzügyi helyzet	8
A vállalatok és szövetkezetek gazdasági-pénzügyi eredményei	16
Az állami költségvetés bevételei	32
Az állami költségvetés kiadásai	41
A tanácsok gazdálkodása	66
Összesitések	**Tábla**
Az 1973. évi állami költségvetés végrehajtásának mérlege	I.
A vállalatoktól származó bevételek népgazdasági áganként	II.
A vállalatoknak adott támogatások népgazdasági áganként	III.

x x

x

	Tábla
A költségvetési szervek kiadásai költséghelyenként, alágazatonként és ágazatonként	IV.
A központi szervek költségvetésének végrehajtása fejezetenként	V.
x x x	
A főváros, a megyék, a megyei városok költségvetésének bevételei és kiadásai jogcimenként	VI.
A főváros, a megyék, a megyei városok költségvetésének bevételei főbb jogcimenként és megyénként	VII.
A főváros, a megyék, a megyei városok költségvetésének kiadása, átlaglétszáma és béralapja megyénként	VIII.
A főváros, a megyék, a megyei városok fejlesztési alapjának bevételei és kiadásai jogcimenként	IX.
A főváros, a megyék, a megyei városok fejlesztési alapjának bevételei főbb jogcimenként és megyénként	X.
A [illegible] megyék, a megyei városok fejlesztési [illegible] kiadásai jogcimenként és megyénként	XI.
x x x	

TÖRVÉNYJAVASLAT

a Magyar Népköztársaság 1973. évi költségvetésének végrehajtásáról

1.§

Az Országgyülés a Magyar Népköztársaság 1973. évi költségvetéséről szóló 1972. évi VI.számu törvény végrehajtását

230.632,050.000 /Kettőszázharmincmilliárd-hatszázharminckettőmillió-ötvenezer/ forint bevétellel,

232.457,441.000 /Kettőszázharminckettőmilliárd-négyszázötvenhétmillió-négyszáznegyvenegyezer/ forint kiadással,

1.825,391.000 /Egymilliárd-nyolcszázhuszonötmillió-háromszázkilencven-egyezer/ forint hiánnyal

jóváhagyja.

2.§

/1/ Az 1.§-ban foglalt bevételekből az állami vállalatok, az ipari szövetkezetek, a fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek, a szövetkezeti vállalatok nyereségadó, eszközlekötési járulék, illetményadó, társadalombiztositási járulék, termelési adó, forgalmi adó, vám és import-forgalmi adó, központositott amortizáció, városi és községi hozzájárulás, valamint egyéb befizetéseinek összege 189.317 millió forint, a bevételek 82,1 %-amely a főbb népgazdasági ágak szerint a következő:

ipar 86.962 millió forint, épitőipar 12.668 millió forint, mezőgazdaság, erdő- és vizgazdálkodás 3.868 millió forint, szállitás és hirközlés 11.507 millió forint, kereskedelem 57.147 millió forint, nem termelő ágazatok 17.165 millió forint.

/2/ Az 1.§-ban foglalt bevételekből

a mezőgazdasági szövetkezetek befizetéseinek összege 5.848 millió forint, a bevételek 2,5 %-a;

a lakosságtól származó adó-, illeték- és egyéb befizetések összege 13.562 millió forint, a bevételek 5,9 %-a;

a központi és a tanácsi költségvetési szervektől, a belföldi hitelműveletekből, a nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból és az egyéb forrásokból származó különféle bevételek összege 21.905 millió forint, a bevételek 9,5 %-a.

3.§

Az 1.§-ban foglalt kiadásokból

beruházásra, a tanácsi fejlesztési alapok pénzeszközeinek növelésére, a magánlakásépitéshez nyujtott állami támogatásra, egyes állami beruházásokkal kapcsolatos forgóalapjuttatásra, vállalati forgóalap-kiegészitésre, központi

készletezésre és a mezőgazdasági szövetkezetek beruházásainak támogatására elszámolt kiadások összege 46.125 millió forint, a kiadások 19,8 %-a;

állami vállalatok, ipari szövetkezetek, fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek, szövetkezeti vállalatok egyes termelési és forgalmi tevékenységének elősegitését szolgáló állami visszatérítésekre, dotációkra, termelési árkiegészitésekre, fogyasztói árkiegészitésekre, import-árkiegészitésekre, egyéb állami támogatásokra, mezőgazdasági szövetkezetek üzemviteli támogatására és a Mezőgazdasági Termelőszövetkezeti Nyugdijalap kiegészitésére forditott kiadások összege 68.482 millió forint, a kiadások 29,5 %-a.

4.§

/1/ Az 1.§-ban foglalt kiadásokból a költségvetési szervek kiadásai 96.842 millió forint, a kiadások 41,7 %-a.

/2/ Az /1/ bekezdés szerinti kiadások főbb csoportjai a következők:

a társadalombiztositási feladatokra, ezen belül családi pótlékra, táppénzre, gyermekgondozási és egyéb készpénzsegélyekre, gyógyszerellátásra és gyógyászati szolgáltatásokra, nyugdijakra és egyéb ellátásokra 31.375 millió forint, a kiadási főösszeg 13,5 %-a,

az egészségügyi és szociális feladatokra, ezen belül kórházak, klinikák, egyéb fekvő- és járóbetegeket gyógyitó intézetek fenntartására, az anya-, csecsemő- és gyermekvédelmi, közegészségügyi és járványügyi ellátásra, továbbá egyéb egészségügyi és szociális célokra, valamint üdülők működtetésével kapcsolatos hozzájárulásra 1o.7o2 millió forint, a kiadási főösszeg 4,6 %-a,

a kulturális feladatokra, ezen belül alsó-, közép- és felsőfoku oktatási, tudományos, kutatási, népmüvelési, müvészeti, gyermek- és diákjóléti intézmények, sportlétesitmények fenntartására 17.747 millió forint, a kiadási főösszeg 7,7 %-a,

a védelemre 9.488 millió forint, a kiadási főösszeg 4,1 %-a,

a rend- és jogbiztonságra 6.227 millió forint, a kiadási főösszeg 2,7 %-a,

a központi és helyi igazgatásra 4.o18 millió forint, a kiadási főösszeg 1,7 %-a,

a költségvetési szervek által ellátott ut- és hidfenntartási, város- és községgazdálkodási, mezőgazdasági, erdő- és vizgazdálkodási, továbbá egyéb gazdasági feladatokra 13.49o millió forint, a kiadási főösszeg 5,8 %-a,

a költségvetési szervek [illegible]inek felujitására és egyéb feladatainak ellátására 3.795 [illegible] forint, a kiadási főösszeg 1,6 %-a.

5.§

Az 1.§-ban foglalt kiadásokból

a belföldi hitelek törlesztésére, kamatfizetésre, nemzetközi kötelezettségekre és egyéb célokra teljesitett kiadások összege 21.008 millió forint, a kiadások 9 %-a.

6.§

Az Országgyülés az 1.§-ban foglalt bevételekből és kiadásokból

a minisztériumok és az önálló költségvetési fejezetet képező szervek kötelező előirányzatainak teljesitési adatait fejezetenként és jogcimenként az 1.számu melléklet,

a tanácsok költségvetése kötelező előirányzatainak teljesitési adatait megyénként és jogcimenként a 2.számu melléklet

szerint elfogadja.

7.§

Az Országgyülés jóváhagyja a Minisztertanácsnak és a pénzügyminiszternek az 1972. évi VI.számu törvény 12. és 13.§-ában foglalt felhatalmazásokon alapuló, és az 1973. évi költségvetés végrehajtására vonatkozó tevékenységét.

8.§

Az Országgyülés tudomásul veszi, hogy

a pénzügyminiszter az 1.§-ban foglalt hiányt a Minisztertanács határozata szerint belföldi hitelmüveletek utján rendezte,

az egyes feladatok átcsoportositásával összhangban a tanácsok költségvetéséhez és a tanácsi fejlesztési alapokhoz folyósitott állami hozzájárulás az előirányzattól eltérően alakult.

9.§

Ez a törvény a kihirdetés napján lép hatályba.

Budapest,1974.junius hó

A TÖRVÉNY MELLÉKLETEI

A minisztériumok és az önálló költségvetési fejezetet képező szervek kötelező előirányzatainak teljesitése fejezetenként és jogcimenként

/Ezer forintban/

1.számu melléklet a törvény 6. §-ához

Megnevezés	Bevételek összesen		Kiadások összesen	
	Előirányzat	Teljesités	Előirányzat	Teljesités
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	650	1.085	42.071	57.829
Minisztertanács	5.233	6.443	134.825	147.111
Népköztársaság Ügyészsége	814	2.715	129.154	133.217
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	100	40	39.624	41.494
Országos Testnevelési és Sporthivatal	550	864	416.068	422.005
Magyar Tudományos Akadémia	43.091	28.908	679.121	720.143
Országos Tervhivatal	510	12.247	86.710	78.293
Munkaügyi Minisztérium	122.436	123.909	1,046.730	1,131.175
Központi Statisztikai Hivatal	5.565	9.520	274.356	291.603
Külügyminisztérium	49.282	113.863	475.496	499.181
Belügyminisztérium	60.000	61.806	4,311.059	4,272.823
Honvédelmi Minisztérium	132.000	135.732	9,745.700	9,488.345
Pénzügyminisztérium	9.302	15.182	352.178	351.863
Igazságügyi Minisztérium	158.300	219.823	791.814	797.702
Kohó- és Gépipari Minisztérium	9.469	10.716	183.838	195.075
Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság	23.668	47.067	164.012	165.584
Nehézipari Minisztérium	24.217	26.295	181.874	193.031
Országos Anyag- és Árhivatal	30.096	20.281	45.347	24.390
Központi Földtani Hivatal	11.553	13.378	985.239	1,031.804
Könnyüipari Minisztérium	8.575	9.817	115.926	119.371
Legfelsőbb Bíróság	100	183	10.548	17.410
Munkásőrség	500	86	315.400	311.404
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	220.817	247.680	2,562.854	3,088.923
Belkereskedelmi Minisztérium	13.467	18.992	339.010	387.302
Külkereskedelmi Minisztérium	5.308	11.064	464.416	482.520
Épitésügyi és Városfejlesztési Minisztérium	8.830	11.140	236.140	232.249
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	55.916	56.094	4,667.007	4,915.151
Országos Vizügyi Hivatal	9.680	10.774	1,307.080	1,311.494
Magyar Rádió és Televizió	1,431.580	1,397.932	1,171.362	1,172.381
Müvelődésügyi Minisztérium	92.554	160.922	2,651.881	2,830.806
Egészségügyi Minisztérium	69.700	75.529	2,499.800	2,783.688
SZOT Társadalombiztositási Főigazgatóság	25,400.000[1]	25,202.315[1]	31,610.719	31,671.438
Üdültetés	100.500	106.966	379.493	435.622
Felujitási és egyéb tartalék	953	.	2,347.011[2]	.
Együtt	28,105.316	28,159.368	70,763.863	69,802.427

1/ A társadalombiztositási járulékbefizetést is tartalmazza.

2/ Az előirányzat jelentős része a fejezeteknél került felhasználásra.

A tanácsok költségvetése kötelező előirányzatainak

teljesítés jogcimenként

2. számu melléklet a törvény 6.§-ához

Megnevezés	Állami hozzájárulás a költségvetéshez		Állami hozzájárulás a fejlesztési alaphoz	
	Előirányzat[3]	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
Budapest főváros	974.352	1,7o1.669	3,923.277	3,752.o98
Baranya megye	186.568	211.774	13o.6o9	132.263
Bács- Kiskun megye	167.677	2o5.217	262.231	239.8o6
Békés megye	139.452	161.681	118.533	136.322
Borsod- Abauj- Zemplén megye[1]	2o8.ooo	349.827	464.216	432.36o
Csongrád megye	14o.71o	149.126	1o5.666	8o.673
Fejér megye	93.682	15o.47o	579.278	549.513
Győr- Sopron megye[2]	198.898	287.23o	392.619	41o.173
Hajdu- Bihar megye	255.465	283.o3o	9o.657	95.649
Heves megye	162.785	195.612	286.oo4	289.219
Komárom megye	2o1.62o	285.56o	467.861	473.468
Nógrád megye	155.167	2oo.346	134.738	128.5o8
Pest megye	243.6oo	271.654	4o6.11o	352.175
Somogy megye	141.22o	162.459	185.926	182.759
Szabolcs- Szatmár megye	44o.581	48o.516	392.678	4o5.o39
Szolnok megye	134.557	161.363	199.153	241.811
Tolna megye	116.5o5	13o.472	17o.5o4	157.326
Vas megye	134.416	174.437	259.988	289.323
Veszprém megye	194.537	235.o88	453.3o3	455.49o
Zala megye	96.o1o	131.o87	165.774	195.45o
Debrecen megyei város	57.814	88.215	446.7o7	392.467
Miskolc megyei város[1]	184.485	181.882	85o.o67	784.676
Pécs megyei város	72.84o	127.95o	267.682	345.657
Szeged megyei város	89.481	134.666	415.536	491.447
Tartalék	.	.	53.324	.
Összesen	4,79o.422	6,461.331	11,222.441	11,o13.872
Az előző évről áthuzódott kifizetés	.	.	.	513.o27
Együtt	4,79o.422	6,461.331	11,222.441	11,526.899

1/ Egészségügyi intézmények átadása miatt Borsod- Abauj- Zemplén megye állami hozzájárulása 51.277 ezer forinttal növekedett, Miskolc megyei város állami hozzájárulásának azonos összegü csökkentése mellett.

2/ Tartalmazza Győr megyei város adatait is.

3/ Az előirányzat nem tartalmazza a lakóházak javitásához nyujtott - a teljesités adataiban szereplő - támogatás összegét.

A TÖRVÉNYJAVASLAT INDOKOLÁSA

A népgazdaság 1973. évi fejlődése és a pénzügyi helyzet

Az 1973. évben a népgazdaság a tervezettnél gyorsabban, és az előző éveknél kiegyensulyozottabban fejlődött. A nemzeti jövedelem - összehasonlítható áron - közel 7 %-kal, az ötéves tervben előirányzott évi átlagos ütemnél és az 1971. és 1972. éveknél is gyorsabban nőtt. Erősödött a hatékonyság javitására irányuló törekvés, ami hozzájárult a jövedelmek bővüléséhez, az állami bevételek gyarapodásához. A nemzeti jövedelem növekedése majdnem teljes egészében a termelékenység emelkedéséből származott. Az élőmunka termelékenységének emelkedését jelentős részben a munka technikai felszereltségének növekedése idézte elő. A termelőmunka hatékonyságának emelkedését jelzi a fajlagos anyagfelhasználás csökkenése, valamint a bérhányad mérséklődése.

A termelés növekedése mellett javult a kereslet és kinálat összhangja, a termelők és szolgáltatók lényegében kielégitették a szükségleteket, az ujratermelés folyamatosságát jelentős akadályok nem zavarták. Bővültek és elmélyültek hazánk külgazdasági kapcsolatai, mindenekelőtt a szocialista országokkal.

Az 1973. évi sikeres gazdasági fejlődés hatására a népgazdaság pénzügyi helyzete javult. A vállalatok és szövetkezetek pénzgazdálkodása kiegyensulyozottabb volt. A belföldi pénzforrások növekedése meghaladta a hitelkihelyezésekét. Az állami költségvetés hiánya kisebb volt a tervezettnél és az előző évinél is. Az ország nemzetközi fizetési helyzete kedvezőbb volt, mint hosszabb időszak óta bármelyik évben.

A nemzeti jövedelem belföldi felhasználása, a fogyasztás és a felhalmozás együttes növekedése nem követte a termelés gyors bővülését. A nemzeti jövedelem külföldi felhasználása, a kiviteli többlet az előző évinél nagyobb volt.

A gazdasági-társadalmi fejlődés 1973. évi eredményei között kiemelkedő jelentősége van az életkörülmények további javulásának, az életszinvonal emelkedésének. Az egy keresőre jutó reálbér 2,5 %-kal, az egy főre jutó reáljövedelem pedig 5 %-kal - lényegében az előirányzottnak megfelelően - nőtt; a lakosság összes fogyasztása is csaknem 5 %-kal emelkedett.

Az 1973. évben a lakosság pénzbevételeinek 1o %-os bővülésével egyidejüleg azok szerkezete is változott: a pénzbeli társadalmi juttatások gyorsabban nőttek, mint a munkavégzéshez közvetlenül kapcsolódó bevételek.

A bérből és fizetésből élők részére az előző évinél mintegy 9 %-kal több munkabért /és bérjellegü juttatást/ fizettek ki. A leggyorsabban az iparban és az épitőiparban nőtt a bérkifizetés. A népgazdaság egészében a foglalkoztatottak száma csak kismértékben emelkedett. Ezért a bérnövekedésben az átlagbéremelkedés volt a meghatározó, a többlet 8o %-a ebből eredt. Az állami ipar és épitőipar munkásainak béremelését az irányelveknek megfelelően hajtották végre. A béremelés a szakképzettség, a teljesitmény, az eltérő munkakörülmények és munkaidő beosztás szerint differenciálódott. A központi és a saját eszközökből megvalósitott bérfejlesztés eredményeként a szakmunkások átlagbére az iparban 11, az épitőiparban 9 %-kal, a betanitott és segédmunkásoké pedig 8, illetve 6 %-kal nőtt. A nehéz fizikai munka fokozottabb anyagi elismerést kapott. Mérséklődtek az azonos munkát végző nők és férfiak bérkülönbségei. Az intézkedés azokat a nagyüzemi munkástömegeket érintette elsősorban, amelyeknek kereseti szinvonala az elmult években kisebb mértékben emelkedett és akik politikai sulyuknál fogva a munkásság legjelentősebb rétegét képviselik.

A lakosság mezőgazdasági munkából származó pénzbevétele 9,6 %-kal nőtt. Ebben a termékértékesitésből eredő bevételek több mint 12 %-os növekedése volt a meghatározó, amit a jó terméseredmények és a felvásárlási árak emelkedése tett lehetővé. A növekedéshez a szövetkezeti közös gazdaságból származó pénzbevételek az előző évinél nagyobb mértékben járultak hozzá. A tagok munkadija és pénzrészesedése 6,8 %-kal, az alkalmazottak bérjellegü pénzbevételei 8,5 %-kal emelkedtek. /A pénzbevételek növekedését befolyásolta az is, hogy a korábbi természetbeni járandóságok egy része fokozatosan pénzbeni juttatássá alakul át./

A lakosság részére folyósitott pénzbeni társadalmi juttatások /a lakbérhozzájárulással együtt/ 18 %-kal nőttek. A különböző bevételeknek a korábbinál erőteljesebb /a családi pótléknál 3o %-os, a nyugdijaknál 2o %-os, az ösztöndijaknál 15 %-os/ emelkedését főként a tej és tejtermékek fogyasztói áremelkedésének ellentételezéseként személyenként és havonként nyujtott 5o forintos juttatás okozta.

Az év során végrehajtott központi bér- és szociálpolitikai intézkedések együttes hatása a lakosság jövedelmi arányait, a szándékoltnak megfelelően, a munkások és a többgyermekes családok javára módositotta.

A lakosság a bevételeit a korábbi évekétől eltérően használta fel: áruvásárlásra és szolgáltatásokra arányaiban kevesebbet, ugyanakkor

lakásépitésre és pénzügyi kötelezettségeinek rendezésére többet költött. Mindemellett - készpénzben és takarékbetétben egyaránt - több pénzt halmozott fel.

A lakosság áruvásárlásra 9 %-kal, szolgáltatásokra 6 %-kal forditott többet, mint egy évvel korábban. A fogyasztás szerkezete változott: a vegyes iparcikkek, s ezen belül főleg a keresett tartós fogyasztási cikkek /személyautó, motorkerékpár, bútor/ forgalma nőtt a leggyorsabban, de élénkült a kereslet a ruházati cikkek iránt is; ugyanakkor az élelmiszerek és élvezeti cikkek fogyasztása lassabban nőtt, mint korábban.

A bővülő fogyasztási cikk import hatására is növekvő árukinálat, és a javuló választék lehetővé tette a szükségletek viszonylag zavartalan kielégitését. A javulás ellenére bizonyos cikkeknél /vas-müszaki tömegcikkek, gyermekruházat, cipők stb./ időszakos mennyiségi és választóki hiány, néhány árunál pedig a minőség romlása is megfigyelhető volt. A további előrehaladás közgazdasági feltételei adottak, az ipar és a kereskedelem együttmüködésének fokozására van szükség.

A lakossági fogyasztás alakulását az előző évekénél nagyobb mértékben befolyásolta a fogyasztói árak változása. Az 1973. évben a fogyasztói árindex - hatósági árintézkedések és egyéb árváltozások együttes hatására - 3,5 %-kal nőtt. Az áremelkedés mértéke - a következetes árpolitikai gyakorlat eredményeként - a tervezett keretek között maradt.

A legnagyobb mértékben - együttesen 5,2 %-kal - az élelmiszerek és élvezeti cikkek árszinvonala emelkedett, s ez több cikk /tej, tejtermék, égetett szeszesitalok, dohányáruk/ forgalmának átmeneti csökkenéséhez vezetett. A ruházati cikkek árszinvonala, a többszöri végleges és időleges árleszállitás ellenére, részben az összetételváltozás hatására 2 %-kal, a vegyesiparcikkeké pedig 1,8 %-kal nőtt. A fogyasztói árak emelkedése eltérően érintette a különböző rétegeket. A hatósági áremeléseket ellentételező intézkedések azonban az esetek többségében fedezetet nyujtottak a többletkiadásokra.

A lakosság pénzjövedelmeiből az előző évinél nagyobb hányadot /15 %-kal többet/ forditott pénzügyi jellegü /adó, illeték, kamat, biztositási dij és hiteltörlesztés/ kötelezettségeinek rendezésére. Ez döntően az adás-vétellel, illetve egyéb módon átruházott személyi tulajdonban lévő ingatlanok árának növekedésével, a nagyobb biztositási

költségekkel és hiteligénybevétellel van összefüggésben, de szerepet játszottak benne az 1973. évi adóintézkedések, elsősorban a gépjárműadó felemelése is.

A lakosság takarékbetétei 7,4 milliárd forinttal - az előző évinél nagyobb mértékben - nőttek. A takarékbetétek állománya 1973. december 31-én kereken 62 milliárd forint volt. A loo forint készpénzbevételre jutó betételhelyezés az 1972. évi 3,4o forintról 3,7o forintra emelkedett.

A lakosság életkörülményeinek alakulásában az 1973. évben lényeges előrehaladás történt. Az év során végrehajtott intézkedések lehetővé tették a középtávu tervben meghatározott arányok közelitését. A három év egészét tekintve azonban a leginkább jellemző mutatók /az egy keresőre jutó reálbér, illetve az egy főre jutó reáljövedelem/ teljesitése - elsősorban az 1971-72. évi mérsékeltebb ütem miatt - elmaradt a IV.ötéves tervben előirányzottól. A nomináljövedelmek növekedése ugyanis összességében tervszerü volt, de a fogyasztói árszinvonal emelkedése meghaladta a középtávu terv készitésekor feltételezett növekedést. A már megtett és a tervezett intézkedések eredményeként a IV.ötéves tervnek a reáljövedelem növekedésére vonatkozó célkitüzése teljesül, a reálbérek alakulásában is csak kisebb elmaradás várható.

A népgazdaság 1973. évi fejlődésének egyik jellemzője, hogy a beruházási tevékenység szinvonala nem érte el a tervezettet és az éven belüli alakulása sem volt egyenletes. Az év első felében a beruházási ráforditás még az előző évi szinvonal alatt maradt, az év második felében azonban fokozatos élénkülés volt megfigyelhető.

Az 1973. évi beruházási tevékenységek finanszirozásában a központi források /a költségvetési juttatások, az állami és fejlesztési kölcsönök/ részesedése az előző évhez képest 45,4 %-ról 45 %-ra csökkent, a beruházási hitelek aránya viszont 13,1 %-ról 14,3 %-ra emelkedett. A vállalatok, szövetkezetek és tanácsok saját pénzeszközeikkel az 1973. évben 4o,7 %-kal - egy évvel korábban 41,5 %-kal - vettek részt a beruházások megvalósitásában.

A beruházási teljesités anyagi-müszaki megoszlása a tervezettől eltérően alakult; az épitési ráforditások és a nem szocialista gépimport részesedése csökkent, a belföldi gépbeszerzés és a szocialista gépimport aránya nőtt. A ráforditások népgazdasági ágak közötti megoszlása kismértékben módosult; a nem termelő ágazatok részesedése emelkedett.

Az 1973. évben is gondot okoztak a fejlesztések megvalósitása során felmerült többletköltségek. Ezeket az előkészités és a kivitelezés során felmerülő hiányosságok, időközben elhatározott eltérő müszaki megoldások, pót- és többletmunkák, illetve kisebb részben árváltozások okozták. Kedvezőtlen, hogy az üzembe nem helyezett beruházások állománya tovább nőtt és az év végén megközelitette az éves beruházási ráforditás összegét.

Az 197o. év óta hozott intézkedések a beruházási kereslet, illetve az anyagi-müszaki lehetőségek és a központi célkitüzések közelitését segitették elő. Az intézkedések /a vállalati alapképzés 1971. évi módositása, a hitelezés feltételeinek szigoritása, uj kezdésü beruházások számának csökkentése, tartalékképzési kötelezettségek előirása, egyes épitkezések átmeneti tilalma stb./ hatásai lényegében az 1972. év második felében bontakoztak ki. Ezek elsősorban a vállalati döntéseken alapuló fejlesztéseket érintették, ahol a beruházások átmenetileg csökkentek. Az állami körben - az induló nagyberuházások számának mérséklésével - a folyamatban lévő beruházások megvalósitására összpontosultak a rendelkezésre álló eszközök.

Az 1973. évben a változatlan szabályozás - főként a nyereségnövekedéssel összefüggésben - arányában már növekvő fejlesztési célu vállalati saját forrás képződést tett lehetővé. Egyes célcsoportos beruházások /vizgazdálkodás, országos uthálózat, lakásépités/ éves előirányzatait növelték és a szocialista viszonylatból származó gépek behozatalára adható hitelek kontingensét emelték. Mindezek együttesen jelentősen bővitették a beruházási jellegü vásárlóerőt, amelyet azonban sem az állami, sem a vállalati döntési körben nem használtak fel teljes mértékben. A fejlesztési tevékenység élénkitését a pénzügyi lehetőségek megalapozták. Az, hogy a beruházási ráforditások lényegében az előző évi szinten alakultak, a nem megfelelő müszaki-gazdasági előkészités, az épitőipari kivitelező , illetve a technológiai-szerelő tevékenység mérsékelt bővülésének következménye.

A IV.ötéves terv első három évében a beruházási ráforditás mintegy 31o milliárd forint, ami a középtávu terv eredeti éves ütemeihez képest 35 milliárd forint többletet jelent. A többlet nagyobb része az első évben került felhasználásra. Az 1971. évi kiemelkedően magas /12,5 %-os/ növekedés után az 1972. évben erőteljesen mérséklődő /2,4 %-os/ szinvonalemelkedés következett be. Az 1973. évi 1o6,4 milliárd forint összegü ráforditás is csak 3,2 %-os emelkedést jelent az előző évhez képest. Az első három év tényleges, valamint az 1974. és az 1975. évek várható teljesitését számolva, a ráforditás az eredetileg számitott szinvonalnál - a beruházási tevékenységet lassitó intézkedések ellenére - mintegy 1o %-kal magasabb lesz.

A készletek növekedése 7 % /az 1972. évben 4 %/ volt. Az iparban a készletek az utóbbi évekhez hasonlóan /mintegy 5 %-kal/ emelkedtek. A forgalom területén a készletállomány minimálisan bővült. A megelőző évinél nagyobb növekedés az élelmiszergazdaságban következett be; a készletek összetételének ebből eredő változása előnyösnek minősíthető. A készletgazdálkodás hatékonyságának javulását jelzi, hogy egységnyi termeléshez és forgalomhoz valamivel kevesebb készlet is elegendő volt.

Az év során mindkét viszonylatban igen jelentősen bővült a külkereskedelmi áruforgalom. A gazdasági fejlődés fő mozgatóereje az export növekedése volt; a kivitel emelkedése különösen a nem rubel elszámolású viszonylatban volt nagymértékű, de meghaladta a számítottat a rubel elszámolásokban is. Javult a népgazdaság exportképessége, amit egyrészt az ipar jobb alkalmazkodása, másrészt a mezőgazdaság jó eredményei, főként a rekord gabonatermés segített elő. A külkereskedelmi áruforgalomban, és a külgazdasági kapcsolatokban a kedvező vonások ellenére ellentmondások is mutatkoztak. A szocialista viszonylatu export növekményének döntő részét a gépkivitel adta, a nem rubel viszonylatu forgalomban ezzel szemben az alacsonyabb feldolgozottsági foku termékek /anyagok, alkatrészek, mezőgazdasági-élelmiszeripari termékek/ exportja emelkedett az átlagosnál gyorsabban. Az import növekedése mindkét viszonylatban elmaradt a kivitelé mögött. A szocialista import lassu növekedését az is előidézte, hogy minőségi és választéki problémák miatt az árukinálat eltért a hazai igényektől, és igy 1973-ban jelentősen tovább nőtt az áruforgalmi aktivum. A nem rubel elszámolásokban a behozatal emelkedését bizonyos mértékig fékezte az év második felében egyes termékekben mutatkozó hiány mellett az, hogy a gyorsitemü áremelkedés miatt a beszerzés egy részét célszerü volt elhalasztani. Az 1973. évben a tőkés világpiac legjellemzőbb vonása az volt, hogy az anyagok és energiahordozóknál, valamint számos más terméknél meggyorsult az áremelkedés. Ez növelte ugyan export-árbevételeinket, de ennél nagyobb mértékben drágította importunkat.

Az ország nemzetközi pénzügyi helyzetének alakulására jellemző volt, hogy a fizetési mérleg mindkét elszámolási viszonylatban az 1972.évinél nagyobb aktivummal zárult. Rubel viszonylatban, elsősorban a behozatalt már hosszabb ideje meghaladó kivitel miatt, lényegében valamennyi szocialista országgal szemben egyenlegében követelésünk alakult ki. Az áruforgalmon kivüli elszámolások a kialakult aktivumot az 1973. évben különösebben nem befolyásolták; a szocialista idegenforgalomból származó bevétel az előző évi szinten maradt. A nem rubel elszámolásu viszonylatban - ugyancsak elsősorban az áruforgalom alakulásával összefüggésben - az 1972. évi passzivummal szemben aktivum keletkezett. A tőkés

idegenforgalomból származó devizabevétel az utasforgalomnál gyorsabban emelkedett. A végrehajtott valuta- és hitelműveletekkel elkerülhetők voltak a tőkés devizák árfolyamváltozásainak kedvezőtlen hatásai. Az aktivabb árfolyampolitika eredményeként az exporton elérhető többletárbevétel valamelyest ellentételezte az import árveszteségét.

A külgazdasági kapcsolatok elmult években bekövetkezett dinamikus növekedése várhatóan azt idézi elő,hogy a IV. ötéves terv egész időszakát tekintve is nagyobb lesz a tervezettnél a külkereskedelmi áruforgalom mindkét viszonylatban. A rubel elszámolásokban a tervezettet nagymértékben meghaladó aktivum alakul ki, a nem rubel elszámolásokban pedig a számitott passzivum helyett várhatóan egyensuly alakul ki. Az áruforgalom ilyen alakulása meghatározza az ország nemzetközi pénzügyi helyzetét is; a népgazdaság devizahelyzete a tervidőszak végén kedvezőbb lesz a tervezéskor feltételezettnél.

A gazdasági fejlődés az előző évinél kevesebb külföldi forrás bevonása mellett valósult meg. A kedvező eredmények a jövedelemtulajdonosok pénzügyi helyzetének javulását, a megtakaritások növekedését idézték elő. A vállalatok, szövetkezetek és költségvetési szervek fel nem használt betétei az előző évinek csaknem kétszeresével nőttek. A belföldi hitelkihelyezések a forrásoknál lassubb ütemben emelkedtek, és dinamikus exporttevékenységhez kapcsolódva jobban bővültek a külföldi kihelyezések.

A hitelforrások emelkedése - mind a beruházások, mind a forgóeszközök hitelezése terén - a korábbinál aktivabb és szelektivebb hitelpolitika alkalmazását tette lehetővé.

A beruházási tevékenység jobb egyensulyi helyzete és a gazdálkodó szervek javuló hitelképessége a beruházási hitelek iránti érdeklődés fokozódásában is megnyilvánult. A nagyobb, és - a szocialista gépimport elősegitése érdekében - év közben tovább bővitett hitelnyujtási lehetőségek, valamint a viszonylag kisebb előzetes elkötelezettség jó alapot teremtett a vállalatok indokolt hiteligényeinek kielégitéséhez.

A korábbinál aktivabb hitelezési tevékenység nyomán a beruházási hitelek állománynövekedése meghaladta az előző évit, de - a számitottnál kisebb beruházási teljesités miatt - a hiteligénybevételi lehetőségek részben még igy is kihasználatlanul maradtak. Az állami és fejlesztési kölcsönök összege is mérsékeltebben nőtt a megelőző évinél.

A forgóeszközhitelezés gyakorlata elősegitette a végső termékkibocsátás gyorsitását, a készletfelhalmozás mérséklését. Az ésszerübb, megfontoltabb készletgazdálkodás, az értékesitás egyenletesebb üteme, valamint a kedvező nyereségalakulás eredményeként mérséklődött a gazdálkodó szervek hiteligénye, s az előző évhez képest csökkent a forgóeszközhitelek állománya.

A gazdasági fejlődés alakulásának főbb vonásai befolyásolták az állami költségvetés helyzetét is. Az 1973. évi költségvetés bevételei a kiadásokmál gyorsabban emelkedtek; a hiány a tervezettnél kisebb. A kedvezőbb pozició kialakulásában elsősorban az volt a meghatározó, hogy a gyorsabb termelésemelkedés és a dinamikusan növekvő export hatására a tervezettnél magasabb szintet és a vártnál nagyobb növekedési ütemet ért el a vállalatok befizetése. Javitotta a költségvetés helyzetét az is, hogy a számitottnál kevesebb felhalmozási kiadást kellett teljesitenie. A kedvező hatásokat azonban mérsékelte, hogy a vállalatok és szövetkezetek támogatására forditott kiadások a bevételeket meghaladóan emelkedtek, elsősorban a világpiaci áremelkedések vártnál gyorsabb ütemével összefüggő ártámogatási igények miatt.

A gazdaságpolitika időszerü követelményei, és az ezekkel összhangban lévő központi döntések az utóbbi években növelték a költségvetés szerepét a jövedelmek ujraelosztásában. A centralizált jövedelmek növekedése - a vállalati tevékenység eredményeként létrejött jövedelmek gazdálkodó egységek és költségvetés közötti megosztási arányainak változatlansága mellett - elmaradt a kiadási kötelezettségek bővülése mögött. Ezért a költségvetés több év óta hitelfelvételre kényszerül. A hitelkapcsolatok - egyenlegükben - az utóbbi két évben azonos szinten alakultak és ez, a költségvetés pénzforgalmának jelentős bővülése mellett, viszonylagos javulást jelent. A költségvetés és a hitelrendszer közötti kapcsolatok a pénzügyi egyensuly követelményeit kielégitették; a költségvetés hitelszükségleteit a vállalatok, a szövetkezetek, a tanácsok, a költségvetési szervek és a lakosság betétei, mint hitelforrások terhére történő átcsoportositásokkal meg lehetett oldani.

x x

x

A vállalatok és szövetkezetek gazdasági-pénzügyi eredményei

A vállalatok és szövetkezetek tevékenységében a korábbi éveknél jobban érvényesült a jövedelmezőbb gazdálkodás feltételeinek kialakitására irányuló szándék, a gazdaságos termékszerkezet kialakitásának követelménye, előtérbe került a munka- és üzemszervezés. A gazdálkodó szervek tevékenységének bővülését a vártnál nagyobb külpiaci igények is lehetővé tették.

Az 1973. évi gazdálkodás eredményeként a népgazdaság szocialista szektorában /a mezőgazdasági szövetkezetekkel együtt/ 195 milliárd forint tiszta jövedelem képződött, 12 %-kal több mint az előző évben.

A tiszta jövedelem összetétele a következő:

Megnevezés	Az 1972. évben	Az 1973. évben	Az 1973.évi az 1972.évi %-ában
	millió forintban		
Nyereség	1o3.292	123.726	119,8
Termelési költségekben elszámolt jövedelmek	77.772	85.614	11o,1
Forgalmazással kapcsolatos jövedelmek	4o.175	43.776	1o9,o
Egyéb jövedelmek	8.384	11.187	133,4
Együtt	229.623	264.3o3	115,1
Le: Támogatások	55.531	69.323	124,8
Tiszta jövedelem	174.o92	194.98o	112,o

A tiszta jövedelem bővülése gyorsabb volt az előző évinél, az alakulását alapvetően meghatározó nyereség 19,8 %-kal nőtt. Ez a termelés és forgalom emelkedése mellett a javuló termelékenység, a jobb költséggazdálkodás és a világpiaci áremelkedés miatt is magas jövedelmezőségü export emelkedésének az eredménye. A termelésben lekötött eszközök és a kifizetett bérek emelkedésével, valamint a tevékenységek bővülésével összefüggésben 1o,1 %-kal nőttek a termelési költségekben elszámolt jövedelmek /eszközlekötési és bérjárulékok, a termelési, a kereskedelmi stb. adók/. A bel- és külkereskedelmi forgalomnak az előző évinél gyorsabb fejlődése, a forgalmazáshoz kapcsolt jövedelmek /a forgalmi adó és a vámbevételek/ 9 %-os növekedését eredményezte. Az egyéb, főként egyes decentralizált pénzalapokat /pl. export-import árkülönbözeti tartalékalapok, garanciális alap, müszaki fejlesztési alap stb./ növelő jövedelmek a korábbinál is gyorsabban, 33,4 %-kal nőttek.

A támogatások 24,8 %-os növekedését döntően a világpiaci árak emelkedése, egyes esetekben a folyó anyagfelhasználás szükségleteit meghaladó beszerzések miatt felmerült - az előző évi négyszeresét is meghaladó - import ártámogatások idézték elő. A támogatási kiadások növekedéséhez hozzájárult a fogyasztói árkiegészítés korábbinál gyorsabb emelkedése is, amelyet a szarvasmarha és más élőállatok felvásárlási árának, illetve az élelmiszeripari termelői áraknak az emelése és az érintett forgalom bővülése idézett elő. Jelentősen nőtt a termelési árkiegészítés és dotáció összege is.

Az állami vállalatok, az ipari szövetkezetek, a fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek, a szövetkezeti vállalatok /továbbiakban: vállalatok/ jövedelme az előző évekénél gyorsabban nőtt. A vállalati gazdálkodás jövedelmezőségének javulását jelzi, hogy a bruttó termelés népgazdasági szinten mért 1o,8 %-os növekedése mellett az előző évinél 18 %-kal több nyereség képződött.

A vállalatok átlagos eszközállománya /gépek, berendezések, készletek/ és a kifizetett munkabérek együttes összegének minden 1oo forintjával 2,5o forinttal több társadalmi terméket hoztak létre, s 1 forinttal több nyereséget értek el 1973-ban, mint egy évvel korábban. Az eredményesebb gazdálkodást jelzi az is, hogy az előző évinél 1,2o forinttal nagyobb volt a 1oo forint eszközlekötéssel létrehozott nyereség. Az állóeszközök kihasználásában - az uj termelőberendezések hasznositásában tapasztalható javulás ellenére - továbbra sem eléggé folyamatos és gazdaságos a gépkapacitások működtetése.

Kedvezőtlen, hogy a vállalatok bevételéhez és nyereségéhez viszonyitva növekedtek a költségvetési támogatások. Az 1973. évben 1oo forint értékesitési árbevételre 8,6o forint támogatás jutott, ami o,8o forinttal több az előző évinél.

A támogatásoknak az elmult néhány évben bekövetkezett gyors növekedése a termelői árrendszer nem kielégitő [illegible]nak és az árakkal kapcsolatos gyakorlat hiányosságainak is [illegible]ménye. A termelői árak, elsősorban néhány nélkülözhetetlen nyersanyag és energiahordozó vonatkozásában, elszakadtak a világpiaci áraktól, illetve a belföldi ráforditásoktól. Ezért az érvényes termelői árrendszer nem felel meg teljes mértékben funkciójának. A valóságos ráforditásokat nem tükrözi, elfedi a valóságos költségviszonyokat, nehezíti a gazdálkodók tisztánlátását, az élő- és holtmunka kedvező felhasználását, indokolatlanul nagy terheket ró az állam központi pénzalapjára.

A vállalatok 1973. évi nyeresége 110,3 milliárd forint, az előző évinél 16,8 milliárd forinttal több. A nyereség valamennyi népgazdasági ágban meghaladta a számitottat; az iparban 4,3 milliárd forinttal nagyobb a tervezettnél, a többi népgazdasági ágban a többlet együttesen mintegy 2,4 milliárd forint volt.

A nyereség 1973. évi növekedésének tényezői közül kiemelendő a termelési, az értékesitési volumen növekedése, a jövedelmezőség javulása, az export árnyereség emelkedése.

A belföldi értékesités és a szocialista export jövedelmezősége lényegében nem változott, ugyanakkor a nem rubel viszonylatu értékesitésnél főként a konjunkturális áremelkedés következtében a nyereségnek az árbevételhez viszonyitott aránya közel kétszeresére emelkedett. /1972-ben 6,5; 1973-ban 12,9 %./ Ez összességében egy százalékponttal növelte a népgazdaságban elért értékesitési árbevétel nyereséghányadát.

A szocialista ipar belföldi értékesitési árainak átlagos szinvonala 2 %-kal haladta meg az előző évit. Ezen belül legnagyobb /6,5 %-os/ az élelmiszeripar árszinvonal emelkedése, ami elsősorban egyes élelmiszerek /tej, tejtermék/ és élvezeti cikkek /égetett szeszesitalok, dohányáruk/ árának központi döntésen alapuló növekedésével függ össze. A szocialista exporttermékek árai 1,7 %-kal emelkedtek. Ebben meghatározó szerepe volt a vegyipari termékek 4,8 %-os és az élelmiszeripari termékek 3 %-os árnövekedésének. A nem rubel viszonylatu értékesitésnél az áremelkedés 8,7 % volt. Különösen magas árnövekedést ért el a kohászat és az élelmiszeripar. Mérsékeltebb, de a belföldinél még nagyobb a könnyüipar és a gépipar termékeinek export árnövekedése.

A mezőgazdasági termékek értékesitési ára /a szocialista kereskedelem és az ipar számára történt értékesitést alapulvéve/ a növényi termékeknél 1,1 %-kal, az állatok és állati termékeknél együttesen 13,2 %-kal volt magasabb az 1972. évinél. A két termékcsoporton belül a zöldség és az állati termékek árának emelkedése volt lényegesen magasabb az átlagosnál.

A vállalatok-szélesedő piackutatási tevékenységük eredményeként - fokozták a jövedelmezőbb értékesitési lehetőségek kihasználását. Ez visszatükröződik abban, hogy az értékesités fő viszonylatok szerinti megoszlásában az átlagosnál jövedelmezőbb export részaránya emelkedett. A nem rubel elszámolásu export növelése döntő részben azoknál a termékeknél következett be /alapanyagok, félkésztermékek, élelmiszeripari anyagok/, amelyek konjunkturális áremelkedése a legnagyobb volt.

1973. évben a nyereség növekedésében a korábbinál nagyobb szerepet játszott a költségszintek /a bruttó termelési értékhez viszonyitott költséghányadok/ csökkenése. A népgazdasági szintü 1,6 %-os költségszint csökkenés az elmult években tapasztalt legnagyobb javulás. /Az 1972. évben a költséghányad csökkenés o,7 % volt./ Figyelmet érdemel, hogy 1973-ban csökkent - bár mérsékelten - az általános költségek bruttó termelési értékhez viszonyitott hányada. /Ez népgazdasági szinten az előző évi 16,5 %-kal szemben 15,6 % volt./

A loo forint termeléshez felhasznált anyagköltség /47,4o forint/ 6o fillérrel kevesebb volt az előző évinél. Az anyagköltség hányada a kereskedelmen kivül valamennyi népgazdasági ágban mérséklődött. Az anyaghányad alakulásának megitélésénél azonban nem hagyható figyelmen kivül, hogy az import áremelkedések hatását a költségvetés az 1973. évben mintegy 6 milliárd forint ártámogatással ellensulyozta. Ezt is figyelembe véve loo forint értékü termék előállitása népgazdasági szinten 48,15 forint anyagfelhasználással történt, ami alig valamivel kevesebb a hasonló módon számitott 1972. évinél.

A loo forint termelési érték létrehozásához igénybe vett élőmunka költsége 3o fillérrel csökkent. A termelékenység növekedése az ipar egészében kiegyenlitette a munkások és a termelést irányitók béremelésének hatását. Javult a munkaerőgazdálkodás; kisebb volt a munkaerőmozgás, lehetővé vált a rendelkezésre álló munkaerő ésszerübb, hatékonyabb felhasználása.

A vállalati általános költségek növekedése - bár a korábbi éveknél kisebb mértékben - az elmult évben is meghaladta a termelés és az értékesités bővülésének ütemét. Továbbra is gyorsan / 15 %-kal/ növekedtek a bel- és külföldi utazási, kiküldetési költségek. Ilyen célra a vállalatok 3,9 milliárd forintot forditottak. A különböző előirások megszegése miatt kirótt pénzbüntetések, birságok, valamint a szerződéses kötelezettségek elmulasztása miatt fizetett késedelmi kamatok és kötbérek ugyancsak jelentős ütemben növekedtek és összegük elérte a 2,2 milliárd forintot.

Az emlitett tényezők kedvező irányu hatását mérsékelte, hogy az egyéb ráforditások az egyéb bevételeknél gyorsabban növekedtek. A gazdálkodó egységek ugyanis export-import árkülönbözeti tartalékalapok képzésére nyereségük terhére 1,8, egyéb alapok képzésére 2,1, különböző ráforditások cimén 3,7 milliárd forinttal többet számoltak el az elmult évinél.

A vállalatok költséggazdálkodása a megfigyelhető fejlődés ellenére nem kielégitő. Számos vállalat ugyanis még mindig nem fordit kellő gondot

a ráforditások ésszerü mérséklésére. Kevés helyen foglalkoznak rendszeresen a különböző költségek indokoltságának elemzésével, a költségtullépésekért és mulasztásokért gyakran elmarad a felelősségre vonás.

A vállalatok által realizált nyereségből a központi költségvetést nyereségadó, bérfejlesztési befizetés cimén 66,5 milliárd forint, a tanácsokat városi és községi hozzájárulás cimén 5 milliárd forint illette meg.

Nem változott a nyereségnek az állami költségvetés és a vállalatok közötti megosztásának aránya. A vállalatok 1973. évi nyereségükből együttesen 37,6 milliárd forintot forditottak érdekeltségi alapjaik képzésére, ami az előző évit 17,9 %-kal haladja meg.

A vállalatok lo,3 milliárd forint részesedési alapot képeztek, ami 17 %-kal több a megelőző évinél. Az alapot növelte az eredmény terhére elszámolt - az 1972. évivel azonos - 1,7 milliárd forint összegü garantált rész is, ami szociális, kulturális és sportcélokra használható fel. Az igy megnövelt részesedési alap mintegy 12 milliárd forint volt, 14 %-kal több az 1972. évinél; bérköltséghez viszonyitott aránya 12,5 %, az előző évi 11,9 %-kal szemben.

A részesedési alapot terhelő bérfejlesztési befizetés alig több mint 3 %-kal nőtt az 1972. évihez képest. A központi béremeléseket ugyanis befizetési kötelezettség nem terhelte, a bérszabályozás rendszere által lehetővé tett béremelések pedig - elsősorban a nyereség jelentős növekedésének eredményeként - nagyrészt kedvezményes befizetési kötelezettség mellett valósultak meg. Évközi jutalmazásra, premizálásra, év végi részesedésre, szociális, kulturális kiadásokra, lakásépitések támogatására, ujitók dijazására és egyéb célokra az előző évinél nagyobb összeg állt a vállalatok rendelkezésére. Az ilymódon felhasználható /nettó/ részesedési alap bérköltségekhez viszonyitott aránya az előző évi 7,8 %-ról 8,6 %-ra emelkedett. Az iparon belül a kohászat és az élelmiszeripar részesedési alapjának növekedése magas /a kohászatban a bérköltség 3,9 %-ának, az élelmiszeriparban pedig a bérköltség 2,7 %-ának megfelelő összeg/. A bérköltséghez viszonyitva a hirközlés és a külkereskedelem részesedési alapja kisebb az előző évinél.

A vállalatok részesedési alapjukból anyagi ösztönzésre, évközi premizálásra és jutalmazásra az előző évinél 9 %-kal többet, közel 2 milliárd forintot fizettek ki, ami a bérköltség 2 %-ával azonos. A lakásépités vállalati támogatása 2o %-kal emelkedett. Tanulmányi ösztöndijra lo %-kal, ujitási dijakra 7 %-kal használtak fel többet a

megelőző évinél. A szociális, kulturális és sportcélokra 7 %-kal többet fordítottak mint az 1972. évben. Az üdültetési kiadások 13 %-kal emelkedtek.

A gazdálkodó szervek egészét tekintve a bérfejlesztési befizetéssel mérsékelt részesedési alap 27,2 napi, az iparban 27,5 napi, az épitőiparban 28,8 napi, a mező-, erdő- és vizgazdálkodásban 27,9 napi, a kereskedelemben 28,2 napi, a szállitás-hirközlésben 26 napi munkabérnek felel meg. Év végi részesedésre a gazdálkodó szervek átlagosan 16 napi munkabérnek megfelelő összeget fizethettek ki. Ezen belül az iparban és az épitőiparban 15-16 napi, a szállitás-hirközlésben 13-14 napi, a mező-, erdő- és vizgazdálkodásban, valamint a kereskedelemben 19-2o napi bérnek megfelelő összeg került kifizetésre.

Az 1973. évben javult a részesedési alapok képzésének és felhasználásának összhangja, csökkent a részesedési alaphiányos vállalatok száma, s az alaphiány összege. Az 1972. évben a vállalatok 4,1 %-a, az 1973. évben pedig 3,7 %-a /152 vállalat/ mutatott ki részesedési alaphiányt; az alaphiány összege az előző évi 22o millió forintról 162 millió forintra csökkent. Az alaphiányos egységek között nőtt a szövetkezetek aránya, mert egyes szövetkezetek az állami szektorban megvalósult bérfejlesztéshez igazodva, erejüket meghaladó mértékben növelték a munkabéreket. A részesedési alaphiányos gazdálkodó szervek 46 %-a /66 vállalat és szövetkezet/ saját erőből /tartalékalapból/, a többi központi források igénybevételével rendezte alaphiányát. /Ez az arány az 1972. évben 3o % volt./ Kedvezőtlen, hogy az érintett egységek csaknem egyharmada már az előző évben is részesedési alaphiánnyal zárt. /Igy például a Pamutnyomóipari Vállalat, a Pestmegyei Állami Epitőipari Vállalat és a Törökszentmiklósi Állami Gazdaság./

Az 1973. évi nyereségükből a vállalatok 24,3 milliárd forint fejlesztési alapot /az 1972. évinél 19 %-kal - 3,9 milliárd forinttal - többet/ képeztek.

Az állóeszközök 1973. évi értékcsökkenési leirásából 23,9 milliárd forint fejlesztési alap képződött. Az 1972. évi nyereségből képzett, 1973-ban felhasználható fejlesztési alap 2o,4 milliárd forint volt. E két oimen rendelkezésre álló fejlesztési forrás 44,3 milliárd forint, ami az 1972. évben lekötött eszközök 5,3 %-ának felel meg. A fejlesztési alapnak - ezeken felül - az állóeszközök értékesitéséből és selejtezéséből származó része összegszerüen csekély, de az előző évinél 13 %-kal nagyobb. Ez ugyan arra utal, hogy valamelyest fokozódott a felesleges állóeszközök hasznositására és az elavult állóeszközök cseréjére irányuló vállalati szándék, üteme azonban - figyelembe véve a nullára leirt állóeszközök állományának növekedését is - nem tekinthető kielégitőnek.

A vállalatok fejlesztési alapjukból korábban felvett hitelek és kölcsönök törlesztésére 14,1 milliárd forintot, fejlesztési alapjuk 25 %-ának megfelelő összeget forditottak. A forgóalap bővitésre felhasznált összeg aránya 7 %. Az állami beruházásokhoz adott hozzájárulásra fejlesztési alapjaik közel 8 %-át forditották. Az egyéb felhasználás elérte a 12 %-ot. Az összes felhasználásnak több mint fele közvetlenül beruházási célokra került kifizetésre.

A vállalati fejlesztési alapok felhasználási iránya ágazatonként eltérő. Az iparban a hiteltörlesztések fejlesztési alapokhoz viszonyitott aránya 31 %. Ezen belül a gépiparé 41 %, az épitőanyagiparé 4o %, és az élelmiszeriparé 37 %. A szállitás-hirközlésben a törlesztésre forditott összeg az alapnak 12 %-a. A vállalatok müködő állóeszközeinek értékében évről évre nő a kölcsönforrások részaránya. Az 1973. év végén az állóeszközök nettó értékének 9,7 %-át kölcsönforrás fedezte. Ez az arány az iparban 16 %, ezen belül a könnyüiparban 23 %, a kohászatban 22 %, a gépiparban és a vegyiparban 19-19 %.

A vállalatok tartalékalapjukba 5,1 milliárd forintot helyeztek. Veszteségrendezésre, fejlesztési és részesedési alapok kiegészitésére a tárgyévi alapképzés 7 %-a szolgált. Az 1972. évben ilyen célokra az igénybevétel 18 %-ot tett ki.

A felhasználásokat is figyelembe véve, a rendelkezésre álló tartalékalap összege 17,2 milliárd forint, a kötelező szint 56 %-a. A vállalatokat 2,2 milliárd forint visszapótlási kötelezettség terheli.

A vállalatok vagyona év végén mintegy 7oo milliárd forint; az 1973. évben 7,1 %-kal nőtt. Az év végi vagyon valamivel több mint kétharmada állóeszköz, közel egynegyede pedig forgóeszköz. A vállalatok vagyonának növekedésén belül az ipar, valamint a szállitás és hirközlés vállalatainak vagyona az átlagosnál kisebb, a többi népgazdasági ágba tartozóké nagyobb ütemben nőtt. A lakásalap 3,3 milliárd forinttal - 2,2 %-kal - nőtt; az 1973. év végén 152 milliárd forint volt.

Az iparvállalatok 1973. évben 56,6 milliárd forint nyereséget értek el, 7,4 milliárd forinttal, 15 %-kal többet, mint az előző évben. A többleteredmény döntő részben a termelés és értékesitás bővüléséből, a jövedelmezőség növekedéséből, az export értékesités árainak emelkedéséből, a ráforditások szinvonalának csökkenéséből adódott.

Az iparvállalatok bruttó termelési értéke 1o,8 %-kal volt magasabb az előző évinél. Az ipari ágazatok közül a gépipar és épitőanyagipar

fejlődésének üteme lényegében nem változott, az átlagosnál erőteljesebben bővült viszont a vegyipar és a könnyűipar termelése. A termelés emelkedése az értékesítés gyors ütemű felfutásával párosult. Változott az értékesítés fő viszonylatok közötti megoszlása. A belföldi kereslet mérsékeltebb ütemű növekedése mellett az export-értékesítés mindkét fő viszonylatban, de különösen a nem rubel elszámolású viszonylatban, dinamikusan emelkedett.

A hazai értékesítés növekedési üteme az átlagosnál kisebb volt a gépiparban és a kohászatban. A gépiparban a belföldi piaci kereslet mind a beruházási, mind a tartós fogyasztási cikkek iránt mérsékelten fejlődött. Az értékesítés során a kohászatban a vállalatok a tőkés piaci konjunktura kihasználását szorgalmazták. Ennek hatására a Lenin Kohászati Művek nem rubel elszámolású exportja több mint 4o %-kal, az Ózdi Kohászati Üzemeké mintegy 2o %-kal emelkedett. A szocialista export közel 1o %-kal nőtt. Az ipar rubel viszonylatu export növekményének jelentős része komplett gyárberendezésekből, műszerekből, fémmegmunkáló gépekből és közlekedési eszközökből, illetve a könnyűipar és élelmiszeripar egyes termékeiből származott. A tőkés piacon elért árbevétel 35 %-kal volt nagyobb az 1972. évinél. Különösen jelentős a kohászat és a vegyipar fejlődése. Az ipar egyes ágazataiban /gépipar, könnyűipar, vegyipar/ a termelés-növekedés a készletek állományának emelkedését is maga után vonta.

Az iparvállalatok költséggazdálkodása javult. A 1oo forint termelési érték létrehozásához szükséges ráforditás 1,1o forinttal csökkent az 1972. évihez képest. Az átlagosnál nagyobb költséghányad csökkenést elsősorban azokban az ágazatokban /a kohászatban és az egyéb iparban/ értek el, ahol az export árbevétel az ipari átlagot meghaladóan emelkedett. A bányászat és a villamosenergiaipar kivételével valamennyi ipari ágazatban csökkent - az ipar egészében 7o fillérrel - a 1oo forint termeléshez felhasznált anyagköltség. A központi bérintézkedések és a saját erőből megvalósitott jelentős béremelés ellenére a 1oo forint termeléshez felhasznált bérköltség /1o,4o forint/ lényegében azonos maradt az előző évivel. Ebben döntő szerepe volt annak, hogy a termelékenység a tervezettnél nagyobb mértékben növekedett.

A jövedelmezőség javulását jelzi a lekötött eszközökre jutó nyereség növekedésének gyorsulása. A 1oo forint lekötött eszközre jutó nyereség az 1973. évben 11,9o forint volt, 8o fillérrel több az előző évinél. /Az 1971-72. évek közötti javulás 6o fillér volt./ Az eszközarányos nyereség az ipar egyes ágazatai között változatlanul erősen differenciált és növekedési üteme is eltérő. Leggyorsabb a javulás a kohászatban, a gépiparban és a vegyiparban, kismértékü romlás tapasztalható viszont a villamosenergiaiparban, és az épitőanyagiparban.

A gazdaságosabb termelési szerkezet kialakitása szerves része a vállalati gazdálkodás javitására irányuló célkitüzéseknek. A struktura javitása terén már a központi intézkedéseket megelőzően is voltak eredmények, a határozatok azonban jobban ráirányitották a figyelmet a termelési szerkezet eddiginél gyorsabb javitásának szükségességére. A vállalati intézkedések arra mutatnak, hogy a kevésbé gazdaságos termelés visszaszoritásának, a kedvezőbb szerkezet kialakitásának feladatai előtérbe kerültek. Az ezt elősegitő munka mind az irányitó szerveknél, mind a vállalatoknál kiszélesedett, szervezettebb, intenzivebb lett. Felismerték, hogy a gyártmánystruktura javitása nem egyszeri, hanem állandó feladat.

Az eddigi tapasztalatok alapján megállapitható, hogy a vállalatok az uj, korszerü gyártmányok kialakitása mellett a meglévő termékek gazdaságosságának növelését segitő szervezési, technológiai, gyártmányfejlesztési megoldásokat is kidolgoztak. Ott, ahol a termékek gazdaságosságát javitó intézkedésekre nem volt lehetőség, szükebb körben leállitották a gyártást. Egyes esetekben a gazdaságos termelés, a kedvezőbb termékstruktura érdekében szervezeti változásokra volt szükség /pl. Vörös Csillag Traktorgyár, Gyapjumosó és Szövőgyár más vállalatokkal történt egyesitése/.

Az elért eredmények ellenére a gazdasági hatékonyság növelésének követelménye a jövedelmezőbb termékstruktura kialakitásában is az eddigieknél gyorsabb fejlődést és további érdemi intézkedéseket tesz szükségessé.

A hatékonyság javitása érdekében hozott határozatoknak megfelelően, az irányitó szervek kiemelten vizsgálták az 5o ipari nagyvállalat gazdasági tevékenységének jellemzőit. Ezen vállalatok termelésének együttes növekedése az 1973. évben közel állt az ipar egészének fejlődéséhez. Egyes vállalatok kiemelkedő eredményei mellett néhány jelentős, főként gépipari, valamint épitőanyagipari vállalat /igy például a Magyar Hajó és Darugyár, a Beton- és Vasbetonipari Müvek/ termelése kisebb volt az előző évinél. Az értékesités strukturája az ipar egészéhez hasonlóan megváltozott; a belföldi értékesités részaránya 76,8 %-ról 76,2 %-ra csökkent, emelkedett viszont a tőkés export aránya.

A kiemelt iparvállalatok 1973. évi eredménye 25,4 milliárd forint, 3,6 milliárd forinttal, 16,6 %-kal nagyobb az 1972. évinél. Az ipar egészét is meghaladó ütemü nyereségnövekedést - a gazdálkodás javulása mellett - az tette lehetővé, hogy a nagyvállalatok fokozottabb exporttevékenységük révén ennek előnyeit is nagyobb mértékben élvezték. Kiemelkedő mértékü nyereség-növekedés mutatkozott a kohászati vállalatoknál. Egyes korábban alacsony jövedelmezőségü vállalatok eredménye jelentősen javult.

A kiemelt vállalatok körére az ipar átlagánál erőteljesebb fejlesztési tevékenység jellemző. A kijelölt vállalatok készletállománya az átlagosnál kisebb mértékben /5,3 %-kal/ emelkedett. A növekedés üteme a legnagyobb az élelmiszeriparba és a könnyüiparba tartozó vállalatoknál.

Az épitőipari vállalatok 1973. évi bruttó termelési értéke 6,8 %-kal volt több, mint a megelőző évben, de 5,4 %-kal kisebb volt a tervezettnél. Valamelyest fokozódott az épitési tevékenység koncentrációja. A kivitelező épitőipar az előző évinél 13 %-kal nagyobb összegü épitményt fejezett be. Az uj kezdések mérsékeltebb növekedése mellett csökkent a kivitelezés alatt álló épitmények száma. Az állami épitőipari vállalatok termelése 8 %-kal emelkedett, a szövetkezeteké pedig - a korábbi évi jelentős ütemcsökkenés után - 9,2 %-kal nőtt. Az épitőipari vállalatok tevékenységének lassu növekedése és mérsékelt javulása is előidézte, hogy a beruházások szinvonala nem érte el a tervezettet.

Az épitőipari vállalatok 1973. évi nyeresége 9,9 milliárd forint, 1,5 milliárd forinttal /17,2 %-kal/ több az előző évinél.

A vállalatok loo forint termelési értéket 4o fillérrel kevesebb ráforditással állitottak elő. Az anyagköltségek hányada nem változott, az általános költségek részaránya csökkent. A termelés és a bérek aránya romlott, loo forint termelési értékhez 3o fillérrel több bért használtak fel. Ez is jelzi, hogy a termelékenység növelésében az előrehaladás nem kielégitő.

Az épitőiparban loo forint lekötött álló- és forgóeszközre jutó nyereség az 1972. évi 22,4o forintról 25,3o forintra emelkedett, javult az eszközök hasznosulása.

Az állami mezőgazdaság, erdő- és vizgazdálkodás nyeresége - a kedvező időjárás és terméseredmények következtében - 1973-ban 3,9 milliárd forint volt, a népgazdasági átlagot meghaladóan emelkedett.

A mezőgazdaság eredményjavulásának fontos tényezője a termelés hatékonyságának emelkedése is. Ezt jelentősen elősegitette a zárt növénytermesztési rendszerek gyorsütemü fejlődése. Kedvezőtlenül befolyásolták a hatékonyság javulását az állattenyésztő - elsősorban a sertéstartó - telepek üzemelésének megkezdéséhez szükséges első állatbeszerzések problémái. A hatékonyság javulását jelzi, hogy a loo forint termeléshez felhasznált összes költség 4,7o forinttal volt kevesebb az előző évinél. A növénytermesztés fajlagos anyagköltsége csökkent, ugyanakkor az állattenyésztés anyagköltségei emelkedő tendenciát mutatnak.

Ebben jelentős tényező, hogy a nagykapacitású telepek anyagfelhasználása üzembehelyezésük kezdeti időszakában szükségszerüen magas. Egyes telepek hiányos felszereltsége, a javító-karbantartó szolgáltatások ingyatékossága is erősiti ezt a tendenciát. A termelés és a bérek aránya a gyorsütemü gépesités és az egyre szélesedő racionális munka- és termelés-szervezés hatására jelentős mértékben javult. A korszerü gazdálkodási és vezetési elvek alkalmazásának jó példáját mutatta a Debreceni Agrártudományi Egyetem Tangazdasága.

Az állami mezőgazdaság vesztesége 87 millió forint volt, az előző évhez viszonyitva csökkent. A veszteség oka - a rendkivüli elemi csapások mellett - még mindig egyes állami gazdaságok teherbiróképességüket meghaladó és adottságuknak nem megfelelő irányu fejlesztési törekvése, a technológiai fegyelem lazasága, a helytelen üzem- és munkaszervezés. Ilyen okok miatt jelentős veszteséggel zárta az évet például a Csákvári Állami Gazdaság.

Az erdőgazdálkodás 1973. évi nyeresége /4oo millió forint/ a korábbi évekhez képest dinamikusan /az 1972. évihez mérten 41,2 %-kal/ nőtt, amit a faipari termékek termelői árának emelése is elősegitett.

A vizgazdálkodás termelési értéke több mint 9 %-kal nőtt, s ennek eredményeként számos, a lakosság életkörülményeit javitó létesitmény valósult meg. A közmüves vizellátásban részesülők aránya 56 %-ról 61 %-ra, a települések csatornázottsága 29 %-ról 32 %-ra emelkedett. Emellett az ipari és mezőgazdasági termelést kiszolgáló vizügyi létesitmények üzembehelyezése növelte a termelési-szolgáltatási tevékenységet. A vizgazdálkodás nyeresége évről-évre fokozatosan emelkedik, s 1973-ban közel 9oo millió forintot ért el. A közel 3o %-os nyereségnövekedést a termelési szerkezet kedvező irányu változása mellett a javuló költséggazdálkodás tette lehetővé.

A szállitás és hirközlés 1973.évi tevékenységének eredményeként a megelőző évit számottevően /3o,6 %-kal/ meghaladó, 5 milliárd forint összegü nyereség realizálódott. A nyereség emelkedése a támogatások ennél lassubb /14,3 %-os/ növekedése mellett következett be. Elsősorban a szállitás- ezen belül a vasuti és közuti közlekedés - eredményjavulása jelentős, nyeresége 36,6 %-kal emelkedett. A hirközlés nyeresége - a népgazdasági átlagnál mérsékeltebben - 1o,8 %-kal nőtt.

A nyereség növekedésének egyik fő forrása a teljesitmény bővülése. A teljesitmények növekedése a vasuti tranzitforgalom fejlődésével, valamint a gépjárműközlekedés több éve tartó, gyorsütemü térhódításával függ össze. Számottevő a javuló vállalati költséggazdálkodás nyereségnövelő hatása is; a költségszint, az előző évekét jelentősen meghaladó mértékben, 3 százalékponttal csökkent. Valamennyi költségnem termelési értékhez viszonyitott aránya javult; kedvező, hogy az általános költségek viszonylagos csökkentése révén 1,4 százalékponttal mérséklődött a költségszint.

A belkereskedelmi ágazat 1973. évi tényleges nyeresége 13,2 milliárd forint, az előző évinél 1,6 milliárd forinttal /13,6 %-kal/ több. A nyereségnövekmény döntő része a forgalom dinamikus bővüléséből származott. A forgalom minden 1 %-os emelkedését a nyereség 1,4 %-os növekedése követte.

Csökkent a ráforditások szinvonala, amihez nagymértékben hozzájárult az, hogy a kis- és nagykereskedelmi vállalatok az időszaki és végleges árleszállitáshoz jelentős összegü költségvetési támogatást kaptak. Ezen intézkedések hatása a készletgazdálkodás javulásában és a készletezési költségek csökkenésében is jelentkezett.

A belkereskedelemben a kifizetett bérek 1973-ban 7,5 %-kal emelkedtek. A forgalom és a bérek aránya javult. A népgazdasági átlagnál alacsonyabb bérnövekedés kedvezőtlenül érintette az ágazat munkaerőhelyzetét. A belkereskedelem néhány területén - az élelmiszerkereskedelemben és a vendéglátásban - kialakult tartós létszámhiány megszüntetése és a kereseti arányok javitása érdekében az ágazat 1973-ban 97 millió forint összegü bérpreferenciát kapott.

A belkereskedelmi ágazat forgalma 9,6 %-kal növekedett. Az átlagosnál dinamikusabb volt a gyógyszerkereskedelem és a nagykereskedelem, mérsékeltebb viszont a bolti kiskereskedelem, a vendéglátás és a fogyasztási szövetkezetek forgalmának emelkedése. Nőtt az árukinálat és sok árufajtával bővült a választék is. Az áruellátásban mutatkozó javulás ellenére az áru-utánpótlásban és a választékbővitésben, a minőség javitásában kedvezőtlen jelenségek is tapasztalhatók. Az iparvállalatok főként kisértékü szerelési anyagokból, kéziszerszámokból, gyermekruházati cikkekből nem teljesitették a kereskedelem igényét. Termelési és müszaki-fejlesztési okokra vezethetők vissza egyes élelmiszerek termelésének és forgalmazásának problémái is. Mindemellett az áruellátásban meglévő eseti és időszakos hiányosságok megszüntetéséhez a kereskedelmi munka szinvonalának, szervezettségének az eddiginél nagyobb foku javitására is szükség van.

A külkereskedelmi vállalatok 1973. évi nyeresége a forgalomnövekedés, a tőkés exportban és importban egyaránt jelentkező áremelkedés, a szocialista viszonylatban értékesitett, illetve behozott termékek összetétel-változásának következtében az előző évinél 23,8 %-kal több és elérte a 4,9 milliárd forintot. A nagyobb nyereségtartalmu export részaránya 1972. óta - a forgalom növekvő volumene mellett - emelkedett. Ez a tendencia 1973. évben tovább folytatódott.

Az ágazat nyereségképződésében fokozódó jelentőségü a belföldi szerződésekben kikötött áraknál kedvezőbb külkereskedelmi árak realizálása esetén elérhető árnyereségből való részesedés. Az ágazat jövedelmezőségi szintjét a bevételek alakulásán tulmenően, az áruforgalmazói munka ráforditás-igényének alakulása határozza meg. A költségek a forgalom dinamikájánál mérsékeltebben növekedtek, s igy a forgalom növekedése a ráforditások kisebb mértéku emelkedése mellett nyereségnövelő hatásu volt.

A mezőgazdasági szövetkezetek tevékenységének eredménye 1973-ban tovább javult. A növénytermelés több ágazatában - különösen az iparszerü termelési rendszerek terjedésének eredményeként - rekordnak tekinthető termésátlagokat értek el. Az állattenyésztés, különösen a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében tett intézkedések végrehajtásának tapasztalatai kedvezőek. Az árintézkedések és a támogatások kiterjesztésének hatására a szarvasmarha-, ezen belül a tehénállomány csökkenését sikerült megállitani. A szarvasmarhaállomány az előző évhez képest 2 %-kal, a tehenek száma pedig 2,6 %-kal nőtt. A tehénállomány a háztáji és kisegitő gazdaságokban továbbra is csökkent, a termelőszövetkezeti közös gazdaságokban viszont 9 %-kal nőtt.

Jelentősen bővültek a korszerü állattenyésztési telepek. Gondot okoz, hogy a hazai tervező szervek és a technológiai berendezéseket gyártó vállalatok - főleg a sertéstenyésztő telepekre vonatkozóan - nem rendelkeztek kellő tapasztalattal. Nem épültek ki kellő mennyiségben az állattenyésztő telepeket kiszolgáló üzemrészek és a meglévő állatállomány összetétele sem felelt meg teljes egészében az uj követelményeknek.

Az 1973. évi árintézkedések és a növekvő támogatások a mezőgazdasági tevékenység bővitésének irányába hatottak; az alaptevékenységen kivüli tevékenység emelkedése mérséklődött. Az alaptevékenység árbevételének 14,9 %-os növekedése mellett a melléküzemi tevékenységből

származó bevételek 9,7 %-kal emelkedtek. Az alaptevékenységen belül a növénytermelés árbevételének emelkedését csaknem kizárólag a volumennövekedés eredményezte. Az állattenyésztés értékesitésének növekedése elsődlegesen a termékárak emelésére vezethető vissza. Az ipari /ezen belül az élelmiszeripari/ és a belkereskedelmi tevékenység bővült. Kisebb visszaesés mutatkozik - az épitési tevékenységre vonatkozó előirások változása miatt is - az épitőipari, valamint a szállitási tevékenységnél.

A termelés folyó ráforditásainak emelkedése nem haladta meg sem az értékesités, sem pedig a termelés növekedését. A termelési költségek átlagos 9 %-os emelkedésén belül az anyagi ráforditások 11,4 %-kal, a bérköltségek pedig 2,3 %-kal emelkedtek. Az élőmunka technikai felszereltsége egyenletesen, évi 12-13 %-kal emelkedett, s részben ennek hatására a termelékenység az 1972. évi 6,1 %-kal szemben csaknem 15 %-kal nőtt.

A szövetkezetek bruttó jövedelme 12,7 %-kal - az előző évinél nagyobb mértékben - emelkedett. A mérleg szerinti nyereség a termelés bővülése, a kedvező időjárás és az árrendezések hatására 33 %-kal több az 1972.évinél. A nyereség alakulásában továbbra is jelentős különbségek tapasztalhatók. Ezek - az eltérő természeti feltételek mellett - a vagyoni helyzetben, az eszközellátottságban, a szakmai vezetés szinvonalában kialakult lényeges eltérések következményei. A gazdálkodás eredményessége, a meglévő eszközök hatékony kihasználása, a fejlesztés megfontoltsága tekintetében pl. kiemelkedő eredményeket mutat fel a mezőhéki Táncsics Termelőszövetkezet.

A bruttó jövedelem növekedése módot nyujtott az érdekeltségi alapok előző évinél lényegesen nagyobb bővitésére. A fejlesztési alap képzésére forditott összeg 18 %-kal nőtt. Az 1973. évben kevesebb volt azoknak a szövetkezeteknek a száma, amelyek a korábban vállalt kötelezettségeiket, a fejlesztési célu hitelek visszafizetését nem tudták teljesiteni. A fejlesztési alaphiány az előző évinek 28 %-ára mérséklődött. A szövetkezeti gazdálkodás megalapozottságát szolgálja a bruttó jövedelemből képzett biztonsági tartalékalap. Az év során az alapba helyezett összeg 1,4 milliárd forinttal meghaladta a felhasználást és igy az év végén a biztonsági alap állománya elérte a 4 milliárd forintot.

A jövedelemképződéssel összhangban gyarapodott a szövetkezetek vagyona is, az előző évihez képest igen dinamikusan /12,8 %-kal/ nőtt, s csaknem elérte a 77 milliárd forintot. A vagyon több mint fele állóeszköz, kétötöde pedig forgóeszköz.

A szövetkezetekben a kedvező terméseredmények, a termelékenység növekedése és a szövetkezeti tagság létszámának az előző éveknél kisebb arányu csökkenése következtében a szövetkezeti tagok személyi jövedelmének szinvonala 7,2 %-kal, az alkalmazottaké 1,5 %-kal, összességében pedig 5 %-kal bővült. Az egy főre jutó személyi jövedelmek különbsége az 1972. évihez hasonlóan csökkent. A gazdálkodás javuló hatékonysága lehetővé tette, hogy a személyi jövedelmek közvetlen növelése mellett a szövetkezetek a korábbinál nagyobb sulyt helyezzenek a béren kivüli szociális juttatásokra és a dolgozók életkörülményeinek javitására. A szociális és kulturális kiadásokra elkülönitett összeget 33 %-kal növelték.

A mezőgazdasági szövetkezetek eredményesebb gazdálkodása a veszteséges és alaphiányos gazdaságok számának és a pénzügyi hiányok összegének csökkenésében is kifejezésre jut. Az 1973. évben 111 szövetkezet vált veszteségessé és alaphiányossá az előző évi 217-tel szemben, s a veszteség összege az előző évinek a 4o %-át nem érte el.

Az elmult évben is erősödött az a tendencia, hogy a pénzügyi egyensulyzavarok azoknál a szövetkezeteknél jelentkeznek, amelyek természeti adottságai az átlagosnál kedvezőtlenebbek. A pénzügyi feszültségek oka emellett gyakran a gazdaságtalan, nem kellően megalapozott melléküzemi tevékenység és a nem reális fejlesztési elhatározás. A sorozatos megalapozatlan fejlesztések, valamint a munka- és üzemszervezés sulyos hiányosságai miatt következett be például a mezőkövesdi Buzakalász Termelőszövetkezet vesztesége.

x

x x

Az 1973. évi gazdasági fejlődés adatai igazolják, hogy a vállalatok, szövetkezetek gazdálkodása a korábbi évekénél eredményesebb volt. A termelés dinamikus bővülése, az export lehetőségek kihasználása hozzájárult a hatékonyság növekedéséhez, segitette a külgazdasági kapcsolatok szélesitését. A gazdasági eredmények lehetővé tették a lakosság életkörülményeinek javitását, a további fejlődést elősegitő beruházások megvalósitását.

Az elért eredmények mellett még mindig sok a gyorsabb előrehaladást akadályozó tényező. A termelésben lekötött eszközök kihasználtsága nem éri el a szükséges mértéket, és lassu a korszerübb technika elterjedésének folyamata is. A vállalati vezetés nem eléggé előrelátó

a fejlesztési elhatározásokban; ez gyakran pénzügyi nehézségeket okoz, a megvalósitás elhuzódásával, többletköltségekkel, végső soron hozamkieséssel jár.

A vállalati költséggazdálkodásban is számos hiányosság tapasztalható. Az anyagfelhasználás csökkentése, a rendelkezésre álló nyersanyag értékesebb feldolgozása, az olcsóbb beszerzési források felkutatása, általában a takarékosabb gazdálkodás a költségek csökkentésének ma még megfelelően ki nem használt lehetőségét jelenti.

A jövedelmezőség növelésének fontos forrása az igazgatási költségek mérséklése is. Az alkalmazotti /ezen belül különösen az adminisztrativ/ létszám nem ritkán felesleges felduzzasztása is vezetési és szervezési hiányosságokat jelez.

Az 1973. évi tapasztalatokból főként az a következtetés adódik, hogy - a termelés és szükségletek összhangjának további javitása mellett - a kiegyensulyozott fejlődés alapvető feltétele a versenyképesség fokozása minden piacon. Ehhez a termékszerkezet további erőteljes korszerüsitése, a vállalati munka szervezettségének és minőségének folyamatos javitása, az egyéni és csoportos felelősségvállalás erősitése, az indokolatlan ráforditások jelentős mérséklése szükséges.

Az állami költségvetés bevételei

Az állami költségvetés összes bevétele az 1973. évben 23o,6 milliárd forint volt, 1o,2 %-kal haladta meg az 1972. évit és o,5 %-kal /1,1 milliárd forinttal/ nagyobb az előirányzatnál. A bevételek 82,1 %-a a vállalatok és szövetkezetek gazdálkodása során létrehozott jövedelmek központositásából származott. A vállalatok 189,3 milliárd forintot - az előirányzatnál 1,6 milliárd forinttal /o,9 %-kal/ többet - fizettek be az állami költségvetésbe. A mezőgazdasági szövetkezetektől származó bevételek összege 5,8 milliárd forint. A lakossági befizetések összege - lényegében az előirányzattal azonosan - 13,6 milliárd forint. A költségvetési szervektől mintegy 7oo millió forinttal magasabb, a nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból 13o, az egyéb befizetésekből mintegy 2oo millió forinttal alacsonyabb volt az előirányzatnál a költségvetés bevétele.

Az 1973. évben létrehozott nyereségből a vállalatok a költségvetésbe nyereségadó és bérfejlesztési befizetés cimén 66,5 milliárd forintot fizettek be. Ez az előző évinél - a tevékenységek és az értékesités növekedése, valamint a hatékonyság javulása következtében - 11,4 milliárd forinttal /2o,7 %-kal/ több. A befizetés az előirányzatnál 2,1 milliárd forinttal nagyobb.

Az elszámolt nyereségadó összesen 66,9 milliárd forint. Ebből a vállalatok az év során 2 milliárd forint adókedvezményt kaptak. Az export ösztönzését 97o millió forint, a közlekedési vállalatok érdekeltségi rendszerének müködését 48o millió forint adókedvezmény segitette elő. A javitó-szolgáltató tevékenység fejlesztésére a vállalatok 18o millió forintot, forgóalap feltöltésre pedig 14o millió forintot számolhattak el.

A vállalatok a nyereségadóból /a dolgozók munkábajárásának támogatására és egyéb célokra/ még további, mintegy 5oo millió forintot tarthatnak vissza. Az adókedvezményeket - amelyek együttes összege meghaladta a tervezettet - és a különféle jogcimeken visszatartott összegeket figyelembe véve, a költségvetésbe a vállalatok 64,3 milliárd forint nyereségadót fizettek be.

A részesedési alapot terhelő, és a nyereségadóval együtt befizetett bérfejlesztés utáni befizetési kötelezettség összege 2 milliárd forint, az előirányzatnál 1,1 milliárd forinttal kevesebb. Az eltérést főként az okozta, hogy a nyereség a számitottnál lényegesen több és ezért nagyobb a kedvezményes bérfejlesztés.

A vállalatok az 1973. évben 39o millió forint bérpreferenciában részesültek. Ez elősegitette a kiemelt beruházási programok megvalósulását, az állami gazdaságok munkaigényesebb termelésének fokozását, az ipar, a hirközlés és a kereskedelem egyes területein dolgozók kereseti szinvonalának emelését, a gazdasági hatékonyság szervezési intézkedésekkel történő javitását, egyes vállalatok év végi részesedésének kiegészitését, az alaphiányok pótlását.

A vállalatok és szövetkezetek nyereségének 6 %-a, 5 milliárd forint városi és községi hozzájárulásként a telephelyük szerint illetékes tanácsok rendelkezésére állt. A befizetés az előző évit 8oo millió forinttal /19,2 %-kal/ haladta meg és mintegy 4oo millió forinttal volt magasabb az előirányzatnál. A befizetések ez évben először haladták meg az előirányzatot; a városi és községi hozzájárulás a tanácsok szilárd pénzügyi forrásává vált.

Eszközlekötési járulékból a költségvetés bevétele /az 1,2 milliárd forint beruházási járulékkal együtt/ 3o,7 milliárd forint, ami 3oo millió forinttal alacsonyabb az előirányzatnál. Az 1972. évi eszközlekötési járulék összegét a mult évi befizetés 1,4 milliárd forinttal /4,8 %-kal/ haladta meg.

A termelésben lekötött állóeszközök járuléka 21,1 milliárd forint, a forgóeszközöké pedig 9,5 milliárd forint. A termelési költségekben elszámolt eszközlekötési járulékból 95o millió forint a szövetkezeti szövetségeket illette meg. Ezt az összeget tagszövetkezeteik között beruházási célokra és forgóalap növelésére csoportosithatták át. Ezen tulmenően egyes /szolgáltatásokat bővitő/ fejlesztések megvalósitásának elősegitésére 16o millió forintot tarthattak vissza a vállalatok az eszközlekötési járulékból. Az összes befizetésekből 5,2 milliárd forint a tanácsok bevétele.

Az eszközlekötési járulék alakulását elsősorban az álló- és forgóeszközök állománya, illetve a járulék fizetése alóli mentesség befolyásolja. A népgazdaság állóeszközeinek év végi bruttó értéke - a lakásalap nélkül - 698 milliárd forint, 7,4%-kal több az előző évinél. A termelő ágazatok közül az állóeszközellátottság az év folyamán leggyorsabban az épitőiparban, a mezőgazdaságban, az erdő- és vizgazdálkodásban nőtt. Átlagon felüli a kereskedelem állóeszközfejlesztése; az ipar egészében a növekedési ütem 7,5 %.

A járulék alapját képező átlagos eszközállomány az előző évihez képest 5,6 %-kal nőtt. Ezen belül gyorsabb volt az állóeszközök átlagos növekedése /7 %/, mint a forgóeszközöké /2,5 %/. Az összes álló- és forgóeszközök 1973.évi átlagos állományában az ipar több mint 53 %-kal, a mezőgazdaság, az erdő- és vizgazdálkodás 11, a szállitás és hirközlés 19, a kereskedelem pedig 1o %-kal részesedett.

A járulék fizetési kötelezettség alóli mentesség az eszközök 3o,4 %-ára terjedt ki. Emiatt a költségvetés 13,5 milliárd forint /az előző évinél 1,3 milliárd forinttal magasabb/ bevételtől esett el. A mentesitések miatt elmaradt járulékok összege legerőteljesebben az iparban és azon belül is az élelmiszeriparban, valamint a nem termelő ágazatokban emelkedett, elsősorban az e körbe tartozó átlagos állóeszközállomány növekedésével összefüggésben.

Az 1973. évi készletnövekedés összege 18,5 milliárd forint. Kedvező, hogy a népgazdaság készletváltozásának mintegy 65 %-a a mezőgazdasági eredetü készletek - jó terméseredményekkel összefüggő - növekedéséből adódik./Ezeknek a készleteknek az aránya az 1971. évben 27, az 1972. évben 32 % volt./ Az élelmiszergazdaságon belül a mezőgazdaság készletei 6,7, az élelmiszeriparé 4,8 milliárd forinttal, a felvásárlás készletei pedig 4oo millió forinttal emelkedtek. Az ipar 4,7 milliárd forint összegü /5 %-os/ készletnövekedése a termelés bővülésénél alacsonyabb, az előző évihez képest azonban 1 milliárd forinttal magasabb. Az ipar készletváltozásában meghatározó a könnyüipar, de jelentős a gép- és vegyipar hatása is. A belkereskedelem készlete a mult évinél mérsékeltebben, 1,1 milliárd forinttal emelkedett.

A készletemelkedés összetételében - az 1972. évhez képest - jelentős változás következett be. Csökkentek az anyagkészletek és a késztermékek, s nőtt a befejezetlen termelés részaránya. Ez utóbbi főként a mezőgazdaságban /a mezei leltár, növendék és hizó állatok/ tapasztalható növekedés következménye.

A bérjárulékok - az illetményadó és a társadalombiztositási járulék - összege 22 milliárd forint, 1,7 milliárd forinttal /8,3 %-kal/ több az előző évinél. Az előirányzathoz viszonyitva a bevétel 3oo millió forinttal alacsonyabb. A vállalatoknál elszámolt bérjárulékok összege - az előző évivel azonosan - az éves bér 23 %-a. A vállalatok egy része továbbra is jelentős, 1,9 milliárd forint kedvezményben részesül. Az illetményadó 6,4 milliárd forint összegéből 3,5 milliárd forint volt a tanácsok bevétele.

Forgalmi adó cimén a vállalatok 26 milliárd forintot fizettek be az állami költségvetésbe. Ez az összeg az előző évinél 1,8 milliárd forinttal /7,4 %-kal/ több. A forgalmi adóból származó bevétel az előirányzatnál - főként a tervezettnél is nagyobb évközi árleszállitások következtében - mintegy 45o millió forinttal kevesebb.

A bevétel 42 %-a a különböző élvezeti cikkek, 26 %-a a ruházati cikkek és 21 %-a a vegyes iparcikkek forgalmi adójából származik. A forgalmi adó összetételének kismértékü módosulása figyelhető meg. Az áruforgalomnak megfelelően növekedett az élvezeti cikkekből elért bevétel, mig a ruházati cikkekből származó visszaesett.

A ruházati cikkek forgalmi adója 46o millió forinttal alacsonyabb az előirányzatnál. Ezt a forgalom tervezettnél kisebb mértékü emelkedése, a nagyobb forgalmi adót tartalmazó termékek /harisnya, rövidáru/ részarányának mérséklődése okozta. Csökkentette az adót az is,hogy egyes ruházati cikkek fogyasztói árának leszállitása a forgalmi adók terven felüli mérséklésével vált lehetővé./A bér-, ár- és szociálpolitikai intézkedésekkel összefüggésben a terv 26o millió forint forgalmi adó csökkenéssel számolt a ruházati termékeknél. Ezzel szemben a tényleges csökkenés 33o millió forint volt./ Az élvezeti cikkek forgalmi adója 11o millió forinttal marad el a tervezettől, ami arra vezethető vissza, hogy a dohányáruk és a szeszesitalok forgalma - az áremelésekkel összefüggésben - a számitottat meghaladóan mérséklődött. Kisebb mértékü összetétel változás is volt, ami ugyancsak forgalmi adó bevételkiesést okozott. A vegyes iparcikkeken belül a jelentős forgalomemelkedés hatására növekedett a gyógyszerek és a tüzelőolaj forgalmi adója. Az épitőanyagok forgalmi adója is több az előirányzottnál. Ez annak a következménye, hogy a fenyőfürészárut terhelő adó változatlanul érvényben maradt, bár az előirányzat annak mérséklésével, illetve megszüntetésével számolt.

A termelési adó bevétel 12,1 milliárd forint, kisebb /1,5 %-kal/ az 1972. évi befizetésnél, az előirányzattal csaknem azonos. Az ezen a jogcimen elért bevétel többféle pénzügyi-gazdasági célkitüzés következményét foglalja magában.

Az egységes nyereségadózási rendszer alkalmazásának lehetőségét megteremtő bel- és külkereskedelmi adó együttes összege 5 milliárd forint. Ez az adóköteles tevékenység emelkedése következtében mintegy 65o millió forinttal nagyobb az előirányzottnál. A belkereskedelmi ágazat adófizetési kötelezettsége az előző évinél kisebb volt, mert a vas-müszaki, valamint a ruházati kis- és nagykereskedelmi vállalatoknál és az élelmiszernagykereskedelemben az áruforgalmi munka szinvonalának növelése érdekében kereskedelmi adót csökkentő intézkedések történtek. Ezek lehetőséget adtak nagyobb mértékü fogyasztói árkedvezményekre /leértékelések, szezonvégi kiárusitások/, a belkereskedelem készletösszetételének javitására, valamint a vállalati és személyi érdekeltség fokozására. Ugyanakkor az állami költségvetés bevételét /2oo millió forinttal/ mérsékelték.

Az energiahordozók ármegállapitásánál figyelembe vett - az eltérő termelési ráforditások részbeni kiegyenlitésére szolgáló, a földgáz és a kőolajipari termékek árába beépitett - adó összege 2,5 milliárd forint volt. A földgáz és kőolajipari termékeket terhelő adóbefizetés 5,5 %-kal kisebb a tervezettnél, mert a Romániából importált földgáz árának emelkedését az adó mérséklése ellensulyozta.

Az épitési-szerelési adóbevétel mintegy 1,3 milliárd forint volt; csaknem 57o millió forinttal kisebb a tervezettnél, s az 1972. évi összeget sem érte el. Az átlagosnál jobb müszaki és egyéb adottságok miatti adóelvonások együttes összege 1,9 milliárd forint, az előirányzatot némileg meghaladó. A gyógyszer-, a gép- és könnyüipari termékek előnyös értékesitésével kapcsolatos külön adó összege közel 1,4 milliárd forint, a tervezett összegnél valamivel kevesebb.

A vám és import-forgalmi adó az importált termékek árszinvonalának és a belföldi árnak összehangolását, a kereskedelempolitika irányitását szolgálja. A bevétel 1973. évi összege 16,4 milliárd forint, csaknem azonos az előirányzattal, az előző évi teljesitésnél viszont 1,7 milliárd forinttal /11,7 %-kal/ nagyobb.

A vám és import-forgalmi adó bevétel növekedése az import-forgalom 1972.évihez viszonyitott növekedésénél /21 %/ kisebb mértékü volt. A vámbevétel /11,6 milliárd forint/ 13,2 %-kal, az import-forgalmi adó összege /4,8 milliárd forint/ 15,6 %-kal volt több az előző évinél. Az import-forgalom növekedésénél kisebb vámbefizetést főként az áruforgalom szerkezeti változása okozta. Az átlagosnál lényegesen gyorsabban nőtt azoknak a termékeknek /kőolaj, gázolaj, vegyipari alapanyagok, kohászati anyagok/ a behozatala, amelyek nem, vagy kistételü vámfizetésre kötelezettek, viszont 12 %-kal mérséklődött a legmagasabb vámot realizáló termékek /gépek, beruházási javak/ importja.

A 15,4 %-os átlagosnál lényegesen nagyobb /31,4 %/ vámot tartalmazó gépek, szállitóeszközök és egyéb beruházási javak behozatala kisebb a tervezettnél. Ennek következtében a termékcsoport vámfizetése alig haladja meg az előirányzott összeget. Az anyagok, félkésztermékek, alkatrészek vámbevételének közel 12 %-os /68o millió forint/ növekedése arányos a behozatal emelkedésével. Az élelmiszeripari anyagok, élőállatok és élelmiszerek vámbefizetése 1 milliárd forinttal /52 %-kal/ kisebb a tervezettnél, annak ellenére, hogy az import-forgalom 2,6 %-kal haladja meg az előirányzatot. Ez annak következménye, hogy az alapvető ellátást szolgáló termékek /husfélék, takarmány, cukor, stb./ vámmentesen, illetve csökkentett vámmal kerültek behozatalra, hasonlóan a korábbi évek gyakorlatához.

Központosított amortizáció címén a költségvetés bevétele 6,7 milliárd forint, 5,2 %-kal több volt, mint az 1972. évben. A költségként elszámolt értékcsökkenési leírás 6,6 %-kal, abból a vállalatokat megillető rész 7,1 %-kal - lényegében az előző évivel azonos mértékben - nőtt. Az elért költségvetési bevétel a tervezettnél 4oo millió forinttal kisebb.

A költségvetés amortizációhoz kapcsolódó bevételét több tényező jelentősen befolyásolta. Az állóeszközállományon belül a magasabb leírási kulccsal rendelkező gépek és berendezések állományának változása az állóeszközök átlagos növekedését /7 %/ meghaladta. Az 1973. évben elhasználódott állóeszközök értéke az előző évinél mintegy lo %-kal alacsonyabb, belső összetételben azonban lo %-kal magasabb értéket képviselt a gépek és berendezések állománya.

A népgazdasági és vállalati szintü érdekellentét feloldását segiti elő a nullára leirt állóeszközök többségére, a Kohó- és Gépipari Minisztérium gépipari vállalatainál az 1973. évben bevezetett üzemeltetési járulék. E jövedelem szabályozó állóeszközselejtezésre gyakorolt hatása döntően az 1974. évtől érvényesül, azonban már az 1973. évben is hozzájárult ahhoz, hogy a kijelölt területen a teljesen leirt állóeszközállomány valamelyest mérséklődjék.

Egyéb vállalati befizetések címén 3,8 milliárd forint folyt be az állami költségvetésbe, ami 7oo millió forinttal több az előirányzatnál. A tőkés világpiaci árak konjunkturális emelkedése, a gabona, az élősertés, főként azonban a szarvasmarha, valamint a marhahus-export növelése lehetővé tette, hogy az élelmiszeripar az export árnyereség egy részéből jelentősebb tartalékalapot képezzen. Az alapból 94o millió forintot az állami költségvetés elvont. A vállalatok import engedélyilletéke 8o3 millió, adópótlék és birság címén teljesitett befizetése 851 millió forintot tett ki. A Merkur Vállalat a szocialista relációból behozott személygépkocsik számitott beszerzési ára és a ténylegesen megállapitott fogyasztói ára közötti különbözetből képzett alapjáról 185 millió forintot fizetett be a költségvetésbe. A vasuti közlekedés kocsiálláspénz befizetése 163 millió forintot tett ki. Földadó címén 271 millió forint folyt be a költségvetésbe.

A mezőgazdasági szövetkezetek adó és egyéb befizetése meghaladja az 5,8 milliárd forintot, mintegy 45o millió forinttal /8,6 %-kal/ nagyobb az 1972. évinél. A bevételi többlet majdnem teljes egészében adókból származik. A társadalombiztositási járulékból, továbbá a városi és községi hozzájárulásból eredő bevétel növekedési üteme a korábbi évekével azonos. A mezőgazdasági szövetkezetek adóbefizetése kisebb az előirányzatnál.

A termelési adó és az épitési-szerelési adó - főként az egyes mellék- és kisegitő tevékenységek korlátozására hozott intézkedések végrehajtásának következtében - lényegesen, a forgalmi és a szeszadó kisebb mértékben alacsonyabb az előirányzatnál. A mezőgazdasági szövetkezetek adóbefizetésének növekedése főként a jövedelmek emelkedésével függ össze. A jövedelmeket növelték a szarvasmarhatenyésztés ösztönzésére kiadott intézkedések is. Az adórendszer fejlesztésének eredményeként a jövedelemadó az 1973. évtől kezdődően jobban alkalmazkodott a munkaképes koru tagok egy napra jutó átlagjövedelme szerinti különbséghez. A föld minőségéhez igazodóan,az átlagosnál jobb földekkel rendelkezők, magasabb jövedelmet elérő szövetkezetek fajlagos földadó terhe emelkedett. A szövetkezetek földadójának emelkedése ugy valósult meg, hogy a szőlő, kert és gyümölcsös müvelési águ területek földadókötelezettsége változatlan maradt.

A lakosság befizetése eléri a 13,6 milliárd forintot, ami 17,4 %-kal nagyobb az előző évinél és némileg meghaladja az előirányzottat.

A lakosság által különböző jogcimeken fizetett adók és illetékek összege 7,1 milliárd forint, a társadalombiztositási és nyugdijjáruléké 6,5 milliárd forint. A bevétel 32 %-a adó, 2o %-a illeték és 48 %-a társadalombiztositási és nyugdijjárulék.

A költségvetés az előirányzathoz képest többletbevételhez jutott az általános jövedelemadóból /loo millió forint/, gépjárműadóból, forgalmi adóból, szeszadóból és honvédelmi hozzájárulásból /egyi ttesen 7o millió forint/, társadalombiztositási és nyugdijjárulékból /15o millió forint/; viszont kisebb bevétele volt a mezőgazdasági lakosság jövedelemadójából /7o millió forint/ és illetékből /17o millió forint/.

Az 1973. évben több, a lakosságot érintő adóintézkedés lépett hatályba. A gépjárműközlekedés fejlődését elősegitő beruházásokhoz és más költségvetési kiadásokhoz való hozzájárulás növelése céljából az 1949. évtől először emelkedett a személyi tulajdonban lévő gépkocsik adója. Az egy gépjárműre jutó adó személygépkocsiknál az 1972. évi 423 forintról 1.634 forintra, a motorkerékpároknál 121 forintról 3o5 forintra emelkedett. Az 1973. évre kivetett összes gépjárműadó 698 millió forint, az 1972. évihez képest 476 millió forinttal több, s igy a tervezett bevételemelkedés lényegében megvalósult. Az adóemelés differenciált módon történt.

A szarvasmarha-tenyésztés fejlesztésével kapcsolatos állami kiadások részbeni ellentételezésére, 1973. január 1-től emelkedtek a mezőgazdasági lakosság jövedelemadó tételei. A mezőgazdasági lakosság terhére az elmult évben 886 millió forint jövedelemadót vetettek ki, ami 172 millió forinttal /24 %-kal/ több az előző évinél, de nem érte el a tervezettet.

Növelte még a lakosság adó-, illeték- és járulékfizetési kötelezettségét az adóköteles vagyontárgyak számának emelkedése, valamint az is, hogy a nem munkaviszonyból származó jövedelmek hatékonyabb és differenciáltabb szabályozása érdekében korábban hozott adóintézkedések hatásai - emelkedő jövedelemszinvonal mellett - fokozottabban érvényesültek.

Az általános jövedelemadó szabályozó funkciójának erősitésére, az arányosabb közteherviselés elvének fokozottabb érvényesitése érdekében, az 1972. évben bevezetésre került az adóközösségi adóztatás módszere. A magánkisiparosok és a magánkereskedők körében ez csak az elmult évben vált általánossá. Az adóközösségek 624 millió forint jövedelemadót állapitottak meg, közel 2o %-kal többet, mint az előző évben. Az adóterhelések átlagos emelkedése mellett fokozódott a jövedelem-nagyságtól függő differenciáltság is. Erre utal az a tény, hogy a magasabb jövedelmet elérők adóterhelése erősebben emelkedett, mint a kisebb jövedelmüeké. Az évi 48 ezer forint feletti jövedelmü kisiparosok egy főre jutó adója több, mint ezer forinttal emelkedett. Ezek az adózók, akik a kisiparosok 27 %-át teszik ki, az erre a körre kivetett adó 73 %-át viselik. Az adóztatási munka eredményei ellenére sem hagyhatók figyelmen kivül, hogy az adóalapok, illetőleg a megállapitott adók nem minden esetben feleltek meg a tényleges jövedelmeknek. Ezért a jövőben a tanácsi szervek egyik legfontosabb feladata, hogy az adóztatásban résztvevő társadalmi szervekkel együttmüködésüket javitva még hatékonyabban használják ki az adóztatás módszerbeli változásában rejlő lehetőségeket, az indokolatlanul magas jövedelmek elvonására. Egyidejüleg szükséges az is, hogy elsősorban a kiugróan nagyjövedelmüeknél fokozzák az adóellenőrzések hatékonyságát.

A szellemi tevékenységet folytatók által fizetett jövedelemadó az elért jövedelmekhez igazodóan progresszive emelkedett. Az esetenkénti kifizetésekből évi 8o ezer forintnál magasabb bevételt elérő személyek az összevont adóztatás szabályai szerint - utólag - adóköteles bevételük egésze után progressziv jövedelemadót is fizettek. /Ilymódon az elmult évben közel 25o irót, müforditót és zeneszerzőt, 8oo képző- és iparmüvészt, mintegy 2oo előadómüvészt, 5o egyéb forrásból származó jövedelemmel rendelkező személyt adóztattak./

Az állampolgárok telek-, lakás- és üdülő-tulajdonának mértékét korlátozó intézkedések következtében csökkent az ingatlanforgalom. Az illetékbevételek azonban - bár a tervezettnél mérsékeltebb ütemben - mégis emelkedtek, mert a forgalomban a nagyobb értékü házingatlanok aránya és az ingatlanok ára is emelkedett.

A költségvetési szervek befizetéseinek összege meghaladta a 7,4 milliárd forintot. Ennek 43,4 %-a a központi, 3o,1 %-a a tanácsi szervek befizetése, 26,5 %-a pedig a társadalombiztositási járulékbefizetés. A bevételek 6oo millió forinttal /8,8 %-kal/ magasabbak az előirányzatnál és mintegy 46o millió forinttal /6,6 %-kal/ az előző évi befizetéseknél. Mind a központi, mind a tanácsi költségvetési szerveknél az előirányzattal szembeni többletbevételt elsősorban az intézményhálózat bővitésével összefüggő dijbevétel, valamint a juttatásokat igénybevevők jövedelemszinvonalának emelkedése tette lehetővé. Emelte a költségvetés bevételét az idegenforgalom növekedéséből eredő konzuli dijak és vizumilletékek növekedése is. A tanácsok felügyelete alatt müködő uj költségvetési üzemek is létesültek, a bevételi többletek a tervezett tanácsi bevételeket növelték.

A nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő bevétel meghaladja az 5,1 milliárd forintot. Ez az összeg az 1972. évinél több mint 9 %-kal /54o millió forinttal/ kevesebb és 13o millió forinttal elmarad az előirányzattól is. A korábban nyujtott hitelek törlesztése némileg magasabban, más bevételek pedig alacsonyabban alakultak a tervezettnél.

Az egyéb befizetések 9,3 milliárd forint összege mintegy 2oo millió forinttal alatta marad az előirányzatnak. A bevételek legnagyobb része - ezek között a belföldi hitelmüveletekből származó bevétel - az előirányzatnak megfelelően alakult.

Az állami költségvetés kiadásai

Az 1973. évi állami költségvetés 232,5 milliárd forint összegü kiadása 9,7 %-kal /2o,5 milliárd forinttal/ haladta meg az előző évit, és a tervezettnél 27o millió forinttal több.A kiadásokból a társadalmi közös fogyasztás feladatainak ellátására forditott rész aránya 41,7 %, a tervezettel azonos. A vállalatok és szövetkezetek részére különféle jogcimeken juttatott támogatás a kiadások fő összegének 29,5 %-a, a felhalmozási kiadások részaránya pedig 19,8 %; előbbiek a tervezettnél nagyobb, utóbbiak kisebb hányadot képviseltek. Az állami költségvetés további kiadásai a nemzetközi kötelezettségek teljesitése, a belföldi államkölcsönök visszafizetése miatt és különböző egyéb jogcimeken merültek fel.

Felhalmozási kiadások

Az 1973. évben a költségvetés felhalmozásra /állami, vállalati, szövetkezeti beruházásokra, a tanácsi fejlesztési alapok, valamint a magánlakásépités támogatására, továbbá a beruházásokkal kapcsolatos forgóalapjuttatásra, a vállalati fejlesztési alapok kiegészitésére és központi készletezésre/ együttesen 44,2 milliárd forintot, az előző évinél 8oo millió forinttal /1,9 %-kal/ többet forditott. A kiadások összege a tervezettnél 4 %-kal kisebb volt.

A központi pénzalap beruházásokra - a mezőgazdasági szövetkezetek beruházási ártámogatásával együtt - 28,2 milliárd forintot folyósitott, a tanácsok fejlesztési alapját 11,5 milliárd forinttal egészitette ki. A beruházások megvalósitásának további központi forrását képezte 8,5 milliárd forint állami és fejlesztési kölcsönfolyósitás, valamint az engedélyezett beruházási, illetve lakásépitési hitelek 15,2 milliárd forint összege. A vállalati, szövetkezeti és tanácsi saját források terhére végrehajtott beruházások összege 43 milliárd forint.

Az 1973. évi terv az állami döntési körbe tartozó beruházások minden kategóriájában elég jelentős növekedést irányzott elő. Az összesen 48,8 milliárd forint ráforditás ugy alakult ki, hogy a kiadások az előirányzatot egyik kategóriában sem érték el, sőt az egyedi nagyberuházásoknál - főként az importgép szállitási késedelem miatt - az előző évinél is alacsonyabbak voltak.

Az egyedi nagyberuházásokra forditott összeg 16,2 milliárd forint, ami a tervezettnél 1 milliárd forinttal, az 1972. évinél pedig 9oo millió forinttal alacsonyabb. A lemaradásból több mint 6oo millió forint az 1973. évi kezdésre előirányzott beruházásokból adódik. Az év során kivitelezés alatt álló 61 beruházásból 15 lényegében a tervezett, 28 beruházás annál lassubb, 18 beruházás pedig gyorsabb ütemben haladt.

Az 1973. évi népgazdasági tervben befejezésre előirányzott 15 egyedi nagyberuházásból 11 befejeződött. Többek között felépült a Gagarin Hőerőmü utolsó gyáregysége is, és igy teljes kapacitással müködhet a 8oo MW-os hőerőmü. A Magyar Vagon- és Gépgyár acélöntődéjének elkészültével 18 ezer tonna acélgyártó-kapacitás jött létre. A tervezett határidő előtt 3 hónappal üzembehelyezték az évi 51 millió darab téglát előállitó Bátaszéki Cserépgyárat. A Cement- és Mészmüvek Beremendi Cementgyára 1972. óta már üzemszerüen termel, de a beruházás az év folyamán fejeződött be teljesen a termeléssel közvetlenül össze nem függő létesitmények megvalósulásával. Hasonlóan már az 1972. évben üzembehelyezték a Nyiregyházi Hullámdoboz és Zsákgyár, a Győri Pamutszövő és Mübőrgyár beruházásait, de a fejlesztések befejezésére - tárolók, erőmüvi rekonstrukció, szociális létesitmények megépitésével - az 1973. évben került sor. Tudományos, kulturális életünk fejlődésében jelentős lépés Szegeden a Biológiai Kutató Központ és Nyiregyházán a Tanárképző Főiskola 1973. évi befejezése.

Az 1973. évben befejezésre előirányzott beruházások közül - egyes kiegészitő létesitmények hiánya miatt - négynél nem történt meg a tervezett kapacitás teljes üzembehelyezése. Igy például megépült a Barátság II. kőolajvezeték 29o km-es szakasza, s az évenként 1o millió tonna kőolaj továbbitására alkalmas csővezeték már üzemel, kisebb hiánypótlási és a fényeslitkei szivattyuállomás befejező munkái azonban még folyamatban vannak. Évi 24o ezer tonna timföldelőállitó kapacitással már 1972-től üzemel Ajkán a legnagyobb aluminiumipari bázis, amely teljes felfutása után a hazai timföldtermelés több mint 3o %-át fogja adni. A beruházás teljes befejezésére az 1974. évben kerül sor. A Magyar Viscosagyár évi 4.6oo tonna poliakrilnitril-szál előállitására alkalmas üzemegységét az 1973. évben - egyes kapcsolódó és pótlási munkák elhuzódása ellenére - üzembe helyezték.

Az 1973. évben átadták még a Kiskörei Vizlépcső I. ütemének fő létesitményeit; ezzel a környező mezőgazdasági terület egy évvel előbb jutott 25 millió m³ öntözővizhez.

A népgazdaság ipari szerkezetének átalakitásában döntő fontosságu hat központi fejlesztési program közül az év folyamán a legnagyobb ráforditás a petrolkémiai program keretében megvalósuló beruházásokra történt, a legtöbb üzembehelyezés viszont az aluminiumipari program keretébe tartozóknál volt.

A célcsoportos állami beruházásokra forditott összeg 22 milliárd forint, az 1972. évinél 3,7 %-kal több, de a tervezettnél 6 %-kal alacsonyabb. A tervhez képest bekövetkezett közel 1,3 milliárd forint lemaradás csaknem háromnegyed részét a szállodaépitkezések lassu

üteme idézte elő. A tervezett 32.7oo célcsoportos lakással szemben csak 3o.5oo lakás épitése fejeződött be. A folyamatban lévő lakásépitések lassan haladnak, mivel a területelőkészités és a közmüvesités üteme nem kielégitő; ez hátráltatja a magánlakás épitkezést is.

Az egyéb állami beruházásokra forditott lo,7 milliárd forint az előirányzottnál közel lo %-kal kevesebb, de az 1972. évinél 7,4 %-kal magasabb. Az uj beruházások hozzájárulnak a korszerü számitástechnika szélesebb körü alkalmazásához, elősegitik a nevelőotthonok, a népmüvelési, az oktatási intézmények hálózatának bővitését, a kutatóintézetek és a sportlétesitmények fejlesztését.

A vállalati beruházások körében 57,6 milliárd forint összegü fejlesztés valósult meg. A teljesités az 1972. évinél közel 5 %-kal magasabb, de a tervezettnél 3 %-kal alacsonyabb.

A vállalati beruházások között előtérbe került a termelőberendezések korszerüsitésére, a minőség javitására irányuló fejlesztés, s döntő jelentőségü a központi fejlesztési programokhoz kapcsolódó beruházások folyamatos megvalósitása. A vállalati beruházások pénzügyi forrásainak közel 6o %-a saját erő, több mint 24 %-a hitel és kölcsön, s mintegy 16 %-a költségvetési juttatás. Az előző évinél nagyobb arányu volt a vállalatok és szövetkezetek beruházásaihoz a központi pénzalapokból /elsősorban költségvetési juttatásból, fejlesztési kölcsönből, hitelből/ nyujtott támogatás. A támogatások befolyásolták a vállalati döntéseket és egyes ágazatokban jelentős mértékben kiegészitették a saját forrásokat.

A tanácsi feladatok megvalósitásához a tanácsi fejlesztési alapok kiegészitésére az előző évinél jelentősen /23 %-kal/ többet forditott a költségvetés; a juttatás az évközi intézkedések hatására az előirányzottat is meghaladta.

A magánlakásépités támogatására 1,8 milliárd forintot - a tervezettnél 4oo millió forinttal többet - teljesitett a költségvetés. Az év folyamán a pénzügyi és hitelfeltételek módositásának hatására is - az előző évinél 18 %-kal több - 23.5oo lakás épittetője, illetve vásárlója részesült szociálpolitikai kedvezményben. Ez azt jelenti, hogy a tanácsi értékesitésü, valamint az Országos Takarékpénztár beruházásában és a magánszervezésben épülő társasház-lakások tulajdonosainak 85 %-a kapott ilyen támogatást. A kedvezmény csaknem 4o %-át fiatal házasoknak juttatták.

A megvalósuló uj nagyberuházások forgóeszközszükségletére 912 millió

forintot forditott a költségvetés. Az igénybevétel egyes beruházások üzembehelyezésének elhuzódása miatt nem éri el a tervezettet.

A költségvetés a vállalatok saját pénzeszközeit részben a fejlesztési alap, részben a forgóalap feltöltésére 2,3 milliárd forinttal - az előző évinél 13 %-kal nagyobb összeggel - egészitette ki. A juttatás 7o %-a az ipari vállalatok saját alapjait növelte; jelentős összegü támogatást kapott a gépipar és a bányászat.

A vállalatok és szövetkezetek támogatása

Az állami visszatérités cimén - a népgazdasági érdekből szükséges export ösztönzésére, a kivitel szerkezetének és viszonylati megoszlásának befolyásolására - a tervezettnél 26 %-kal magasabb exportforgalom mellett az állami költségvetés 14,2 milliárd forint támogatást folyósitott, ami az előirányzott összeget 4,7 %-kal haladta meg. A folyósitott támogatás az előző évinél 1,3 milliárd forinttal több.

A rubelviszonylatu állami visszatéritésből 27 % élelmiszeripari, 24 % gépipari, 18 % könnyüipari, 13 % mező- és erdőgazdasági, 12 % kohászati termékekre jutott. A nem rubel viszonylatu állami visszatéritésből 31 % könnyüipari, 2o % élelmiszeripari, 18 % gépipari, 14 % vegyipari, 8 % kohászati, 7 % mező- és erdőgazdasági termékek kivitelét segitette elő.

Rubelviszonylatban - a vegyipari ágazat kivételével - valamennyi ágazatban mérséklődött a loo forint árbevételre jutó állami visszatérités. Ebben egyes kisebb támogatást igénylő termékek export-forgalmának átlagosnál gyorsabb növekedése, valamint a visszatérités odaitélésében alkalmazott degresszivitás hatása együttesen érvényesült. Figyelemreméltó még az is, hogy a magasabb támogatást igénylő élelmiszeripari termékek /husfélék, gyümölcskonzervek stb./ kivitele alacsonyabb volt a tervezettnél és az előző évinél is.

A nem rubel-elszámolásu viszonylatba irányult kivitel állami visszatérítése - az egységnyi forgalomra jutó támogatás mérséklődése ellenére - 8,3 %-kal nagyobb volt a tervezettnél. Ebben a viszonylatban a kivitel ösztönzése érdekében a vállalatok és szövetkezetek - nyereségadókedvezményként az előző évi összeg több mint másfélszeresének megfelelő - 217 millió forint részesedési és 757 millió forint fejlesztési alaphoz jutottak. Ez 2,8 milliárd forint állami visszatérités hatásával azonos. Az érintett vállalatok 31o millió dollár összegü forgalma 47 %-kal magasabb az 1972. évinél. Az exportforgalom növelése érdekében a költségvetés évente rendszeresen jelentős eszközöket helyez a Kereskedelempolitikai Alapba. Ebből a vállalatok 42o millió forint támogatásban részesültek, amelyet részesedési és fejlesztési alapjuk növelésére fordithat-

A dotáció és termelési árkiegészités címén folyósitott állami támogatás 16,3 milliárd forint, ami az előirányzatot 94o millió forinttal /6,1 %-kal/, az 1972. évit pedig 2,1 milliárd forinttal /14,6 %-kal/ haladta meg.

Az ipar dotációja és termelési árkiegészitése 5,3 milliárd forint; 1,2 milliárd forinttal több a tervezettnél. A népgazdasági ágon belül valamennyi ágazat támogatása magasabb volt. Legjelentősebb a bányászat, az élelmiszeripar, a kohászat, a könnyüipar, az épitőanyagipar támogatásának emelkedése. A bányászatban a szénbányászat veszteségtéritése 537 millió forint terven felüli dotációt tett szükségessé. Az élőállat felvásárlási árak növelése ellenére a változatlan áron történő nyersbőrértékesités az élelmiszeriparban /a Husipari Trösztnél/ veszteséget okozott. Ennek ellentételezésére az állami költségvetés terven felül 17o millió forintot folyósitott. A kohászatban a timföldtermelés többletköltsége és az import-aluminium árának emelkedése 155 millió forint terven felüli árkiegészitést tett szükségessé. A hazai gyapjufelhasználás, valamint a selyemipar és a Váci Kötöttárugyár import-árveszteségе miatt a könnyüipar előirányzaton felül 136 millió forint támogatást kapott. Az épitőanyagipar /főként a Cement és Mészmüvek/ a termelés felfutás többletköltségeinek ellensulyozására terven felül 91 millió forint összegü dotációban részesült.

A szállitás-hirközlés népgazdasági ágban az előirányzathoz viszonyitva 217 millió forint támogatás megtakaritás volt. A vasuti - főként a tranzit - áruszállitás a tervezettnél lényegesen gyorsabban emelkedett, ezért a többletköltségek ellensulyozásához kisebb árkiegészitésre volt szükség.

Az 1973. évben folyósitott dotációból és termelési árkiegészitésből 49 % /7,6 milliárd forint/ a mezőgazdaság által felhasznált ipari eredetü termékek /gép, mütrágya, növényvédőszer stb./ forgalmazását segitette. A gyapjufelvásárlási árak miatti árkiegészités 3oo millió forint. A szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére és a kedvezőtlen adottságu gazdaságok támogatására 819 millió forint szolgált. A sertésértékesitési prémium 119 millió forint.

Az ipari termelés támogatására közel 33 % jutott. Az 5,3 milliárd forint támogatásból az élelmiszeripar 1,5 milliárd forintot kapott. Ebből a legnagyobb összegekkel a cukorrépa és a tbc-mentes tej, a nyers marha- és sertésbőr felvásárlását, valamint értékesitését, továbbá a cukorgyártást támogatták. Az import takarmányok árveszteségének kiegyenlitésére 387 millió forint szolgált. Az ipari támogatás további részét /2,7 milliárd forintot/ a bányászat, a kohászat, a vegyipar és a könnyüipar kapta.

A szállitás-hirközlés dotációja és termelési árkiegészitése, 1,2 milliárd forint, az e cimen adott vállalati támogatásnak közel 8 %-a. Ebből a deviza-szerzés és kimélés támogatása 8o8 millió forint, a zöldség-gyümölcs fuvarozásra nyujtott kedvezmény 165 millió forint, a vasuti árufuvarozás árkiegészitése 15o millió forint, a hirlap-terjesztés fejlesztésével összefüggő juttatás 78 millió forint.

A fogyasztói árkiegészitás összege - 22,7 milliárd forint - a megelőző évinél 4 milliárd forinttal többel szolgálta a legfontosabb közszükségleti cikkek és szolgáltatások árszintjének és árarányainak tartását, illetve az életszinvonalpolitikai célok megvalósitását. A támogatás nagyrésze /47 %-a/ az élelmiszerek forgalmazására, illetve a személyszállitási szolgáltatások teljesitményeire /29 %/ jutott.

Alapvető élelmiszerekre /hus, tej, tejtermék, kenyér/ folyósitotta a költségvetés a legtöbb támogatást. Magas és egyre növekvő az árkiegészités összege és aránya a személyszállitásban is, az évek óta változatlan dijszint, valamint a bér és egyéb költségek szükségszerü növekedése következtében. Nagymértékü a gyermekkonfekció, a gyermekcipők, valamint a hagyományos tüzelőanyagok ártámogatása is.

A fogyasztói árkiegészités megközelitően az előirányzat szerint alakult. A mintegy 3oo millió forint többlet főként a különböző husféleségek forgalmának növekedésével függ össze. Egyes takarmányok, valamint a tej és tejtermékek áremelkedése miatt a felhasználóknál előállt, számitottnál magasabb többletköltségeket is ellensulyozni kellett.

A loo forint kiskereskedelmi forgalomra és lakossági szolgáltatásra jutó fogyasztói árkiegészités az előző évi lo forintról ll forintra emelkedett.

Az import-árkiegészités 3,1 milliárd forint összege a termékek behozatali áránál alacsonyabban megállapitott felhasználói, illetve fogyasztói árak kiegyenlitésére szolgált.

Az import-árkiegészités 885 millió forinttal /4o %-kal/ több az előirányzottnál, s az 1972. évinek mintegy kétszerese. A támogatás többletét az előrejelzettnél nagyobb, az év során egyre fokozódó világpiaci áremelkedések okozták. Az importált termékek átlagos /16,5 %-os/ árnövekedésén belül a legjelentősebb volt a kőolaj /54 %-os/, a gázolaj /98 %-os/ áremelkedése. E termékek hazai termelői és fogyasztói árának változatlan szinten tartására terven felül 77o millió forint árkiegészitésre volt szükség.

Az egyéb vállalati támogatás 6,6 milliárd forint, az előirányzatnál 1,7 milliárd forinttal több, a megelőző évinek kétszerese.

A belföldi viszonylagos árstabilitás követelményeinek teljesitése érdekében 1,7 milliárd forint - az előirányzatnál mintegy 6oo millió forinttal nagyobb - támogatásra volt szükség egyes importált termékek /nyersbőr, gyapjú és pamut/ áremelkedéséből származó veszteség megtérítésére. További import-anyagok számitottnál gyorsabb áremelkedése /kőolaj, gázolaj stb./ szükségessé tette egyes export-import tartalékalapok 1973. évi összesen mintegy 1,2 milliárd forint hiányának megtérítését is.

A költségvetés az állami lakásoknak a magasabb lakbérekből nem fedezhető felujitására és fenntartására 1,3 milliárd forintot forditott. A vállalatok az általuk folyósitott lakbérhozzájárulás miatt 2oo millió forintot meghaladó - a dolgozók keresetemelkedése miatt az előző évinél kevesebb - költségvetési téritésben részesültek.

Kereskedelempolitikai célokra 83o millió forintot juttatott a költségvetés. Egyes vállalatok veszteségének pénzügyi rendezése miatt szükséges támogatás mintegy 3oo millió forint. Ebből 256 millió forintot kapott a Vörös Csillag Traktorgyár. A vállalatok részesedési alap hiányának megszüntetésére a költségvetés 2oo millió forintot juttatott.

Az állami költségvetés a mezőgazdasági szövetkezetek támogatására közvetlenül 7,5 milliárd forintot, az előirányzatnál 36o millió forinttal kevesebbet forditott. Az előző évivel lényegében azonos támogatásból 1,9 milliárd forint a beruházási ártámogatás és 5,6 milliárd forint az üzemviteli és az egyéb támogatás.

A beruházási támogatások jelentősen hozzájárultak a szarvasmarhatenyésztési program megvalósitását segitő uj létesitmények megkezdéséhez, az elavult férőhelyek korszerüsitéséhez. A mezőgazdasági szövetkezetek épitési és telepitési beruházásaikhoz 1.14o millió forint, bekötőutak épitéséhez 55o millió forint, erdőtelepitéshez pedig 22o millió forint költségvetési juttatásban részesültek.

Az utóbbi két évben kibővült a fejlesztési támogatásban részesithető termelési célok köre /zöldség-, szőlő- és gyümölcstermelés, az állattenyésztéssel összefüggő takarmányellátás, baromfitartás/. A fejlesztési források bővülése és az intézkedések azt eredményezték, hogy az uj kezdésü beruházások értéke az 1972. évinek mintegy két és félszeresére nőtt.

A szövetkezetek az előző évinél nagyobb gondot forditottak a folyamatban lévő beruházások befejezésére. Ennek eredményeként az 1972. évihez képest mintegy 2 milliárd forinttal csökkent a befejezetlen beruházások állománya. A szövetkezetek 7o ezer szarvasmarha-, 236 ezer sertés- és 31 ezer juh-férőhelyet, 124 ezer m2 baromfitenyésztésre alkalmas épületet, 4.8oo vagon kapacitásu hütötárolót és 36 ezer vagon befogadóképességü terménytárolót helyeztek üzembe. Az összes beruházáson belül a gépi beruházások aránya meghaladta a 4o %-ot; ez segitette a termelés technikai ellátottságának javitását.

Megállapitható, hogy a meglévő állóeszközök kihasználása egyes esetekben nem éri el a kivánt mértéket, bár a kihasználatlanság a korábbi évekhez képest mérséklődött; a tehén-férőhelyeknél 22 %-ra, a sertés-férőhelyeknél 13 %-ra. Ez utóbbiak jobb kihasználását gátolja, hogy a korábban épült szerfás épületek egy részét az üzemeltetés gazdaságtalansága miatt nem használják. Egyes szövetkezetek adottságaikat és erejüket meghaladó feladatra vállalkoztak. A telepek gazdaságos üzemelési feltételei ninosenek mindeütt biztositva. Az öntözésre berendezett 38o ezer hektár területből csak 137 ezer hektármyit öntöztek és igy a kihasználás mértéke 36 %. Megfelelő intézkedésekkel gondoskodni kell ezek rendszeres müködtetéséről.

Az üzemviteli támogatásokra a költségvetés 4,7 milliárd forintot /az előző évinél 28o millió forinttal nagyobb összeget/ forditott. A többlet teljes egészében termelési /főként állattenyésztési/ támogatás. A tervezettet meghaladó tehénállomány és borjuszaporulat-növekedés miatt a szarvasmarha-tenyésztés 78o millió forinttal több juttatást kapott. A többletet azonban más támogatások alacsonyabb igénybe vétele ellensulyozta.

A talajjavitási, talajvédelmi, belvizrendezési, rét- és legelő-javitási támogatások, valamint a kedvezőtlen adottságu szövetkezeteknek adott juttatások általában a tervezettnek megfelelően alakultak. Az 1973. évben a kedvezőtlen adottságu szövetkezetek szarvasmarhatartását elősegitő fejlesztési hozzájárulásként uj támogatási forma került bevezetésre. Ennek keretében 13o millió forint összegü beruházás és 4o millió forint értékü szarvasmarhaállomány növekedés vált lehetővé. A termelési és fogyasztói árkiegészités, valamint a sertés-értékesitési prémium összege lényegében az előző évi szinten alakult.

A Mezőgazdasági Termelőszövetkezeti Nyugdijalap hiányának kiegyenlitésére a költségvetés - főként a járadékok növelése miatt - az előző évinél magasabb összeget, 82o millió forintot forditott.

Különféle kiadások

A nemzetközi kötelezettségek, a belföldi államkölcsönök és az egyéb kiadások együttes összege 21 milliárd forint.

A nemzetközi kötelezettségekkel kapcsolatos kiadások összege 10,9 milliárd forint, az előző évinél 894 millió forinttal, az előirányzatnál pedig 351 millió forinttal kisebb. A korábban felvett hitelek törlesztése a tervezettnek megfelelő volt, más jogcímeken viszont megtakarítás keletkezett.

A belföldi államkölcsönök visszafizetésére 1,1 milliárd forintot utalt ki a költségvetés. Ez biztositotta a törlesztési terv szerinti visszafizetések fedezetét és lehetővé tette az 1973. évben pótlólagosan végrehajtott sorsolás folytán keletkezett kötelezettségek teljesitését is.

Az egyéb kiadások összege 9 milliárd forint volt. Nagy részük az államháztartási hitelek, valamint a lakosság kedvezményes lakásépitésére adott kölcsönök kamata. Az 1973. évben is jelentős összeget forditott a költségvetés az egyéni és háztáji gazdaságok szarvasmarhatenyésztésének támogatására.

A költségvetési szervek kiadásai

A költségvetési szervek feladataik ellátására az 1973. évben 96.842 millió forintot fordítottak, 9.321 millió forinttal /1o,7 %-kal/ többet mint a megelőző évben. Ezen belül a költségvetési szervek müködési kiadása - a fegyveres testületek kiadása nélkül - 82.16o millió forintot tett ki, ami 9.131 millió forinttal /12,5 %-kal/ magasabb az elmult évinél. A kiadások növekedése gyorsabb volt, mint a nemzeti jövedelemé és meghaladta az állami vállalatok támogatással csökkentett költségvetési befizetéseinek növekedési ütemét is, ezáltal a társadalmi közös fogyasztás mind a nemzeti jövedelemhez, mind a vállalatok költségvetési befizetéseihez viszonyitva tovább emelkedett.

A társadalmi közös fogyasztási kiadások alakulását alapvetően befolyásolta a népgazdaság gyorsütemü növekedése mellett a különféle társadalompolitikai célok megvalósitásának igénye. Ezek hatására nemcsak az 1973. évben, hanem várhatóan a IV. ötéves tervidőszak egészében is a fejlesztések előző tervidőszakhoz képest nagyobb aránya és gyorsabb üteme a jellemző.

Az 1973. évi költségvetési kiadások előző évit meghaladó növekményének közel egynegyede az állam szociálpolitikai intézkedéseiből származott. Ezek következtében a pénzbeni társadalmi juttatások meghaladták a 28,8 milliárd forintot, ami a kiadások 35 %-a. Ez 4.o46 millió forinttal /16,3 %-kal/ magasabb az egy évvel korábbinál. A pénzbeni juttatások többletének 6o %-át a tej és tejtermékek hatósági áremelésének ellensulyozása okozta, 4o %-a viszont az ellátási rendszerek automatikusan érvényesülő kiadásnövekedéséből adódott.

A költségvetési szervek kiadásainak több mint 37 %-a természetbeni társadalmi juttatás, amit a szociális és egészségügyi, valamint az oktatási és népmüvelési intézmények által nyujtott szolgáltatások ráforditásai alkotnak. Ezek a juttatások megközelitették a 31 milliárd forintot és 3,1 milliárd forinttal /11,3 %-kal/ haladták meg az előző évit. Előrehaladás történt az egészségügyi törvény fokozatos megvalósitásában, a fiatalok széleskörü társadalmi segitésében, az oktatás tartalmi megalapozásában, a személyi és tárgyi feltételek - közöttük a technikai felszereltség - javitásában, a szakmunkásképzés korszerüsitésében, a munkáranevelés módszereinek továbbfejlesztésében a közmüvelődés változatos formáinak támogatásában. Kiegyenlitettebbé vált az ország elmaradt területeinek szociális, kulturális, kommunális ellátása. Tovább javultak az intézményekben foglalkoztatott dolgozók élet- és munkakörülményei.

A társadalmi közös fogyasztás egyéb kiadásai, a kiadások közel 28 %-a, a tudományos kutatás céljait, az országos utak, hidak fenntartását, felujitását és korszerüsitését, a gazdasági és kommunális feladatok ellátását, továbbá az államigazgatási feladatok megalapozását és a költségvetési szervek kezelésében lévő állóeszközök felujitását szolgálta. Ezek a kiadások az 1973. évben 22,7 milliárd forintot tettek ki, 1,9 milliárd forinttal - 9 %-kal - többet mint egy évvel korábban.

A költségvetés e kiadásokon tulmenően mintegy 14 milliárd forintot forditott az intézményhálózat fejlesztésére, bővitésére és korszerüsitésére. Ennek keretében a szociális és egészségügyi intézmények hálózata főleg a meglévő intézetek bővitésével, átalakitásával nőtt. Az év folyamán a fekvőbetegintézeti ágyak száma 58o-nal emelkedett. Legnagyobb a Weil Emil kórház bővülése, ahol 124 ágyas uj belgyógyászati osztály létesült. Az orvosi körzetek a tervezettnél /11o/ nagyobb mértékben, 126-tal gyarapodtak. A bölcsődei férőhelyek lényegében a tervnek megfelelően 2.1oo-zal nőttek, ami kismértékben javitotta a bölcsődéskoruak elhelyezésének arányát. Megépült két uj mentőállomás és beszerzésre került 4o uj mentőgépkocsi is. Az idős koruak intézeti gondozását további 51o szociális otthoni férőhely és 55 uj napközi otthon segitette. Az utóbbiak ujabb 1.5oo magára maradt ember számára biztositanak ellátást.

A kulturális intézmények hálózata nagyobb arányban uj létesitményekkel, kisebbrészt a meglévők bővitésével, átalakitásával gyarapodott. Az óvodai férőhelyek száma fele-fele arányban beruházások utján, illetve meglévő épületek átalakitása révén 2o.7oo-zal emelkedett. Ezzel az óvodáskoru népesség 66 %-ának elhelyezésére van lehetőség. Kismértékben nőtt a diákotthoni férőhelyek száma is, de ezen a területen elmaradás tapasztalható az igényekhez képest.

Az év során megépült 66,2 km hosszban az M-7-es autóut Zamárdiig, Székesfehérvárig autópályává fejlesztett szakasszal. A Kiskörei Vizlépcső működtetésével a Tiszántul középső részén lehetővé vált az öntözés fejlesztése, az ipari üzemek vizellátása, 45 km árvizvédelmi töltés épült és mintegy 18 km hosszu folyószakaszt és 8oo km hosszu kisvizfolyást rendeztek.

A költségvetési szervek körében a tervezés során, az uj feladatok kialakitásánál, a különböző fejlesztéseknél, sőt az alapvető feladatellátásnál is mutatkoztak és érvényre is jutottak olyan tulzott igényeket tükröző törekvések, amelyek teljesitését az adott gazdasági körülmények nem indokolták, egyedi engedélyezésükkel ezért további egyenlőtlenségek keletkeztek. Helyenként ennek az ellenkezője is tapasztalható volt, különösen a munkaerőgazdálkodás területén, ahol a jutalmazási

alap növelése érdekében nem töltik be az engedélyezett álláshelyeket. A korábban kialakult munkaszervezetek átalakitása és korszerüsitése lassu volt, bár a technikai eszközellátottság és a munkaerőhelyzet indokolná a gyorsabb előrehaladást. Gyakran előfordult, hogy egyes intézmények jelentéktelen uj feladat, vagy feladatbővülés esetében is előterjesztették pótelőirányzati igényüket, ugyanakkor az elmaradt, vagy megszünt feladatok pénzeszközeiről nem mondtak le, s azok elvonását a felügyeleti szerveik sem kezdeményezték.

A gazdasági lehetőségek módot nyujtanak a mértéktartó fejlesztésre, ugyanakkor azonban megkövetelik a meglévő eszközök hatékonyabb és a célnak megfelelőbb felhasználását, a takarékosság minden területen való érvényesitését. Az intézmények felügyeleti szerveinek nagyobb gondot kell forditaniok az eszközök differenciált elosztására, a gazdálkodás menetére, az eszközfelhasználásról és a feladatellátásról készült információk tartalmára, a feladatok teljesitésének számonkérésére, továbbá az elmaradt vagy nem teljesült feladatok eszközeinek elvonására.

A költségvetési szervek pénzmaradványa az év során 1,5 milliárd forinttal, 31,1 %-kal nőtt és az év végén már megközelitette az 5,8 milliárd forintot. Ezen belül a központi szervek pénzmaradványa 833 millió forint, 255 millió forinttal /44,2 %-kal/ több az előző évinél. A pénzmaradvány több mint fele kiadási hátralék, nem teljesitett megrendelés, illetve a következő évre áthuzódó fejlesztések és az elhalasztott, vagy véglegesen elmaradt feladatok pénzszükséglete. A fennmaradó rész tényleges megtakaritás.

A szociális és egészségügyi kiadásokra a költségvetés 42,o77 millió forintot forditott, 5.296 millió forinttal /14,4 %-kal/ többet mint az előző évben. Ebből a társadalombiztositási kiadások összege 31.375 millió forint, az egészségügyi és szociális ellátásé pedig 1o.7o2 millió forint volt. A társadalombiztositási kiadások 4.384 millió forinttal /16,2 %-kal/, az egészségügyi és szociális kiadások pedig 912 millió forinttal /9,3 %-kal/ emelkedtek. E kiadások növekedése is meghaladta a nemzeti jövedelemét, és a vállalatok támogatással csökkentett költségvetési befizetéseinek, valamint a társadalmi közös fogyasztás kiadásainak növekedési ütemét. A szociális és egészségügyi kiadásoknak a nemzeti jövedelemhez viszonyitott aránya az év folyamán 11,3 %-ról 11,7 %-ra emelkedett és elérte a vállalatok támogatással csökkentett költségvetési befizetéseinek egyharmadát.

A társadalombiztositás többletkiadásainak közel fele központi intézkedések hatása: a tej és tejtermék áremelésével egyidejüleg a pénzbeni

juttatások /nyugdij, családi pótlék, gyermekgondozási segély/ havi összege 5o forinttal nőtt. A többlet fennmaradó része a biztositási rendszerben automatikusan érvényesülő tényezők változásának következménye. A munkavállalók növekedése révén a szolgáltatásokat saját jogon az előző évinél mintegy 6o ezerrel többen vették igénybe. A nyugdijasok száma is további 4o ezerrel emelkedett. Jelentősen befolyásolta a társadalombiztositási kiadások alakulását a dolgozók átlagkeresetének közel 6 %-os növekedése.

A társadalombiztositás a gyermekes családok és az anyák támogatására az év során 6,7 milliárd forintot folyósitott, ami 1,2 milliárd forinttal /22,1 %-kal/ haladta meg az egy évvel korábbit. A folyósitott családi pótlék összege 4.o8o millió forint volt, közel egymilliárd forinttal több, mint az előző évben; amit döntően a havi 5o forinttal való emelés okozott. Az 1973. évben mintegy 1,6 millió gyermek után kaptak a szülők családi pótlékot, 17 ezerrel többen mint 1972-ben. Ez főleg annak következménye, hogy a többgyermekes családok 1972. január 1-től egy gyermek után is részesülnek családi pótlékban, ha a többi gyermek már betöltötte a családi pótlékra jogositó életkor felső határát. A gyermekgondozási segélyre forditott kiadások összege 1.571 millió forint, 174 millió forinttal /12,5 %-kal/ több az előző évinél. Az év folyamán átlagosan 5 ezerrel, az év végén pedig 1o ezerrel többen vették igénybe a segélyt mint 1972-ben és összesen 195 ezer anya élt ezzel a jogával. A terhességi és gyermekágyi segélyek összege 862 millió forint, 82 millió forinttal haladta meg az egy évvel előbbit. A többletet a segélyezett nők magasabb átlagkeresete eredményezte és csak kis mértékben befolyásolta azt a születések számának alakulása.

A társadalombiztositási kiadások több mint felét a nyugdijak és az egyéb pénzbeni ellátások tették ki. Ezek összege 16,2 milliárd forint, 2.376 millió forinttal /17,2 %-kal/ több az előző évinél. Ebből az állami nyugdijasok és járadékosok ellátására a költségvetés 15.349 millió forintot, az előző évinél 2.23o millió forinttal -17 %-kal - többet forditott. A nyugdijasok száma 37 ezerrel, a járadékra és egyéb nyugdij jellegü ellátásra jogosultaké 3,9 ezerrel nőtt, s együttes létszámuk megközelitette a 1.115 ezer főt. A nyugdijak havi átlagösszege - a nyugdijasok természetes kicserélődésének, az ellátás évi 2 %-os, és a kompenzáló jellegü 5o forintos emelésnek a hatására - közel 13 %-kal nőtt. Az 1973. évben megállapitott nyugdijak havi átlaga megközelitette az 1.5oo forintot. A költségvetésen kivül kezelt nyugdijalapokból több mint 53o ezer fő ellátását fedezték. Ezek a kiadások 3.922 millió forintot tettek ki. A termelőszövetkezeti ellátáshoz az állam közel 82o millió forint támogatást nyujtott. Ebben az évben havi loo forinttal emelkedett az öregségi és munkaképtelenségi saját-jogu járadékok összege. A nem társadalombiztositási jogviszony alapján folyósitott segélyekre 87o millió forintot forditottak.

A betegségi készpénzsegélyeken belül a legnagyobb arányt, 4.446 millió forint összeget, a táppénz képviselte, ami 366 millió forinttal /közel 9 %-kal/ volt magasabb az előző évinél. A táppénzkiadások többletét döntően a munkavállalói létszám és az átlagbérek növekedése okozta. A loo munkanapra jutó táppénzes munkanapok aránya az év folyamán lényegesen nem változott, ugyanakkor az egy táppénzes napra jutó kiadás 5,8 %-kal emelkedett. A táppénzes arányszám 5,4 % volt, ami valamivel magasabb az előző évinél.

A gyógyszerekre és gyógyászati ellátásra forditott társadalombiztositási hozzájárulás összege 3.437 millió forintot tett ki, az előző évinél 4o4 millió forinttal /13,3 %-kal/ többet. Az év során a loo biztositottra jutó vénytételek száma 179-ről 188-ra nőtt, és az egy vényre jutó átlagár - a hatékonyabb és ezáltal drágább gyógyszerek nagyobb arányu igénybevétele, valamint az uj gyógyszerek magasabb árszinvonala miatt - 18,3o forintról 21,38 forintra emelkedett.

Az egészségügyi és szociális ellátásra forditott kiadások növekedési [illegible]abb volt az előző évinél /8,4 %/, amit elsődlegesen a há[illegible]s, az ellátás szinvonalának emelése okozott. Az egy lakosra jutó egészségügyi kiadás az előző évi 94o forintról 1.o24 forintra nőtt. A működési kiadásokon felül jelentős összegeket forditottak az intézmények felujitására: a felujitási ráforditások az év során 96o millió forintot tettek ki.

Az egészségügyi ellátásra forditott eszközök lehetővé tették az orvostudomány fejlődését követő feladatok fokozatos megvalósitását. A szolgáltatások szinvonalának emelését azonban nagymértékben befolyásolta a betöltetlen állások magas aránya /az engedélyezett létszám 6 %-a/, még azoknál az álláshelyeknél is, amelyek betöltését a szakemberhiány nem akadályozná. Az orvosi munkakörökön belül nem megfelelő a területi elosztás. Amig egyes helyeken indokolatlan álláshelyeket szerveznek az orvosok foglalkoztatására, addig az ország kisebb településein, vagy a szakrendelőkben nincs elég orvos az alapvető és kielégitő egészségügyi ellátáshoz sem. Az Egészségügyi Minisztérium már tett intézkedéseket az indokolatlan orvosi álláshelyek létesitésének megakadályozására. Az orvosképzés jelentős ráforditásai és az ország orvosellátottsága nem indokolja ezt a területenként számottevő és krónikus orvoshiányt, ezért csak helyeselni lehet az ellentmondás felszámolását célzó határozott intézkedéseket.

Az élelmezést nyujtó egészségügyi intézmények 14o millió forint költségvetési többletjuttatásban részesültek az ellátottak élelmezési normájának emelésére.

Az egészségügyi intézmények gyógyszerkiadásai 6 %-kal, az egyéb anyagi jellegü kiadások pedig 5 %-kal emelkedtek, ami az árszinvonal növekedése mellett is lehetővé tette az eszközellátottság, a higiéniai feltételek javitását, a karbantartás rendszeres elvégzését. Az év végén rendelkezésre bocsátott 5o millió forint beruházási többlet javitotta a müszerellátást, bár az 1974. évre is áthuzódtak beszerzések, igy kedvező hatásuk csak később mutatkozhat.

Az egészségügyi intézmények hálózatának fejlesztéséhez és feladatbővüléséhez 6.7oo uj dolgozó foglalkoztatására volt lehetőség. Ezzel szemben az év folyamán csak 5.5oo főt alkalmaztak. Az üres álláshelyek nagyrésze /94o fő/ a tanácsi intézményeknél mutatkozott, amit főként a beruházások kivitelezésének elhuzódása idézett elő, de jelzi a munkaerőutánpótlás fokozódó gondjait is.

A fekvőbetegintézetek müködtetésére 5.oo2 millió forintot használtak fel, 427 millió forinttal /9,3 %-kal/ többet mint az előző évben. Ez meghaladta az egészségügyi kiadások növekedési ütemét. Az év végén 1o.ooo lakosra 83,5 kórházi ágy jutott. Egy gyógyintézeti ágy fenntartása átlagosan 58.2oo forintba került, ez 4.6oo forinttal /8,6 %-kal/ több az egy évvel korábbinál. A klinikai betegágyak müködtetése ennél jóval, /17 ezer forinttal/ költségesebb.

Az év során többet forditottak a szivsebészetre, a müveseellátásra, az intenziv terápiás osztályok létesitésére. Az előző évinél 13 millió forinttal több jutott a korszerü laboratóriumok, sterilizálók, kiszolgáló részlegek kialakitására.

A járóbetegellátás kiadásai 1.862 millió forintot tettek ki, 142 millió forinttal /8,3 %-kal/ többet mint az előző évben. A növekedés nagyobb része a szakorvosi szolgálat, kisebb része pedig a körzeti orvosok munkáját segitette. A rendelőintézeti napi szakorvosi óraszám több mint ezerrel nőtt, de még igy is magas a szünetelő rendelések száma. Az év során azengedélyezett szakorvosi órák 8 %-a létszámhiány miatt szünetelt. Három év alatt 344 uj körzeti orvosi munkahely létesült, igy az egy orvosi körzetre jutó lakosok száma tovább csökkent.

Az anya-, csecsemő- és gyermekvédelemre forditott egészségügyi kiadás 1.1o2 millió forintot tett ki, 114 millió forinttal /11,5 %-kal/ nagyobb összeget, mint az előző évben. A bölcsödei férőhelyek száma gyorsabban emelkedett mint az ezt megelőző években és az elmult három évben kereken 5 ezerrel gyarapodott, ami a IV. ötéves terv időszakára tervezett fejlesztés több mint fele. Egy bölcsödei férőhely fenntartása

15.4oo forintba került. A bölcsödei ellátás javitását az igények emelkedése mellett sürgetik a munkaerőgondok is. A csecsemőotthoni férőhelyeket 27o-nel bővitették, számuk eléri a 4.7oo-at. A bölcsödei, a csecsemőotthoni elhelyezés és a gyermekgondozási segélyezés együttes figyelembevételével a bölcsődéskoruak 55 %-ának neveltetéséhez nyujt az állam segitséget.

A lakosság egészének védelmét átfogóan szabályozó egészségügyi törvény végrehajtásának eddigi tapasztalatai szerint a törvény alapelveinek, célkitüzéseinek maradéktalan érvényesitéséhez nagyobb gondot kell forditani az egészségügyi intézményhálózat fejlesztését gátló akadályok elhárítására, egyben azoknak a szervezési feladatoknak a kimunkálására és megoldására is, amelyek a különböző ellátási formák jobb összehangolását, az orvosok egyenletesebb megoszlását, az anyagi-technikai eszközök jobb felhasználását tennék lehetővé. Törekedni kell a kórházak gyorsabb ütemü fejlesztésére, müködésük korszerüsitésére, a szociális otthonok és bölcsődék hálózatának növelésére, a müszer- és gépellátás terén az igények jobb kielégitésére, a gyártó-, a forgalmazókereskedelmi vállalatok és a felhasználó intézetek együttmüködésének elősegitésére. Fontos feladat a körzeti orvosi ellátás, a szakrendelés és a kórházak együttmüködésének jobb összehangolása, az egészségügyi intézmények korszerübb üzemeltetése, ennek érdekében a gazdálkodási-müszaki szervezési munka megerősitése, valamint az orvosirányitás gyakorlati elveinek pontosabb meghatározása és azok következetes végrehajtása.

A szociális otthonok és feladatok ezévi kiadása 981 millió forint volt, 136 millió forinttal /16,1 %-kal/ több mint egy évvel korábban. A szociális otthoni férőhelyek számának növekedése alig csökkentette az elhelyezést igénylők számát. A IV. ötéves tervben szereplő fejlesztésből /4.ooo férőhely/ három év alatt csak 4o % valósult meg. Az öregek napközi otthonainak hálózata tovább bővült és szélesedett a házi szociális gondozási tevékenység is. Ez utóbbi keretében hivatásos gondozók mintegy 8.ooo személyt keresnek fel rendszeresen.

Az elmult évben átlagosan havi 46o forint rendszeres szociális segélyt folyósitottak 26 ezer fő részére, ezen felül 5.ooo fő kapott rendszeres rászorultsági segélyt, 21 ezer termelőszövetkezeti járadékos pedig havi kiegészitő segélyben részesült. Ennek ellenére a tanácsi szociális gondozás, segélyezés még nem tudja kielégiteni a jogos társadalmi igényeket.

Az egészségügyi és szociális célokra rendelkezésre álló beruházási összegek felhasználása jobban megközelitette a tervezettet, mint a

naturális mutatóké. Az elmult három év teljesitései alapján arra lehet következtetni, hogy - részben az idénybölcsödék átalakitása folytán - csupán a bölcsödei férőhelyek száma haladja meg a tervezettet, a körzeti orvosi és védőnői körzet növekedése előreláthatólag eléri a IV. ötéves tervben előirányzottat, mig a többi mutatóknál 2o-5o %-os elmaradással kell számolni. Három év alatt - figyelembe véve a szanálásokat is - a kórházi ágyak száma 2.8oo-zal gyarapodott. Ez 4o %-a a IV. ötéves tervben előirányzott fejlesztésnek. Elmaradás van a szociális otthonok, az egészségügyi gyermekotthonok hálózatának bővitésénél is, ami akadályozza a gondozásra szoruló gyermekek és öregek intézeti elhelyezését.

A kidolgozás alatt lévő elképzelések: az anyagi lehetőségeket jobban figyelembe vevő rekonstrukciókkal összekötött kórházfejlesztés, a krónikus jellegü betegségek növekvő ellátási igényeihez való fokozottabb alkalmazkodás, továbbá az ezekhez igazodó müszaki-gazdasági előirások kiadása és az Egészségügyi Beruházási Vállalat létrehozása remélhetőleg meggyorsitja a terület beruházásainak kivitelezését.

A költségvetés az üdültetés céljaira 455 millió forintot forditott, 31 millió forinttal /7,3 %-kal/ többet, mint az előző évben. Ezen felül az üdülők felujitását az 1973. évben loo millió forint szolgálta. Az év során 337 ezer dolgozó részesült kedvezményes üdültetésben. Az üdültetéshez nyujtott állami támogatás összege az elmult év folyamán is tovább nőtt, miközben az üdültetés téritési dijai 1967 óta nem változtak.

A kulturális feladatok ellátása 17.747 millió forintot vett igénybe, ami 1.8o7 millió forinttal /11,3 %-kal/ haladta meg az előző évit. Ezen tulmenően a kulturális intézmények felujitására 1.loo millió forintot, az előző évinél 14o millió forinttal többet forditottak. Az egy lakosra jutó kulturális kiadás az előző évi 1.537 forintról 1.7o8 forintra emelkedett. A kulturális kiadások növekedési üteme is gyorsabb volt mint a nemzeti jövedelemé és meghaladta a vállalatok támogatással csökkentett költségvetési befizetéseinek növekedési ütemét is.

Az állami oktatás helyzete a társadalom széleskörü összefogásával, mozgósitásával, a központi és tanácsi szervek egybehangolt munkájával évről-évre javul. Az állam jelentős összegeket fordit az oktatási célok megvalósitására, a bővülő hálózat müködési feltételeinek javitására, a nevelés szinvonalának emelésére. A javuló feltételeket tükrözi, hogy az 1973. évben egy tanulóra az általános iskolákban 14 %-kal, a középiskolákban 13 %-kal több kiadás jutott. Az egy lakosra jutó oktatási kiadás az előző évi 1.127 forintról 1.247 forintra nőtt.

Az ifjusági törvény végrehajtását minden szinten sokrétü feladatokat tartalmazó intézkedési tervek segitik. A fizikai dolgozók gyermekei továbbtanulásának támogatására létesitett ösztöndijat az év során elsőizben több mint 10 ezer tanuló vette igénybe. Jelentős mértékben nőttek az ifjuság turizmusának és közmüvelődésének támogatására forditható eszközök. Az ifjuság szabadidejének kulturált felhasználását elősegitette a müvelődési házak, klubok, könyvtárak fejlesztése, a kedvezményes szinház, mozi, hangversenybérlet akciók, az üdülési és sportolási lehetőségek bővitése. Tovább épül a Zánkai üttörőváros, amely az uttörők üdültetését, vezetőképzését segiti.

Az élelmezést nyujtó oktatási intézmények tanulói élelmezési nyersanyagnormájának emelésére 290 millió forintot használtak fel.

A gyermekintézmények hálózatának fejlesztése a gyermekek szocialista szellemü nevelése és a munkaerőgondok enyhitése miatt is jelentős társadalmi feladat. Az óvódák szerepét tovább fokozza az iskolai oktatásra való felkészités fontossága. Ez kifejezésre jut az óvodai férőhelyek jelentős - a terven felüli - növelésében is. Az óvódák fenntartása az 1973. évben 1.419 millió forintot vett igénybe, ami 216 millió forinttal /18 %-kal/ magasabb az előző évinél.

Az általános iskolai oktatásra forditott kiadások összege 4.582 millió forintot tett ki, ami 486 millió forinttal /11,9 %-kal/ több mint az előző évben. Ugyanakkor a tanulók száma 11 ezerrel kevesebb volt mint egy évvel korábban. A szakrendszerü oktatás megközeliti az optimális szintet, a szaktanárok által megtartott órák aránya azonban nem éri el a 80 %-ot sem. A foglalkoztatott tanerők létszámának 5,8 %-a képesités nélküli; ezek száma az év során kis mértékben tovább növekedett. A tanulók 25 %-a napközi otthoni ellátásban részesül. Az iskolák közötti szinvonal-különbségek mérséklésére szolgáló előirányzatok, továbbá az alapvető szemléltető eszközökben és szakmai felszerelési tárgyakban mutatkozó hiányok felszámolására nyujtott 60 millió forint javitotta az oktatás tárgyi feltételeit.

A költségvetés a szakmunkástanulók képzésére 1.430 millió forintot folyósitott: ez 102 millió forinttal /7,7 %-kal/ haladta meg az előző évit, miközben a tanulók száma csökkent. Egy tanuló képzésére az év során 15 %-kal többet forditottak mint egy évvel korábban. A szakmunkásképzés tartalmi fejlesztéséhez és korszerüsitéséhez a feltételek fokozatosan biztosithatók. Az 1973. évben 186 szakmában mintegy 186 ezer szakmunkástanulót oktattak. A kollégiumokban, vagy munkásszállásokon elhelyezett tanulók aránya 13 %-ról 16,4 %-ra emelkedett. A nehezen beiskolázható szakmákban az ösztöndijkiegészités és a társadalmi ösztöndijak javitották a helyzetet.

A szakmunkástanulóképző intézetek közvetlen irányitása 1973. szeptember 1-től, a középiskoláké pedig 1974. szeptember 1-től a megyei tanácsok hatáskörébe kerül. Ezzel lehetővé vált a képzés megyei szintü koncentrálása, a területi igényekhez való igazitása, a munkaerő utánpótlás szervezett biztositása.

A középiskolai oktatás az 1973. évben 1.958 millió forint összeget igényelt, ami 164 millió forinttal /9,1 %-kal/ magasabb az előző évinél. A középiskolai tanulók száma az 1973. évben 6 ezerrel kevesebb volt mint egy évvel korábban. A szakközépiskolákba felvettek aránya /51,2 %/ meghaladja a gimnáziumi tanulókét.

A diákok szociális juttatásai tovább növekedtek. A diákotthonokban elhelyezettek aránya megközeliti a 2o %-ot, a tanulószobai és menzai ellátásban részesülők aránya pedig meghaladta a 3o %-ot. Nőtt az egyetemi, főiskolai előkészitő tanfolyamokon résztvevő munkás-paraszt származásu tanulók száma is.

A középfoku oktatás területén megkezdődött az oktatás tartalmi változtatása: kidolgozás alatt van az ipari és mezőgazdasági szakközépiskolák képzési rendszerének megváltoztatása, az egyes szakmák elméleti igényessége alapján a szakközépiskolai és szakmunkás-képzés elhatárolása, a szakmai képzés elemeinek a gimnáziumi oktatásba történő beépitése.

A felsőoktatási kiadások 2.166 millió forintot, 185 millió forinttal /9,3 %-kal/ nagyobb összeget tettek ki, mint az előző évben. Több uj létesitmény /oktatási épületek, laboratóriumok, mühelyek, tornacsarnokok/ üzembehelyezése javitotta az elméleti és gyakorlati oktatás feltételeit.

Uj képzési formák kialakitásával a tulzottan tagolt belső szervezet koncentrálásával, az oktatók alkalmazási időtartamának és a követelmény-rendszer meghatározásával, a tudományos továbbképzési ösztöndijrendszer továbbfejlesztésével fokozni kell az oktató-nevelő-kutató munka hatékonyságát.

Az év során tovább folytatódott az egyetemi és a főiskolai hallgatók számának növekedése. Az első éves nappali tagozatos hallgatók száma 1.5oo-zal meghaladta a tervezettet. Az összes hallgatók száma az 1973. évben 5 ezerrel több volt, mint amivel a IV. ötéves terv az 1975. évre számolt. A felsőfoku intézmények kollégiumi férőhelyei 7oo-zal gyarapodtak, az ellátottság azonban nem javult.

A szakmai továbbképzést uj intézetek létesitése és a meglévők tevékenységének bővitése segitette. A jogi szakismeretek elmélyitésére megalakult az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen a Jogi Továbbképző Intézet és bővült a Közgazdasági Továbbképző Intézet tevékenysége. Létrehozták az Országos Oktatástechnikai Központot, amely ellátja az oktatástechnikai eszközök és alkalmazási módszerek kutatását, terjesztését és koordinációs feladatait. A társadalmi és gazdasági élet strukturális átalakulásával együttjáró uj ismeretanyag elsajátitásának elősegitésére több minisztérium is létrehozta a továbbképző intézetét.

Három év alatt jelentős a fejlődés az óvodai és az iskolai napközi otthoni ellátásnál. Az óvodai férőhelyek száma a IV. ötéves tervben előirányzott 39 ezerrel szemben már az 1973. évben elérte a 45 ezret, és a tervidőszak végére további 3o ezer férőhely-növekedés várható. Elmaradással /3o-6o %-os/ lehet számolni azonban az iskolai tantermek és diákotthonok fejlesztésénél. A szakmunkás-képzésnél 3o ezerrel kevesebb lesz a tanulólétszám csökkenés mint a tervezett, a tanulóotthoni férőhelyeknél pedig 25-35 %-os elmaradás várható. Az egyetemi és főiskolai nappali tagozatos hallgatók száma jelenleg is 5 ezerrel több, mint az 1975-re tervezett, ami néhány területen hozzájárult a tulképzéshez.

A tudományos kutatóhelyek müködését, a tudománypolitikai célok megvalósitását 1.324 millió forint költségvetési támogatás szolgálta, ami 124 millió forinttal /1o,3 %-kal/ magasabb az előző évinél. Az érintett szervek a támogatáson felül kutatási célokra használták fel saját müködési bevételeiket, valamint a szerződéses tevékenység árbevételét is. A költségvetési és a vállalati kutatóhelyek - valamennyi bevételi forrás figyelembevételével - a nemzeti jövedelem mintegy 3 %-át forditották kutatás fejlesztésre. Ennek következtében tovább javultak a tudományos kutatás személyi és tárgyi feltételei, bővültek a kutató munka fejlődését biztositó müszerbeszerzési lehetőségek. Szélesedett a kutatóbázis: megkezdte müködését a Szegedi Biológiai Központ, s ezzel tovább nőtt a vidék szerepe a tudományos kutatásban.

Az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv célkitüzéseivel elősegitette a szellemi és anyagi eszközök koncentrációját, a kutatási struktura átalakitását. A közoktatás felülvizsgálatának eredményeként fontos szerepet kapott a pedagógiai kutatás, ezen belül a közoktatás tudományos elemzése, megfelelő gyakorlati módszerek kidolgozása.

Az év folyamán tovább bővültek a nemzetközi tudományos kapcsolatok. Az államközi egyezmények keretében több kétoldalu tudományos megállapodás

jött létre. E célokra, valamint a kutatók külföldi tanulmányutjaihoz jelentős eszközöket vettek igénybe.

A közmüvelődési kiadások összege az 1973. évben 2.319 millió forint volt, 276 millió forinttal /13,5 %-kal/ nagyobb mint az előző évben. A növekvő pénzeszközök a munkásosztály müveltségi szinvonalának emelését, a falu müvelődési lehetőségeiben meglévő különbségek csökkentését, az ifjuság kulturált szórakozását, a növekvő szabadidő tartalmas eltöltését szolgálták. Az egy lakosra jutó közmüvelési és sport kiadás az előző évi 294 forintról 334 forintra nőtt.

A Magyar Rádió és Televizió fenntartására az elmult évben 1.14o millió forintot forditottak. A televizió II. müsorcsatornáján a kisérleti jelleg megszünt, bevezették a rendszeres heti 4 adásnapot, a szines müsor aránya az összmüsoridőn belül elérte a 13 %-ot. Az év során a rádióelőfizetők száma 2,5 millió volt, lényegében annyi, mint egy évvel korábban, a televizió előfizetőké viszont 114 ezerrel tovább nőtt és elérte a 2,2 milliót.

Az elmult esztendőben kiemelt támogatásban részesültek az ipari települések müvelődési otthonai /közel 3oo intézmény/, ezáltal müködési feltételeik javultak, kulturpolitikai feladataikat szinvonalasabban láthatták el. A müvelődési otthonok kiadásaik 4o %-át müködési bevételeikből fedezték.

Az elmult 3 év alatt a IV. ötéves tervben előirányzott 23 müvelődési központból 12, a 65 müvelődési házból 4o épült meg, sőt megnyilt 9o könyvtár, illetve klub-könyvtár is. A Nemzeti Galéria, a Munkásmozgalmi Muzeum uj épületének kialakitása is befejezéshez közeledik.

A müvészeti intézmények és feladatok támogatására 35o millió forint jutott, ami az előző évinél 28 millió forinttal /8,9 %-kal/ több. A szinházi látogatók száma tovább nőtt és meghaladta a 4,8 milliót. Fokozódott a közönség érdeklődése a klasszikus zenei rendezvények iránt.

Az év folyamán teljes üzemmel müködött a Vörösmarty téri Kulturális Központ és megkezdődött a Vigadó belső helyreállitása. Folyik a Bábszinház rekonstrukciója és a Győri Szinház átépitése is. A vidék szinházi ellátottságának arányosabbá tétele, a körzetesitési program kidolgozása és megvalósitása azonban nem halad megfelelően.

A sportlétesitmények és feladatok pénzügyi ellátására 439 millió forintot használtak fel, ami 48 millió forinttal /12,3 %-kal/ haladja meg az előző évit. A többlet - az időközben átszervezett sportirányitással - elsősorban a versenysport feltételeinek javitását, az utánpótlás-nevelést, a magyar versenyzők külföldi versenyeken való részvételét biztositotta. Sportolóink 1.226 nemzetközi rendezvényen vettek részt, a Világ- és Európa-bajnokságokon az I-VI. helyezett felnőtt versenyzők száma az előző 133 főről 178-ra emelkedett.

Az utánpótlás-nevelés, az iskolai testnevelés és sport feltételei is kedvezőbbek lettek. Elkészült a mátraházai tornacsarnok, a kecskeméti, a kazincbarcikai, a kiskunhalasi, a dunaujvárosi és a balassagyarmati edzőcsarnok.

A gazdasági feladatok ellátására 13.49o millió forintot forditottak, ami az előző évinél 1.549 millió forinttal /13,o %-kal/ volt több. Az egy lakosra jutó gazdasági kiadás az előző évi 1.152 forintról 1.3oo forintra emelkedett.

Az országos utak, hidak fenntartására, felujitására és korszerüsitésére 4.498 millió forintot használtak fel; ez 729 millió forinttal haladja meg az előző évit. E célokra az elmult három évben 11.5o4 millió forint jutott, ami a IV. ötéves tervidőszakra előirányzott összeg 55 %-a. Az 1974-75. évi várható teljesitést figyelembe véve a felhasználás előreláthatóan a tervezettnek megfelelően alakul.

Az állami közutak hossza jelenleg 29.768 km. Ezen belül az állandó burkolatu pormentes utak aránya 68,6 %, az 197o. évi 6o,2 %-kal szemben. Ez az arány a tervidőszak végére várhatóan eléri a 75 %-ot. Némileg háttérbe szorult a nagyob költségigényü korszerüsitési munka. A terv a főuthálózaton a IV. ötéves tervidőszakban 1.528 km ut korszerüsitésével számolt, amelyből három év alatt 449 km valósult meg. Az alsóbbrendü uthálózaton tervezett 635 km uthosszból 328 km utat korszerüsitettek. A IV. ötéves terv 455 km hosszban 136 bekötőut épitését irányozta elő, amelyből három év alatt 235 km hosszban 69 bekötőut épült meg. A bekötőutak épitésénél ezért a tervidőszak egészében kisebb lemaradás várható.

A belföldi gépjárművek száma három év alatt közel 5o %-kal, több mint 695 ezerre emelkedett, s ehhez kapcsolódik a távolsági személyfogalom, a távolsági teherforgalom és nem utolsó sorban az idegenforgalom gyors növekedése is. Mindez az utak további gyorsütemü fejlesztését igényli.

A város- és községgazdálkodási feladatokra forditott kiadások összege 1.670 millió forint, ami 182 millió forinttal /12,3 %-kal/ nagyobb az előző évinél. A többlet az urbanizáció és a kommunális területeken jelentkező fokozódó igények kielégitését szolgálta. A fejlődésre jellemző, hogy három év alatt a tisztitott utfelület közel 6 millió, a belés külterjes parkok területe pedig mintegy 7 millió négyzetméterrel nőtt. A kis- és törpe vizmüvek száma 53-mal nőtt, s közmüves vizellátásban részesül a lakosság 61 %-a. Csatornázott területen azonban a lakosságnak csak 32 %-a él.

A vizügyi létesitmények fenntartási és felujitási kiadásaira 1.636 millió forint jutott, ami 101 millió forinttal /6,6 %-kal/ haladta meg az előző évit. Ez biztositotta az árvizvédelmi töltések fenntartását, kiépitését és korszerüsitését, a vizkár elháritását, a belvizvédelmet, a folyószakaszok és a kisvizfolyások rendezését.

A szilárd ásványi nyersanyagok, valamint a szénhidrogén kutatására 959 millió forintot használtak fel, amelyből 247 millió forint az érckutatásra, 712 millió forint pedig a szénhidrogénkutatásra jutott. Az előbbiek keretében jelentős volt a Börzsönyben és a Dunántuli Középhegység északi részében folytatott komplex földtani és geofizikai kutatás. A szénhidrogén-kutatás költségeit számottevően növelte az a körülmény, hogy egyes területeken át kellett térni a 3ooo méteres mélységü kutatófurásokra, mert a felső rétegekben elhelyezkedő kőolajkészletek kimerülőben vannak.

A mezőgazdaság - ezen belül az állattenyésztés - fejlesztésével összefüggő kiadás 1.893 millió forint, ami 296 millió forinttal /18,5 %-kal/ haladta meg az előző évit. A keleti határmegyékben fellépett nagyarányu ragályos száj- és körömfájás megfékezése közel 5oo millió forintot vett igénybe; ez több mint háromszorosa az előirányzott összegnek. A védekezés állategészségügyi módszerekkel és igazgatási intézkedésekkel összevontan történt és a betegségek elszigetelését, illetve továbbterjedésük megakadályozását szolgálta.

Az igazgatási kiadások összege 4.018 millió forint volt, 365 millió forinttal /10 %-kal/ több az előző évinél. Az egy lakosra jutó igazgatási kiadás az előző évi 352 forintról 39o forintra nőtt.

A központi igazgatási ráforditások többletének csaknem felét - a korábbi évekhez hasonlóan - a nemzetközi kapcsolatok bővülésével és az ezzel összefüggő rendezvények, fogadások kiadásai idézték elő. Uj külképviseletet hoztak létre Daccában és folytatódott a külkereskedelmi piaci szervezet

megerősitése. Jelentősen növelte a kiadásokat a tőkés világban tapasztalható infláció, amelynek ellensulyozására az illetményeket, a dologi kiadásokat fel kellett emelni.

Kiemelkedő feladatokat oldott meg a statisztikai apparátus. Befejeződött a mezőgazdasági összeirás, tovább folyt a népszámlálás utómunkálata és az ujrendszerü árstatisztika kialakitása, megtartották a mikrocenzust, kidolgozták a statisztikai törvényt.

Az év során folytatódott a tanácsházak fokozottabb karbantartása, a szakmai felszerelések és berendezések pótlása, a családi ünnepségek társadalmi megünneplésére szolgáló helyiségek esztétikusabb berendezése, ami jelentős ráforditást igényelt.

Az elmult évben megkezdődött az árellenőrzési apparátus megszervezése, ami segitséget jelentett az olcsó fogyasztási, a stabilizált áru gyermekruházati és a gyermekellátási cikkek, továbbá a zöldség-gyümölcsfélék árainak rendszeres ellenőrzésében.

Nőtt a tanácsi igazgatás létszáma, elsősorban a megyei és városi tanácsoknál, főként a központilag elrendelt feladatok miatt. A tanácsi gazdálkodás területén előrehaladt az ügyvitelgépesitéssel egybekötött, illetve azzal megalapozott munkaszervezés. Ezt szolgálja a községek, nagyközségek munkaszervezetének a központilag kidolgozott modellek szerinti fokozatos átalakitása.

Az elmult év májusában intézkedés történt a reprezentációs kiadásoknál tapasztalt gyorsütemü növekedés megállitására, az ésszerü takarékosság követelményeinek érvényesitésére.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy ez az elmult, viszonylag rövid idő alatt is kedvezően éreztette hatását. A reprezentációs kiadások évenkénti mintegy 15-2o %-os növekedése megállt. A közvélemény helyesléssel fogadta az intézkedést, ami növelte a társadalmi ellenőrzés hatékonyságát a felesleges költekezésekkel szemben. Szük körben azonban tapasztalható még, hogy a vezetők személyes reprezentációs keretének jóváhagyásánál nem érvényesült a takarékosság elve, sőt a reprezentációs keretek megállapitására vonatkozó kötelezettségeknek sem tettek mindenben eleget. Nem minden esetben példamutató az irányitó szervek magatartása sem.

A védelmi feladatokra forditott kiadások összege 9.488 millió forint, ami valamelyest meghaladja az előző évit, a tervezettnél azonban 36o millió forinttal /3,7 %-kal/ kevesebb. Az utóbbi elsősorban annak következménye, hogy az ipari szállitások egy része az 1974. évben teljesül. Mindent figyelembe véve azonban a biztositott pénzügyi eszközök lényegében lehetővé tették a védelem alapvető fejlesztési célkitüzéseinek, a hadsereg technikai felszereltsége emelésének, az állomány élet- és munkakörülményei javitásának a tervben előirányzott szinten való teljesitését.

A rend- és jogbiztonsági feladatokra forditott kiadások összege 6.227 millió forint, ami az előző évit 28o millió forinttal /4,7 %-kal/ haladta meg. A kiadások megalapozták a Belügyminisztérium, a Munkásőrség, a Tüzoltóság és a Büntetésvégrehajtás tervben előirányzott feladatainak teljesitését. Folytatódott az anyagi-technikai ellátottásg korszerüsitése. Javultak az igazságszolgáltatásban dolgozók munkafeltételei. Uj székházat kapott a Pest megyei Bióság, a rétsági és dabasi járásbióság, sor került a munkaviszonyban nem álló népi ülnökök és a kirendelt védők dijának emelésére is.

Folytatódott a rendbiztonsági szervek, valamint az állami és önkéntes tüzoltóság anyagi-technikai ellátottságának javitása, felszereltségének korszerüsitése.

A felujitási és egyéb kiadások összege 3.795 millió forintot tett ki, ami lényegében megegyezik az előző évi felhasználással. Ezen belül a költségvetési szervek állóeszközeinek felujitására 2.815 millió forintot forditottak, ami az előző évi teljesitést 18o millió forinttal meghaladta. A többlet részben az állóeszközállomány növekedésének, részben az elmaradt felujitások növekvő támogatásának következménye. A tanácsok költségvetéséből a fejlesztési alapba átcsoportositott összeg 6o4 millió forintot tett ki, 176 millió forinttal kevesebbet mint az előző évben. A költségvetési szervek dolgozói és az állami nyugdijasok az 1973. évben 376 millió forint lakbérhozzájárulásban részesültek. A lakbérhozzájárulás - a dolgozók bérfejlesztése miatt - 38 millió forinttal - lo %-kal - volt kevesebb az előző évinél.

A tanácsok gazdálkodása

A tanácsok az 1973. évben is eredményesen oldották meg a helyi lakosság alapvető ellátását, szervezték - a területükön gazdálkodó szervek közreműködésével - a településhálózat fejlesztését, a rendelkezésre álló eszközök összehangolt társadalmi összefogással történő felhasználását. Ennek hatása érezhető volt a gyermekjóléti intézmények hálózatának bővülésénél, a kommunális ellátottság fejlesztésénél, a települések rendezésénél.

A pénzellátás az év folyamán minden tanács-szinten kiegyenlitett volt. A megyék gazdasági fejlettségének felmérése és a szabályozóknak az egyes megyéken belüli módositása lehetővé tette, hogy az előirányzatok és a teljesitett bevételek közötti eltérések mérséklődjenek, a helyi tanácsok érdekeltsége fokozódjék. Az azonos jellegü települések ellátottsága arányosabbá vált, a szinvonalkülönbségek csökkentek. A folyamatos pénzellátás mellett nőtt a gazdálkodás kiegyensulyozottságát biztositó tartalékok összege is.

A szerteágazó és egyre bővülő társadalmi-gazdasági feladatok az irányitó és a gazdálkodó szervekre egyaránt nagyobb felelősséget róttak. A megyék szervező tevékenysége ennek megfelelően a gazdálkodás irányitásában határozottabbá, igényesebbé és korszerübbé vált. Előfordultak azonban még szervezetlenségre, irányitási és gazdálkodási hiányosságokra utaló jelenségek is, mind a pénzellátásban, mind az eszközök felhasználásában.

A tanácsok költségvetésének bevétele az 1973. évben - az állami hozzájárulással együtt - 29.49o millió forint volt, ami az előző évinél 3.393 millió forinttal /13 %-kal/ több. A tanácsi szabályozás eszközrendszere alapvetően jól funkcionált, s igy elérhető volt, hogy a tanácsok részére meghatározott bevételek megoszlása és összetétele nemcsak együttesen, hanem forrásonként is kedvezően alakuljon. Kedvező az is, hogy a bevételi többlet kétharmada a vállalatok és szövetkezetek befizetéseiből származott, s igy ezek tevékenységükkel a terület gazdasági szinvonalának alakulását jobban befolyásolták. Adópolitikai intézkedések hatására a lakossági befizetések összege is növekedett, de az e forrásokból elért bevételi többlet - a megalapozottabb tervezés következtében - mégis mérséklődött.

A bevételek tanácsok közötti megoszlása kiegyensulyozottabb volt az előző évinél. Mind a Fővárosi Tanács, mind a megyei, illetve megyei városi tanácsok bevételei elérték az előirányzottat. A bevételek megosztása a helyi tanácsok között is arányosabbá vált. Ezzel egyidejüleg az egyes

megyék bevételi többletének szóródása is mérséklődött. A vállalati, szövetkezeti befizetések kedvezőbb alakulása miatt valamennyi iparilag fejlett, illetve közepesen fejlett megyében az elért bevételekhez képest nagyobb, a mezőgazdasági jellegü megyékben pedig kisebb a tulteljesités aránya.

Az állami hozzájárulás részaránya a tanácsok IV. ötéves pénzügyi tervében előirányzott 11,6 %-kal szemben az elmult három év átlagában 22,4 %-ra módosult. Az állami támogatás növelését egyes központi intézkedések /általános iskolák szemléltetőeszköz ellátásának javitása, pedagógusok és egészségügyi dolgozók bérének emelése stb./ idézték elő, de hozzájárult a tanácsi feladatok bővitése - esetenként a minisztériumoktól történt átcsoportositása /pl. a földhivatalok, tüzoltóság átszervezése/ - is.

A költségvetési pénzalap 1973. évi kiadása 27.o4o millió forint volt, ami 2.6oo millió forinttal /1o,6 %-kal/ több az előző évinél. A növekedés a szociális és egészségügyi, valamint a kulturális kiadásoknál a legjelentősebb.

Az eredmények a helyi kezdeményezés és összefogás erejét is kifejezik. Ennek kedvező hatása elsősorban a gyermekjóléti intézmények hálózatának bővülésében, a korábbi feszültségek csökkenésében mutatkozott meg. A tanácsok a tervidőszak első három évére tervezett 16.5oo óvodai férőhelybővitéssel szemben az év végén már 44.1oo uj férőhelyet üzemeltettek. A gyorsütemü fejlesztés fenntartási szükséglete jelentős többletterhet rótt a költségvetésre. Központi támogatással és helyi eszközök ésszerübb felhasználásával csökkent az általános iskolákban az alapvető taneszközök hiánya és növekedtek a müvelődési otthonok fenntartására szolgáló előirányzatok.

A szociális és egészségügyi ellátás területén a megelőző évihez képest 2o %-kal emelkedtek az intézmények müszerezettségét, felszereltségének javitását szolgáló kiadások és a tervezettnél jobban nőtt a gyógyszerellátásra forditott összeg /8,9 %/ is. A falusi egészségügyi alapellátás felszerelésére a központi költségvetés 2o millió forint támogatást nyujtott.

Az év során tovább mérséklődött az intézmények anyagi-pénzügyi szinvonalának korábbi egyenetlensége. A kevésbé jól ellátott területek, megyék szociális, kulturális és kommunális intézményeinél erre a célra a középtávu terv 8oo millió forint - az első három évre 382 millió forint - külön állami hozzájárulást biztositott. Az 1973. évi felhasználás összege 133 millió forint volt. Ebből a szociális és egészségügyi területen a gyógyintézetek, a körzeti orvosi rendelők és a szociális otthonok

szakmai felszerelésének pótlására, kiegészitésére, korszerüsitésére, a gyógyszerellátásra, továbbá textiliák beszerzésére 4o millió forintot forditottak. Az általános iskolák szemléltető eszközeinek beszerzésére 58 millió forintot használtak fel. A kommunális területen viszont a rendelkezésre álló 51 millió forintból csak 36 millió forintot vettek igénybe.

Az 1973. év végén a tanácsok költségvetési pénzmaradványa - a bevételek és kiadások egyenlegéből és a korábban felhalmozódott pénzösszegekből adódóan - 4.915 millió forint. A szabályozási rendszer ösztönző hatásának eredményeként létrejött bevételi többlet 1.353 millió forint. A tanácsok a gazdálkodás egyes területein - pl. a felujitásoknál, az utak fenntartásánál és korszerüsitésénél, elsősorban az alapszerü kezelés nagy mértékü decentralizációja, a megyén belüli, évek óta visszatérő, tervszerütlenségek miatt, valamint az uj feladatok tervezettnél későbbi megvalósulása következtében - 1.713 millió forintot nem használtak fel. A gazdálkodás emlitett területein a hatékonyabb felhasználás érdekében a jövőben az eszközök fokozottabb koncentrálása indokolt. A pénzmaradvány tartalmazza az esetleges bevételkiesések és ingadozások áthidalására szolgáló tartalékot /1.o96 millió forint/, valamint az 1973. évről áthuzódó /767 millió forint/ pénzügyi kötelezettségek összegét is.

A pénzügyi adatok elemzése ráirányitja a figyelmet arra, hogy a tanácsoknak még szinvonalasabban kell gazdálkodniok. A bevételi többleteket, valamint a kiadási megtakaritásokat elsősorban azokra a feladatokra kell forditaniok, amelyek társadalom- és gazdaságpolitikai szempontból a legidőszerübbek. Ezek közé tartozik mindenekelőtt a népesedéspolitikai célok elősegitése, a gyermekjóléti intézmények fejlesztése, az alsófoku oktatás, illetve a szakmunkásképzés feltételeinek javitása, a korszerübb irányitást elősegitő ügyvitelszervezési és -gépesitési feladatok megvalósitása. A pénzügyi lehetőségeket fel kell használni a helyi épitőipari kapacitások saját erőből történő fejlesztésére is.

A fejlesztési alappal való gazdálkodást elsősorban a településfejlesztés széleskörü kibontakozása határozza meg. A tanácsok tevékenysége a fejlesztési alapból megvalósuló beruházásokön tulmenően kiterjed a közös beruházásokra, sőt a települést érintő valamennyi infrastrukturális és termelő beruházás koordinálására is.

A IV. ötéves terv első három évében beruházási célokra több mint 57 milliárd forint állt a tanácsok rendelkezésére. Ez mintegy 3o %-kal magasabb a középtávu terv eredeti előirányzatánál. A fejlesztési alap

bevételeiből - beleértve az állami támogatást is - 29.6oo millió forint lakásberuházásra, 5.ooo millió forint közműfejlesztésre, 2.7oo millió forint szociális és egészségügyi célokra, 4.5oo millió forint a kulturális intézményhálózat bővitésére, 7.8oo millió forint egyéb kommunális feladatokra, 7.3oo millió forint a vállalatok és szövetkezetek fejlesztésének támogatására jutott.

A Minisztertanács a lakásépitéssel kapcsolatos hatósági áremelkedések ellensulyozására pótlólag 2.447 millió forint állami támogatást biztositott. A budapesti lakáshelyzet javitását, a kiemelt városok lakásépitési tervének arányos teljesitését az állam terven felül 1.36o millió forinttal segitette, amely 3.ooo lakás felépitését és Szegeden a lakásépitéshez szükséges terület előkészitését teszi lehetővé.

Gondok mutatkoztak a lakásépités és a közművek fejlesztésének összehangolásában is. A többszintes lakásépitéshez, a lakosság vizellátásához, valamint az V. ötéves terviőszakra való átmenet biztositásához további 1,4 milliárd forint fejlesztési forrás biztositása vált szükségessé. Ennek fedezetét részben állami támogatás, és hosszulejáratu hitel igénybevével, részben pedig a lakásberuházási célt szolgáló eszközök átcsoportosításán keresztül teremtették elő.

Kialakult a házgyári épitkezés, létrejött a lakásberuházás nagyüzemi technológiája. Több területen bővült a közműépitő kapacitás, egyes helyeken azonban már tulfejlesztés is előfordult.

Az elmult három év fejlesztési tevékenységének eredményeként a gyermekjóléti intézmények területén teljesülnek a feladatok, sőt az óvodai hálózat bővitése jóval meghaladja a középtávu terv előirányzatát. Az általános iskolai és középiskolai diákotthoni férőhelyek számának növelésében viszont lemaradás várható. Három év alatt ugyanis mindössze lo, illetve 2o %-os az ötéves terv előirányzatainak teljesitése. A tényleges férőhelybővités azonban ennél valamivel nagyobb, épületvásárlás és átalakitás révén. Elmaradás van a kórházi ágyak és a szociális otthoni férőhelyek számának bővitésénél. A kommunális feladatok körében a viztermelő és a szennyviztisztitó kapacitás növelése maradt el; viszont kedvezően haladt előre az ivóviz- és szennyvizhálózat fejlesztése.

A tanácsok fejlesztési alapjaikban az 1973. évben 25,1 milliárd forinttal rendelkeztek, beleértve a vállalatoktól és egyéb szervektől átvett 3,1 milliárd forintot is. Az átvett pénzeszközök közel 5o %-a lakás- és közműépitési céljait szolgálta, további része pedig különböző egészségügyi, szociális és kulturális fejlesztések megvalósitását segitette elő.

A rendelkezésre álló összegből 2o,9 milliárd forintot használtak fel. Lakásberuházásra több mint 11 milliárd forintot forditottak, 1 milliárd forinttal többet, mint az előző évben. A felépült és müszakilag átadott lakások száma 26.o82, ebből 1o.85o tanácsi értékesitésü. Egészségügyi fejlesztésekre 1,1 milliárd forintot, kulturális beruházásokra 1,8 milliárd forintot, lakásépitésen kivüli egyéb kommunális létesitményekre 4,1 milliárd forintot használtak fel.

A fejlesztési alap összes pénzmaradványa 4.221 millió forint. Ebből 2.497 millió forint olyan pénzeszköz, amely a folyamatban lévő, illetőleg a már elhatározott beruházások pénzügyi megalapozását szolgálja, 1.462 millió forint a vállalatoktól és a szövetkezetektől átvett pénzeszközök fel nem használt része, mig 21o millió forint a tanácsok bevételi többletéből adódott.

Az előző évhez képest az átvett pénzeszközök maradványa növekedett a leggyorsabban. Ez népgazdasági szinten is befolyásolja a felhalmozás összetételét, mivel döntően termelésfejlesztési célt szolgáló eszközöket infrastrukturális feladatokra csoportosit át. Ezeknek a pénzeszközöknek az átvétele nem volt elég tervszerü, a beruházásokat esetenként nem megfelelő körültekintéssel készitették elő, amihez helyenként kapacitáshiány is párosult.

Az 1973. évi gazdálkodás eredményei is azt igazolják, hogy a tanácsok célkitüzései a népgazdasági terv gazdaságpolitikai elhatározásaival összhangban állanak. A gazdálkodás hatékonyságának fokozása szükségszerüen felveti a területi szemlélet szerepének erőteljesebb érvényesitését, különösen a beruházások megvalósitásában, a felujitási tevékenységben és a bérgazdálkodásban. A helyi lakosság növekvő szinvonalu ellátásáért érzett felelősség biztositéka annak, hogy a tervidőszak hátralévő két évének feladatát a tanácsok - eddigi tapasztalataikat sokoldaluan hasznositva - eredményesen teljesitik.

x x

x

A Magyar Népköztársaság 1973. évi költségvetése végrehajtásának tapasztalatai azt jelzik, hogy az év során számottevő előrehaladás történt a gazdasági építőmunkában. Az eredmények összhangban vannak a Magyar Szocialista Munkáspárt X. Kongresszusának irányelvei alapján kidolgozott IV. ötéves terv fő célkitüzéseivel.

A gazdasági fejlődés az 1973. évben a tervidőszak első két évéhez képest olyan mértékben gyorsult, hogy a nemzeti jövedelem a három évben együttesen az ötéves tervben meghatározott évi átlagos ütemet meghaladóan emelkedett. Ez lehetővé tette a lakosság életkörülményeinek fokozatos - a korábbinál differenciáltabb - javitását, az ötéves életszinvonalpolitikai célkitüzések közelitését.

A népgazdaság belső és külső egyensulyi helyzete javult. A gazdasági növekedés változó feltételei között az egyensulyviszonyok is folyamatosan módosulnak. Az 1973. évben az volt a jellemző, hogy a belföldi felhasználás növekedése lassubb volt a nemzeti jövedelemnél. A külföldön felhasznált nemzeti jövedelem - a kiviteli többlet - az előző évinek többszörösére emelkedett. Ez a külgazdasági kapcsolatok erőteljes bővülése mellett azt is jelezte, hogy a gyorsuló ütemü fejlődés nem minden területen alkalmazkodott eléggé a fogyasztási és a felhalmozási igények változásához, és nem növekedett kielégitő mértékben a hatékonyság. Ezt a körülményt az 1974. évi népgazdasági terv már figyelembe vette, és megjelölte azokat a feladatokat, amelyeknek teljesitésével a nemzeti jövedelem belföldi felhasználása - a behozatal fokozásával - a nemzeti jövedelem létrehozásánál gyorsabban növekedhet.

Az ötéves terv maradéktalan teljesitése, a kiegyensulyozott, arányos fejlődés feltételeinek biztositása érdekében még jelentős feladatokat kell megoldani. Az 1974. évi népgazdasági terv és állami költségvetés - több vonatkozásban már kedvező eredményeket is elért - végrehajtása, valamint az 1975. évi gazdaságpolitikai elképzelések kidolgozása során elsősorban az előző években érvényesült kedvezőtlen tendenciák hatásait kell tovább mérsékelni. Egyuttal meg kell gyorsitani azokat a kedvező folyamatokat, amelyek a feszültségek okait alaposan elemző párt- és állami intézkedések következetes végrehajtása nyomán kialakultak.

E követelményekből adódóan a tervidőszakban még megkezdhető fejlesztések kiválasztásánál egyaránt figyelembe kell venni a távlati

szükségleteket, valamint a megvalósitás mai és jövőbeni feltételeit. Továbbra is törekedni kell a különböző szintü érdekek egyeztetésével és életszinvonal emelése iránti, reális igények kielégitésére. Mind a fogyasztás és a felhalmozás növelése, mind pedig a megfelelő végső felhasználási arányok tartása aktiv jövedelem- és árpolitikát tesz szükségessé.

A gazdálkodás minőségének fokozottabb előtérbe helyezése, a hatékonyság javitása az erőforrások optimális felhasználását jobban elősegitő feltételek megteremtését követeli meg. Ennek érdekében szükség van a termelői áraránybk olyan módositására, amely - mérlegelve a belföldi ráforditásokat is - a nemzetközi értékviszonyokhoz jobban alkalmazkodva fejezi ki a termelés társadalmi költségeit. Az eszközterhek ezzel egyidejü mérséklésével elő kell segiteni az igénybe vett eszközök jobb kihasználását és az árintézkedések költségnövelő hatásának ellentételezését.

Az előbbieknek megfelelő központi intézkedések mellett az is elengedhetetlen, hogy a vállalatok és szövetkezetek nagyobb gondot forditsanak a technikai szinvonal korszerüsitésére, a kapacitások jobb kihasználására, a technológiai fegyelem és a költséggazdálkodás javitására, jól előkészitett munka- és üzemszervezési intézkedések végrehajtására.

A belföldi gazdasági tevékenység javitására irányuló magatartást összhangba kell hozni azokkal a követelményekkel is, amelyeket a külgazdasági kapcsolatok folyamatos fejlesztésének igénye vet fel. A külkereskedelmi áruforgalom és a pénzügyi kapcsolatok erőteljes bővitése mellett különös figyelmet kell forditani arra, hogy a fejlődés - minden szempontból és minden viszonylatban - az eddiginél kiegyensulyozottabb és tervszerübb legyen.

A társadalmi és gazdasági feladatok ellátásában jelentős részt vállaló tanácsok és költségvetési szervek tevékenységével szemben - az elmult évek kedvező tapasztalatainak folytatásaként - továbbra is az a követelmény, hogy gazdálkodásukban fokozódjék a felelősség, és a rendelkezésre álló pénzeszközöket takarékosan használják fel az országos és helyi igények megfelelő sorrendben történő kielégitésére. Ezt az irányitó szervek átgondolt munkájával, rugalmas intézkedéseivel is elő kell segiteni.

Az 1973. évi költségvetés végrehajtásának tapasztalatait minden területen hasznositani kell. A tervidőszak hátralévő részében ezek és a dolgozók alkotó kezdeményezése, alapul szolgálhat a szocialista épitőmunka eredményeinek megszilárditásához, a IV. ötéves terv céljainak megvalósitásához és a következő tervidőszak megfelelő előkészitéséhez.

ÖSSZESÍTÉSEK

Az 1973. évi állami költségvetés végrehajtásának mérlege

/Ezer forintban/

Bevételek	Előirányzat	Teljesítés
Vállalatok /szövetkezetek/ befizetései		
Nyereségadó	64,400.000	66,527.195
Eszközlekötési járulék	31,000.000	30,686.384
Illetményadó	6,400.000	6,451.233
Társadalombiztosítási járulék	15,900.000	15,585.894
Termelési adó	12,200.000	12,111.271
Forgalmi adó	26,300.000	26,046.865
Vám és import-forgalmi adó	16,500.000	16,426.423
Központosított amortizáció	7,100.000	6,659.686
Városi és községi hozzájárulás	4,600.000	5,040.199
Egyéb befizetések	3,100.000	3,801.752
Összesen	187,700.000	189,316.922
Mezőgazdasági szövetkezetek befizetései		
Jövedelem-,termelési és egyéb adók	3,460.000	4,612.935
Társadalombiztosítási járulék	1,030.000	939.043
Városi és községi hozzájárulás	300.000	296.654
Összesen	6,790.000	5,848.632
Lakosság befizetései		
Adók és illetékek	7,181.000	7,116.182
Társadalombiztosítási és nyugdijjár.	6,300.000	6,445.488
Összesen	13,481.000	13,561.670
Költségvetési szervek befizetései		
Központi szervek	2,885.316	3,225.427
Tanácsi szervek	1,876.724	2,235.938
Társadalombiztosítási járulék	1,990.000	1,963.516
Összesen	6,752.040	7,424.881
Nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő befizetések	5,278.000	5,144.395
Egyéb befizetések	9,499.960	9,335.552
Bevételek főösszege	229,501.000	230,632.050
ÖSSZESITÉS:		
Bevételek főösszege	229,501.000	230,632.050
Kiadások főösszege	232,187.000	232,457.441
Hiány	2,686.000	1,825.391

Kiadások	Előirányzat	Teljesítés
Felhalmozási kiadások		
Beruházások költségvetési fedezete	27,900.000	26,257.148
Tanácsi fejlesztési alap kiegészítése	11,222.441	11,526.899
Tanácsi fejlesztési alap kiegészítése városi és községi hozzájárulásból	1,053.642	1,196.300
Magánlakásépítéshez nyujtott támog.	1,410.000	1,799.577
Állami beruházásokkal kapcsolatos forgóalap kiegészítés	2,000.000	912.263
Vállalati fejlesztési alapok kieg.	2,090.000	2,263.006
Központi készletezés	350.000	264.265
Összesen	46,026.083	44,219.458
Vállalatok /szövetkezetek/ támogatása		
Állami visszatérítés	13,600.000	14,238.254
Dotáció és termelési árkiegészítés	15,400.000	16,340.587
Fogyasztói árkiegészítés	22,400.000	22,691.871
Import-árkiegészítés	2,200.000	3,084.585
Egyéb támogatások	4,900.000	6,560.276
Összesen	58,500.000	62,915.573
Mezőgazdasági szövetkezetek támogatása		
Beruházási és üzemviteli támogatás	7,107.000	6,653.124
Nyugdijalap kiegészítés	720.000	819.337
Összesen	7,827.000	7,472.461
Költségvetési szervek kiadásai		
Szociális és egészségügyi kiadás	42,296.910	42,077.335
A teljesítésből:		
Társadalombiztosítási kiadás 31,374.960		
Szociális és egészségügyi ellátás 10,702.375		
Kulturális kiadás	17,521.128	17,747.003
Védelmi kiadás	9,847.700	9,488.345
Rend- és jogbiztonsági kiadás	6,268.998	6,226.556
Igazgatási kiadás	3,777.296	4,018.301
Gazdasági feladatok kiadása	12,610.335	13,489.981
Felujitási és egyéb kiadás	4,265.547	3,794.848
Összesen	96,587.914	96,342.351
Nemzetközi kötelezettségekkel kapcsolatos kiadások	11,274.000	10,923.194
Belföldi államkölcsönök visszafizetése	734.000	1,100.000
Egyéb kiadások	11,238.003	8,984.404
Kiadások főösszege	232,187.000	232,457.441

A vállalatoktól származó bevételek népgazdasági áganként[1]

/Millió forintban/

Megnevezés	Ipar	Építő-ipar	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, vízgazdálkodás	Szállítás és hírközlés	Kereskedelem	Személyi és lakás-szolgáltatás	Egészségügyi és kulturális szolgáltatás	Közigazgatási és egyéb szolgáltatás	Összesen	Pénzforgalmi áthuzódások		Költségvetési /pénzforg./ előirányzat, ill. teljesítés
										az előző évről	a következő évre	
Bevételek												
Nyereségadó												
előirányzat	3o.o47	5.662	1.o41	2.267	9.898	529	112	14.959	64.515	191	3o6	64.4oo
teljesítés	3o.787	5.914	1.o81	2.499	1o.417	625	168	14.772	66.263	622	358	66.527
Eszközlekötési járulék												
előirányzat	19.8o2	1.865	35o	5.1o9	3.765	132	34	.	31.o57	519	576	31.ooo
teljesítés	19.615	1.765	354	5.o94	3.672	111	34	.	3o.645	3o5	264	3o.686
Illetményadó												
előirányzat	3.358	9o4	177	879	885	12o	54	1oo	6.477	146	223	6.4oo
teljesítés	3.398	9o3	175	898	881	128	54	.	6.437	143	149	6.431
Társadalombizt.járulék												
előirányzat	7.822	2.o71	1.164	1.867	2.oo9	354	114	586	15.987	1.224	1.311	15.9oo
teljesítés	7.977	2.o44	1.164	1.918	1.977	379	114	87	15.66o	1.137	1.211	15.586
Termelési adó												
előirányzat	5.255	1.35o	331	199	5.o5o	9o	7	.	12.282	1.3oo	1.382	12.2oo
teljesítés	5.239	966	425	229	5.3o7	1o5	4	6	12.281	1.252	1.422	12.111
Forgalmi adó												
előirányzat	8.187	18	143	54o	17.662	22	6	.	26.578	1.885	1.963	26.5oo
teljesítés	8.3o6	6	128	527	17.2o2	9	3	.	26.181	1.873	2.oo7	26.o47
Vám és import-forg.adó												
előirányzat	6o9	38	4	33	15.893	9	.	.	16.586	1.631	1.717	16.5oo
teljesítés	588	9	6	23	15.852	17	.	.	16.495	1.353	1.421	16.427
Központositott amort.												
előirányzat	6.4o6	414	21	.	287	13	15	.	7.156	172	228	7.1oo
teljesítés	6.o53	385	16	.	224	13	11	.	6.7o2	115	157	6.66o
Városi és közs.hozzájár.												
előirányzat	2.838	555	191	137	792	73	12	.	4.598	226	224	4.6oo
teljesítés	3.1o2	589	219	148	788	77	28	.	4.951	265	176	5.o4o
Egyéb befizetések												
előirányzat	1.344	.	298	2oo	23o	4	3	1.o56	3.135	1o4	139	3.1oo
teljesítés	1.897	87	3oo	171	827	12	2	446	3.742	- 11o	+ 17o	3.8o2
Bevételek összesen												
előirányzat	85.668	12.877	3.72o	11.231	56.471	1.346	357	16.7o1	188.371	7.398	8.o69	187.7oo
teljesítés	86.962	12.668	3.868	11.5o7	57.147	1.476	418	15.311	189.357	6.955	6.995	189.317

1/ Az állami vállalatok, az ipari szövetkezetek, a fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek, valamint a szövetkezeti vállalatok adatait tartalmazza.

A vállalatoknak adott támogatások népgazdasági áganként[1]

/Millió forintban/

	Ipar	Építő-ipar	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, vízgazdálkodás	Szállitás és hirközlés	Kereskedelem	Személyi és lakás-szolgáltatás	Egészségügyi és kulturális szolgáltatás	Közigazgatási és egyéb szolgáltatás	Összesen	Pénzforgalmi áthuzódások		Költségvetési /pénzforg./ előirányzat, ill. teljesités
										az előző évről	a következő évre	
Támogatások												
Állami visszatérités												
előirányzat	10.832	.	86	.	2.724	21	11	.	13.674	1.016	1.090	13.600
teljesités	11.064	19	149	.	2.935	34	14	.	14.215	1.899	1.876	14.238
Dotáció és term.árkieg.												
előirányzat	4.113	20	928	1.463	8.511	.	381	30	15.446	950	996	15.400
teljesités	5.319	6	1.058	1.246	8.588	3	361	27	16.608	1.339	1.606	16.341
Fogyasztói árkieg.												
előirányzat	9.170	6	1.014	6.546	4.852	588	280	.	22.456	593	649	22.400
teljesités	9.276	1	1.143	6.545	4.873	536	281	.	22.655	804	767	22.692
Import árkiegészités												
előirányzat	100	.	.	.	2.100	.	.	.	2.200	397	397	2.200
teljesités	1.353	.	.	.	1.711	.	.	.	3.064	52	31	3.085
Egyéb támogatások												
előirányzat	1.798	.	15	134	886	1.650	6	450	4.939	54	93	4.900
teljesités	3.368	28	23	110	1.573	1.322	17	5	6.446	115	1	6.560
Támogatások összesen												
előirányzat	26.013	26	2.043	8.143	19.073	2.259	678	480	58.715	3.010	3.225	58.500
teljesités	30.380	54	2.373	7.901	19.680	1.895	673	32	62.988	4.209	4.281	62.916

1/ Az állami vállalatok, az ipari szövetkezetek, a fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek, valamint a szövetkezeti vállalatok adatait tartalmazza.

A költségvetési szervek kiadásai

költséghelyenként, alágazatonként és ágazatonként

/Ezer forintban/

IV.

Megnevezés	Előirányzat 1/			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Földtani kutatás	925.900	.	925.900	958.865	.	958.865
Ipargazdasági feladatok	28.210	.	28.210	42.192	.	42.192
Ipar összesen	954.110	.	954.110	1,001.057	.	1,001.057
Építésügyi feladatok	7.613	.	7.613	4.893	.	4.893
Városfejlesztési feladatok	32.000	.	32.000	37.772	.	37.772
Lakás- és kommunális gazdálkodási feladatok	3.695	.	3.695	3.602	.	3.602
Építőipari ipargazdasági feladatok	5.050	.	5.050	4.667	.	4.667
Egyéb építőipari feladatok	7.982	.	7.982	10.204	.	10.204
Építőipar összesen	56.340	.	56.340	61.138	.	61.138
Állattenyésztés	260.972	41	261.013	272.497	34	272.531
Apaállattartás	.	13.891	13.891	.	13.454	13.454
Állategészségügyi feladatok	159.715	40.521	200.236	580.925	42.355	623.280
Állategészségügyi intézetek	26.775	.	26.775	27.993	.	27.993
Állategészségügyi állomások	97.583	.	97.583	98.064	.	98.064
Minősítési feladatok	53.995	.	53.995	55.717	.	55.717
Növényvédelem	115.025	.	115.025	117.732	.	117.732
Vadgazdálkodás	.	.	.	7.600	.	7.600
Erdőgazdálkodás	61.916	.	61.916	65.707	.	65.707
Mezőgazdasági célfeladatok	231.662	8.337	239.999	231.100	6.766	237.866
Gazdaságok és mezőgazdasági üzemek	.	12.251	12.251	.	12.097	12.097
Földmérés és földnyilvántartás	147.567	165.456	313.023	176.352	176.945	353.297
Egyéb mezőgazdasági feladatok	7.790	.	7.790	7.610	.	7.610
Mező- és erdőgazdaság összesen	1,163.000	240.497	1,403.497	1,641.297	251.651	1,892.948
Utak, hidak	4,300.000	1,705.000	6,005.000	4,497.827	1,779.017	6,276.844
Kompok, révek	.	5.170	5.170	.	5.684	5.684
Egyéb közlekedési feladatok	9.053	32.765	41.818	34.771	31.200	65.971
Közlekedés összesen	4,309.053	1,742.935	6,051.988	4,532.598	1,815.901	6,348.499
Piackutatás	7.000	.	7.000	7.000	.	7.000
Idegenforgalom	201.071	13.613	214.684	238.019	21.211	259.230
Üdülőhelyi feladatok	.	31.486	31.486	.	30.783	30.783
Piacok és vásárok	.	41.636	41.636	.	39.654	39.654
Nemzetközi gazdasági kapcsolatok	132.615	.	132.615	138.670	.	138.670
Egyéb kereskedelmi feladatok	62.705	.	62.705	65.615	.	65.615
Kereskedelem összesen	403.391	86.735	490.126	449.304	91.648	540.952
Minőségellenőrzés	23.295	.	23.295	23.324	.	23.324
Áruraktározás	7.700	.	7.700	7.669	.	7.669
Szabványügyi szolgálat	23.461	.	23.461	23.478	.	23.478
Számítástechnikai és adatszolgáltatási feladatok	148.395	.	148.395	134.246	.	134.246
Költségvetési üzemek	25.273	18.965	44.238	25.309	27.898	53.207
Kisegítő gazdaságok	3.016	11.608	14.624	2.870	12.326	15.196
Egyéb gazdasági feladatok	45.015	27.846	72.861	47.015	27.374	74.389
Szociális otthoni gazdaságok	.	6.549	6.549	.	7.825	7.825
Egyéb gazdasági tevékenység összesen	276.155	64.968	341.123	263.911	75.423	339.334

1/ A minisztériumok, valamint a tanácsok által saját hatáskörben megállapított előirányzatokat tartalmazza.

Megnevezés	Előirányzat			Teljesitás		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Közvilágitás	.	57o.818	57o.818	.	577.515	577.515
Parkfenntartás	.	324.79o	324.79o	.	349.464	349.464
Köztisztaság	.	38o.817	38o.817	.	395.922	395.922
Lakásgazdálkodás	.	69.o37	69.o37	.	88.853	88.853
Egyéb kommunális feladatok	.	154.o71	154.o71	.	135.691	135.691
Város- és községrendezés	.	123.857	123.857	.	122.355	122.355
Város- és községgazdálkodás összesen	.	1,623.39o	1,623.39o	.	1,669.8oo	1,669.8oo
Vizügyi szolgálat	1,165.943	.	1,165.943	1,161.9o3	.	1,161.9o3
Belvizelvezetés	.	187.o48	187.o48	.	188.265	188.265
Vizkárelhárítás és vizrendezés	.	1o1.322	1o1.322	.	96.293	96.293
Községi vizmüvek, közkutak	.	5o.137	5o.137	.	58.879	58.879
Fürdők, strandok	.	28.865	28.865	.	31.195	31.195
Egyéb vizgazdálkodási feladatok	83.o83	6.719	89.8o2	89.o27	1o.691	99.718
Vizgazdálkodás összesen	1,249.o26	374.o91	1,623.117	1,25o.93o	385.323	1,636.253
Gazdasági ágazat összesen	8,411.o75	4,132.616	12,543.691	9,2oo.235	4,289.746	13,489.981
Általános kórházak	32o.822	3,o24.437	3,345.259	334.247	3,135.686	3,469.933
Gyermekkórházak	5.47o	137.233	142.7o3	5.326	149.436	154.762
Tüdőgyógyintézetek	194.323	282.o48	476.371	192.332	291.573	483.9o5
Ideg- és elmegyógyintézetek	72.7o3	32.268	1o4.971	76.181	34.945	111.126
Egyéb gyógyintézetek	1o1.885	8.376	11o.261	93.o88	8.3o9	1o1.397
Rendelőintézeti fekvőbeteg kivizsgálás	.	845	845	.	72o	72o
Kórházak és egyéb fekvőbeteg intézetek össz.	695.2o3	3,485.2o7	4,18o.41o	7o1.174	3,62o.669	4,321.843
Klinikák	6o2.662	.	6o2.662	647.o22	.	647.o22
Klinikai intézetek	24.783	.	24.783	22.446	.	22.446
Orvostovábbképzés	9.253	.	9.253	1o.8o2	.	1o.8o2
Klinikák összesen	636.698	.	636.698	68o.27o	.	68o.27o
Szakorvosi rendelés	7o.252	873.223	943.475	71.664	875.149	946.813
Tüdőgondozóintézeti rendelés	955	139.278	14o.233	89o	135.877	136.767
Ideggondozóintézeti rendelés	.	17.343	17.343	.	16.614	16.614
Egyéb gondozóintézeti rendelés	.	4o.4o6	4o.4o6	.	38.696	38.696
Mozgó szakorvosi szolgálat	.	9.519	9.519	.	8.714	8.714
Lakossági tbc.szürővizsgálat	.	42.713	42.713	.	39.888	39.888
TBC tenyésztési laboratórium	221	9.547	9.768	18o	8.562	8.742
Alkoholelvonó állomások	.	4.874	4.874	.	4.233	4.233
Üzemi egészségügyi szolgálat	.	78.118	78.118	.	66.499	66.499
Pályaalkalmassági vizsgálat /MÁV/	3.516	.	3.516	3.665	.	3.665
Egyéb egészségügyi feladatok /MÁV/	18.4o1	.	18.4o1	18.979	.	18.979
Körzeti egészségügyi szolgálat	.	476.424	476.424	.	497.195	497.195
Körzeti gyermekorvosi szolgálat	.	65.456	65.456	.	59.167	59.167
Üzemi körzeti orvosi szolgálat	.	17.326	17.326	.	15.913	15.913
Járóbetegellátás összesen	93.345	1,774.227	1,867.572	95.378	1,766.5o7	1,861.885
Szülészeti ellátás	.	2.6oo	2.6oo	.	2.2o4	2.2o4
Szülőotthonok	.	48.142	48.142	.	49.114	49.114
Csecsemőotthonok	5.62o	165.592	171.212	5.764	165.337	171.1o1
Állandó területi bölcsődék	.	519.791	519.791	.	517.137	517.137
Hivatali bölcsődék	15.783	4.49o	2o.273	16.67o	4.631	21.3o1
Idénybölcsődék	.	7.47o	7.47o	.	5.491	5.491
Hatnapos bölcsődék	1.o8o	12.43o	13.51o	1.o31	11.8o5	12.836
Egészségügyi gyermekotthonok	27.332	76.185	1o3.517	26.89o	81.o14	1o7.9o4

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Iskolaegészségügy	.	29.735	29.735	.	28.7o1	28.7o1
Védőnői szolgálat	.	12o.418	12o.418	.	113.11o	113.11o
Anya- és gyermekvédelem egyéb feladatai	.	75.478	75.478	.	73.481	73.481
Anya-, csecsemő- és gyermekvédelem összesen	49.815	1,o62.331	1,112.146	5o.355	1,o52.o25	1,1o2.38o
Közegészségügyi és járványügyi állomások	.	152.432	152.432	.	2o4.465	2o4.465
Közegészségügyi és járványügyi szolgálat	.	83.879	83.879	.	81.254	81.254
Vegyes közegészségügyi és járványügyi feladatok	19.613	.	19.613	24.545	.	24.545
Közegészségügy és járványügy összesen	19.613	236.311	255.924	24.545	285.719	31o.264
Mentőszolgálat	227.7o6	.	227.7o6	242.665	.	242.665
Vérellátás	36.428	133.541	169.969	37.786	124.859	162.645
Országos Orvosszakértői Intézeti feladatok	22.599	.	22.599	2o.947	.	2o.947
Nővérszállás, orvosszállás	4.753	13.343	18.o96	4.17o	15.3o3	19.473
Egyéb egészségügyi intézetek	43.7o1	.	43.7o1	43.797	.	43.797
Egészségügyi felvilágosítás	9.383	9.279	18.662	9.191	8.273	17.464
Egyéb egészségügyi intézmények összesen	344.57o	156.163	5oo.733	358.556	148.435	5o6.991
Egészségügyi feladatok	161.349	424.318	585.667	114.123	367.5o6	481.629
Egészségügyi fejlesztések	43.3oo	16.425	59.725	.	974	974
Egészségügyi célok összesen	2o4.649	44o.743	645.392	114.123	368.48o	482.6o3
Szociális gondozás	22.1oo	233.66o	255.76o	3.729	245.414	249.143
Öregek napközi otthona	.	77.9o2	77.9o2	.	79.966	79.966
Vakok és siketek szövetségei	9.723	.	9.723	9.623	.	9.623
Átmeneti munkásszállók	.	3.ooo	3.ooo	.	3.o28	3.o28
Hivatali étkezdék	.	3.543	3.543	.	3.559	3.559
Rehabilitációs foglalkoztatás	.	1.958	1.958	.	1.915	1.915
Szociális feladatok összesen	31.823	32o.o63	351.886	13.352	333.882	347.234
Általános szociális otthonok	5.15o	175.189	18o.339	5.945	184.195	19o.14o
Szociális betegotthonok	.	381.614	381.614	.	4oo.493	4oo.493
Szociális intézetek	4o.232	.	4o.232	42.898	.	42.898
Szociális otthonok összesen	45.382	556.8o3	6o2.185	48.843	584.688	633.531
Hivatali üdülők	33.993	19.658	53.651	34.898	19.oo9	53.9o7
Hétvégi pihenők	2.896	3.123	6.o19	2.828	3.351	6.179
Éjjeli szanatóriumok	4.513	.	4.513	4.545	.	4.545
MÁV szanatóriumok	7.146	.	7.146	7.9o6	.	7.9o6
Szakmunkástanulók üdültetése	13.471	.	13.471	13.417	.	13.417
Tanácsi gyermeküdülők	.	14.o63	14.o63	.	14.919	14.919
Középiskolai tanulók táborozása	.	397	397	.	397	397
SZOT éves felnőtt üdülők	122.232	.	122.232	129.396	.	129.396
SZOT időszakos felnőtt üdülők	44.391	.	44.391	47.533	.	47.533
SZOT gyógyüdültetés	94.329	.	94.329	97.63o	.	97.63o
SZOT gyermeküdültetés	42.449	.	42.449	44.324	.	44.324
SZOT hajóüdültetés	12.5oo	.	12.5oo	12.776	.	12.776
Egyéb üdülők	12.43o	.	12.43o	16.913	.	16.913
Üdültetési feladatok	5.489	.	5.489	5.532	.	5.532
Üdültetés összesen	395.839	37.241	433.o8o	417.698	37.676	455.374
Családi pótlék	4,155.ooo	.	4,155.ooo	4,o8o.3o6	.	4,o8o.3o6
Családvédelem összesen	4,155.ooo	.	4,155.ooo	4,o8o.3o6	.	4,o8o.3o6
Táppénz	4,427.ooo	.	4,427.ooo	4,446.2o1	.	4,446.2o1
Terhességi és gyermekágyi segély	897.ooo	.	897.ooo	861.661	.	861.661
Gyermekgondozási segély	1,545.ooo	.	1,545.ooo	1,571.214	.	1,571.214
Egyéb társadalombiztosítási készpénzsegély	4oo.ooo	.	4oo.ooo	393.747	.	393.747
Társadalombiztosítási készpénzsegélyek összesen	7,269.ooo	.	7,269.ooo	7,272.823	.	7,272.823

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Gyógyszer	3,127.400	.	3,127.400	3,172.271	.	3,172.271
Gyógyászati segédeszközök	195.000	.	195.000	162.939	.	162.939
Egyéb gyógyászati szolgáltatás	85.000	.	85.000	101.924	.	101.924
Gyógyszerellátás és gyógyászati szolgáltatás összesen	3,407.400	.	3,407.400	3,437.134	.	3,437.134
Nyugdíjak és járadékok	15,600.000	.	15,600.000	15,349.118	.	15,349.118
Segélyek és segélyjellegü ellátások	795.000	.	795.000	869.477	.	869.477
Nyugdíjak és egyéb ellátás összesen	16,395.000	.	16,395.000	16,218.595	.	16,218.595
Társadalombiztositási feladatok	363.800	.	363.800	366.102	.	366.102
Társadalombiztositási feladatok összesen	363.800	.	363.800	366.102	.	366.102
Szociális és egészségügyi ágazat összesen	34,107.137	8,069.089	42,176,226	33,879,254	8,198,081	42,077,335
Óvodák	.	8.127	8.127	.	7.854	7.854
Napközi otthonos óvodák	5.435	1,272.745	1,278.180	6.040	1,364.991	1,371.031
Nyári napközi otthonos óvodák	.	9.391	9.391	.	8.475	8.475
Hivatali napközi otthonos óvodák	23.717	4.986	28.703	26.782	5.246	32.028
Óvodák összesen	29.152	1,295.249	1,324.401	32.822	1,386.566	1,419.388
Általános iskolák	35.136	2,840.998	2,876.134	44.333	3,058.545	3,102.878
Általános iskolai napközi otthonok	12.582	980.043	992.625	13.191	1,055.645	1,068.836
Általános iskolai diákotthonok	981	93.099	94.080	1.062	91.761	92.823
Általános iskolai tanulószobák	.	9.745	9.745	.	8.156	8.156
Dolgozók általános iskolai oktatása	.	21.767	21.767	.	20.819	20.819
Gyógyitva nevelő iskolai oktatás	.	120.330	120.330	.	121.615	121.615
Gyógypedagógiai intézeti ellátás	.	149.654	149.654	.	165.494	165.494
Továbbképző iskolák	.	2.616	2.616	.	1.240	1.240
Alsófoku oktatás összesen	48.699	4,218.252	4,266.951	58.586	4,523.275	4,581.861
Nevelőotthonok	49.447	355.141	404.588	51.989	341.020	393.009
Gyermekvédő otthonok	.	74.301	74.301	.	75.598	75.598
Nevelőszülőkhöz kihelyezettek ellátása	.	114.539	114.539	.	119.887	119.887
Javító-nevelő intézetek	48.111	.	48.111	44.363	.	44.363
Egyéb bentlakásos intézmények	12.096	.	12.096	13.228	.	13.228
Nevelőotthonok összesen	109.654	543.981	653.635	109.580	536.505	646.085
Szakmunkástanulók elméleti oktatása	438.750	56.846	495.596	457.505	66.101	523.606
Szakmunkástanulók tanműhelyei	238.919	.	238.919	253.846	.	253.846
Szakmunkástanulók üzemi gyakorlati oktatása	230.032	.	230.032	240.755	.	240.755
Szakmunkástanuló otthonok	216.266	14.232	230.498	227.691	17.875	245.566
Szakmunkásképzési célfeladatok	8.387	21.398	29.785	28.568	8.016	36.584
Mezőgazdasági tanulók oktatása	.	126.542	126.542	.	129.655	129.655
Szakmunkástanulók oktatása összesen	1,132.354	219.018	1,351.372	1,208.365	221.647	1,430.012
Gimnáziumok	23.377	446.064	469.441	16.623	461.981	478.604
Ipari szakközépiskolák	139.883	155.609	295.492	141.741	150.757	292.498
Mezőgazdasági szakközépiskolák	.	20.533	20.533	.	20.368	20.368
Közgazdasági szakközépiskolák	11.811	73.323	85.134	11.845	82.244	94.089
Egyéb szakközépiskolák	39.516	63.981	103.497	41.406	65.438	106.844
Középfoku technikumok	150.168	2.388	152.556	148.602	3.128	151.730
Egészségügyi szakoktatás	25.888	65.498	91.386	27.401	67.731	95.132
Középiskolai diákotthonok, kollégiumok	144.193	298.937	443.130	162.540	324.779	487.319
Középiskolai tanulószoba, menza, externátus	11.621	123.637	135.258	11.803	128.256	140.059
Dolgozók középiskolai oktatása	41.580	46.677	88.257	44.160	46.862	91.022
Középfoku oktatás összesen	588.037	1,206.647	1,884.684	606.121	1,351.544	1,957.665

Megnevezés	Előirányzat			Teljesitás		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Egyetemek	1,196.783	.	1,196.783	1,231.92o	.	1,231.92o
Tanárképző főiskolák	134.484	.	134.484	147.117	.	147.117
Egyéb főiskolák	61.446	.	61.446	62.399	.	62.399
Felsőfoku technikumok,szakiskolák	4.588	.	4.588	4.921	.	4.921
Tanitó-, óvónőképző és egyéb tanintézetek	76.784	.	76.784	78.333	.	78.333
Külföldiek és külföldön élő tanulók oktatása	85.873	.	85.873	85.135	.	85.135
Felsőfoku diákotthonok, kollégiumok	15o.958	.	15o.958	153.95o	.	153.95o
Müszaki és gazdasági főiskolák	356.644	.	356.644	38o.871	.	38o.871
Számitástechnikai oktatás	25.8o2	.	25.8o2	21.198	.	21.198
Felsőfoku oktatás összesen	2,o93.362	.	2,o93.362	2,165.844	.	2,165.844
Bentlakásos és egésznapos tanfolyamok	12.8oo	16.487	29.287	12.451	18.31o	3o.761
Egyéb tanfolyami képzés	11.626	17.912	29.538	16.147	21.238	37.385
Mezőgazdasági tanfolyamok	14.261	16.162	3o.423	12.11o	9.744	21.854
Alsófoku zenei oktatás	.	89.49o	89.49o	.	92.183	92.183
Gyors- és gépiró iskolák	.	12.119	12.119	.	12.426	12.426
Tanfolyamok összesen	38.687	152.17o	19o.857	4o.7o8	153.9o1	194.6o9
Oktatási célfeladatok	327.15o	593.363	92o.513	46.463	498.32o	544.783
Oktatásszervezési és módszertani feladatok	.	14.396	14.396	2.24o	14.564	16.8o4
Oktatási feladatok összesen	327.15o	6o7.759	934.9o9	48.7o3	512.884	561.587
Kutatóintézetek	837.293	.	837.293	851.84o	.	851.84o
Tanszéki kutatások	256.334	.	256.334	251.325	.	251.325
Egyéb kutatóhelyek	129.22o	.	129.22o	132.388	.	132.388
Általános tudományos feladatok	89.2oo	.	89.2oo	79.913	.	79.913
Kutatást kiegészitő tevékenység	8.521	.	8.521	8.446	.	8.446
Tudományos intézetek és feladatok összesen	1,32o.568	.	1,32o.568	1,323.912	.	1,323.912
Rádió, televizió, távirati iroda	1,141.125	.	1,141.125	1,146.12o	.	1,146.12o
Országos jellegü tudományos és szakkönyvtárak, egyetemi, tudományági szakkönyvtárak	161.558	.	161.558	171.o37	.	171.o37
Közmüvelődési könyvtárak	.	193.o96	193.o96	.	2o3.378	2o3.378
Megyei müvelődési központok	.	56.171	56.171	.	65.522	65.522
Müvelődési otthon jellegü intézmények	.	93.493	93.493	.	138.221	138.221
Muzeumok	88.912	75.85o	164.762	91.1o2	86.283	177.385
Levéltárak	11.941	16.987	28.928	13.216	19.632	32.848
Állatkertek, vidámparkok	.	2o.581	2o.581	.	22.742	22.742
Egyéb közmüvelődési intézmények	73.413	355	73.768	65.571	.	65.571
Közmüvelődési célfeladatok	128.7o3	1o8.585	237.288	12o.816	114.185	235.oo1
Müvelődési otthon jellegü intézmények támogatása	.	31.536	31.536	.	27.446	27.446
Ifjusági létesitmények	.	35.696	35.696	.	33.456	33.456
Közmüvelődési intézmények és feladatok összesen	1,6o5.652	632.35o	2,238.oo2	1,6o7.862	71o.865	2,318.727
Szinházak	28.812	144.549	173.361	3o.859	155.383	186.242
Szabadtéri szinpadok	.	9.774	9.774	.	11.562	11.562
Zenei intézmények	93.212	8.297	1o1.5o9	94.346	8.752	1o3.o98
Egyéb müvészeti intézmények	1.865	.	1.865	2.1o3	.	2.1o3
Müvészeti célfeladatok	44.533	1,3oo	45.833	45.41o	1.5o1	46.911
Müvészeti intézmények és feladatok összesen	168.422	163.92o	332.342	172.718	177.198	349.916
Sportcélok támogatása	338.363	16.947	355.31o	348.678	36.o13	384.691
Sportlétesitmények és intézmények	32.984	16.316	49.3oo	36.833	17.699	54.532
Sportlétesitmények és feladatok összesen	371.347	33.263	4o4.61o	385.511	53.712	439.223

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Nemzetközi kulturális kapcsolatok	47.944	.	47.944	44.666	.	44.666
Művelődési célfeladatok	84.195	27.441	111.636	43.176	18.396	61.572
Általános kulturális célfeladatok	78.223	.	78.223	78.485	.	78.485
Országos kulturális és tudományos kapcsolatok	48.980	.	48.980	57.464	.	57.464
Külföldi magyar intézetek	17.100	.	17.100	15.271	.	15.271
Ifjúsági szervezetek támogatása	55.079	26.956	82.035	58.016	42.702	100.718
Kulturális támogatás összesen	331.521	54.397	385.918	297.078	61.098	358.176
Kulturális ágazat összesen	8,164.605	9,217.006	17,381.611	8,057.810	9,689.195	17,747.005
Védelem	9,745.700	.	9,745.700	9,488.345	.	9,488.345
Védelmi célfeladatok	102.000	.	102.000	.	.	.
Védelmi ágazat összesen	9,847.700	.	9,847.700	9,488.345	.	9,488.345
Legfőbb Ügyészség, Legfelsőbb Bíróság	34.750	.	34.750	37.629	.	37.629
Ügyészségek	103.903	.	103.903	104.813	.	104.813
Bíróságok	294.555	.	294.555	298.911	.	298.911
Jogbiztonság összesen	433.208	.	433.208	441.353	.	441.353
Önkéntes tűzoltóság	.	45.181	45.181	.	37.680	37.680
Polgári védelem	.	74.155	74.155	.	61.389	61.389
Állami tűzoltóság	.	428.299	428.299	.	492.745	492.745
Rendbiztonság összesen	.	547.635	547.635	.	591.814	591.814
Belügyi testületek	4,311.059	.	4,311.059	4,272.823	.	4,272.823
Munkásőrség	315.400	.	315.400	311.404	.	311.404
Vám- és Pénzügyőrség	157.200	.	157.200	154.776	.	154.776
Büntetésvégrehajtás	456.500	.	456.500	454.366	.	454.366
Rendészeti célfeladatok	48.000	.	48.000	.	.	.
Rendészet összesen	5,288.159	.	5,288.159	5,193.369	.	5,193.369
Rend- és jogbiztonsági ágazat összesen	5,721.367	547.635	6,269.002	5,634.722	591.814	6,226.536
Minisztériumok	919.257	.	919.257	952.080	.	952.080
Országos hatáskörű szervek	106.954	.	106.954	107.942	.	107.942
Központi igazgatási szervek	607.777	.	607.777	650.747	.	650.747
Tanács és VB	.	1,780.281	1,780.281	.	1,900.765	1,900.765
Tanácsi igazgatási szervek	.	183.384	183.384	.	190.466	190.466
Igazgatási szervek összesen	1,633.988	1,963.665	3,597.653	1,710.769	2,091.231	3,802.000
Nemzetközi feladatok	99.638	.	99.638	96.055	.	96.055
Központi igazgatási feladatok	8.000	.	8.000	13.106	.	13.106
Tanácsi igazgatási feladatok	.	123.686	123.686	.	107.140	107.140
Igazgatási feladatok összesen	107.638	123.686	231.324	109.161	107.140	216.301
Igazgatási ágazat összesen	1,741.626	2,087.351	3,828.977	1,819.930	2,198.371	4,018.301
Minisztériumok és tanácsok költségvetési tartaléka	82.178	770.397	852.575	.	.	.
Költségvetési szervek állóeszközeinek felujitása	666.469	1,103.318	1,769.787	1,146.212	1,324.763	2,470.975
Folyószámlás szervek állóeszközeinek felujitása	277.706	82.821	360.527	273.130	70.414	343.544

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Felujitási hányad kiegészités	61o.ooo	•	61o.ooo	•	•	•
Átcsoportositás a tanácsi fejlesztési alapok javára	•	•	•	•	6o4.153	6o4.153
Központi tartalék	654.ooo	•	654.ooo	•	•	•
Tartalék és egyéb kiadás összesen	2,29o.353	1,956.536	4,246.889	1,419.342	1,999.33o	3,418.672
Lakbérhozzájárulás	48o.ooo	•	48o.ooo	3o2.789	73.387	376.176
Lakbérhozzájárulás összesen	48o.ooo	•	48o.ooo	3o2.789	73.387	376.176
Pénzügyi lebonyolitási ágazat összesen	2,77o.353	1,956.536	4,726.889	1,722.131	2,o72.717	3,794.848
EGYÜTT	7o,763.863	26,91o.233	96,774.o96	69,8o2.427	27,o39.924	96,842.351

A központi szervek költségvetésének végrehajtása fejezetenként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Bevételek		Kiadások		Átlaglétszám /fő/		Béralap	
	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	650	1.085	42.071	57.829	190	186	7.650	7.088
Minisztertanács	5.233	6.443	134.825	147.111	929	883	42.779	42.581
Népköztársaság Ügyészsége	814	2.715	129.154	133.217	2.082	1.950	84.964	83.631
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	100	40	39.624	41.494	580	571	23.533	23.163
Országos Testnevelési és Sporthivatal	550	864	416.068	422.005	278	281	9.498	9.483
Magyar Tudományos Akadémia	43.091	28.908	679.121	720.143	464	462	15.661	16.257
Országos Tervhivatal	510	12.247	86.710	78.293	662	664	35.162	33.534
Munkaügyi Minisztérium	122.436	123.909	1,046.730	1,131.175	12.908	11.942	464.000	433.003
Központi Statisztikai Hivatal	5.565	9.520	274.356	291.603	5.323	3.360	115.075	113.193
Külügyminisztérium	49.282	113.863	475.496	499.181	1.651	1.708	129.182	133.583
Belügyminisztérium	60.000	61.806	4,311.059	4,272.823	.	.	.	.
Honvédelmi Minisztérium	132.000	135.732	9,745.700	9,488.345	.	.	.	.
Pénzügyminisztérium	9.302	15.182	352.178	351.863	2.058	2.016	88.838	85.930
Igazságügyi Minisztérium	158.300	219.823	791.814	797.702	5.455	5.262	180.019	179.164
Kohó- és Gépipari Minisztérium	9.469	10.716	183.838	195.075	1.791	1.800	82.174	80.612
Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság	23.668	47.067	164.012	165.584	580	540	26.565	23.295
Nehézipari Minisztérium	24.217	26.295	181.874	193.031	1.555	1.408	63.287	60.830
Országos Anyag- és Árhivatal	30.096	20.281	45.347	24.390	267	249	12.160	11.082
Központi Földtani Hivatal	11.553	13.378	985.239	1,031.804	59	58	2.715	2.698
Könnyüipari Minisztérium	8.575	9.817	115.926	119.371	1.054	1.000	52.727	45.165
Legfelsőbb Bíróság	100	183	10.548	17.410	129	211	6.448	10.872
Munkásőrség	500	86	315.400	311.404	.	.	.	.
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	220.817	247.680	2,562.854	3,088.923	15.094	14.404	506.478	490.388
Belkereskedelmi Minisztérium	13.467	18.992	339.010	387.302	1.510	1.456	62.288	61.044
Külkereskedelmi Minisztérium	5.308	11.064	464.416	482.520	1.392	1.363	97.936	99.267
Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium	8.830	11.140	236.140	232.249	1.176	1.094	52.585	47.556
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	55.916	56.094	4,667.007	4,915.151	4.866	4.652	161.072	155.466
Országos Vizügyi Hivatal	9.680	10.774	1,307.080	1,311.494	232	224	11.309	11.228
Magyar Rádió és Televizió	1,431.580	1,397.932	1,171.362	1,172.381	3.778	3.873	148.829	145.169
Művelődésügyi Minisztérium	92.554	160.922	2,651.881	2,830.806	24.751	23.891	860.980	836.623
Egészségügyi Minisztérium	69.700	75.529	2,499.800	2,783.688	31.476	30.038	997.500	980.429
SZOT Társadalombiztositási Főigazgatóság	25,400.000	25,202.315	31,610.719	31.671.438	5.152	4.976	143.477	146.836
Üdültetés	100.500	106.966	379.493	435.622	5.001	4.776	110.113	111.526
Felujitási és egyéb tartalék	953	.	2,347.011	.	385	.	14.288	.
Központi szervek összesen	28,105.316	28,159.368	70,763.863	69.802.427	130.828	125.298	4,609.292	4,480.696
Népgazdasági elszámolások	199,518.960	200,236.744	135,592.061	134,358.670	.	.	.	.
Együtt	227,624.276	228,396.112	206,355.924	204,161.097	130.828	125.298	4,609.292	4,480.696

1/ Az előirányzat jelentős része a fejezeteknél került felhasználásra.
2/ Az állandó és időszaki főfoglalkozásuak, valamint a részfoglalkozásuak átlaglétszámát tartalmazza.

A főváros, a megyék a megyei városok költségvetésének bevételei és kiadásai jogcimenként

/ Ezer forintban /

Bevételek	Előirányzat[1]	Teljesítés	Kiadások	Előirányzat[1]	Teljesítés
Saját források			Költségvetési szervek kiadásai		
Költségvetési intézmények működési bevételei	1,947.002	2,235.938	Gazdasági kiadás	4,132.616	4,289.746
Lakossági adók, valamint a tanácsok által beszedett illetékek és díjak	4,124.419	4,784.579[2]	Szociális és egészségügyi kiadás	8,069.089	8,198.081
Összesen	6,071.421	7,020.517	Kulturális kiadás	9,217.006	9,689.195
Megosztott források			Rend- és jogbiztonsági kiadás	547.635	591.814
Mezőgazdasági termelőszövetkezetek földadója, jövedelemadója, gépjárműadója, városi és községi hozzájárulása	3,087.516	3,349.780	Igazgatási kiadás	2,087.351	2,198.371
Vállalatok, ipari szövetkezetek, fogyasztási, értékesítő és beszerző szövetkezetek illetményadója, eszközlekötési járuléka, városi és községi hozzájárulása	12,046.598	12,625.051	Pénzügyi lebonyolítási kiadás	1,956.556	2,072.717
Összesen	15,134.114	15,974.831	Összesen	26,010.233	27,039.924
Állami hozzájárulás	4,790.422[3]	6,461.331	Vállalati egyéb kiadások	6.224[3]	1,256.420
Egyéb bevételek	20.500	33.184			
Maradvány az 1972. év végén	-	3,720.995			
Bevételek főösszege	26,016.457	33,210.858	Kiadások főösszege	26,016.457	28,296.344
Összesítés:					
Bevételek főösszege	26,016.457	33,210.858			
Kiadások főösszege	26,016.457	28,296.344			
Bevételi többlet, illetve pénzmaradvány	-	4,914.514			

1/ A tanácsok által saját hatáskörben megállapított előirányzatokat tartalmazza.

2/ A bevételi túlteljesítésből a központi intézkedéssel elrendelt gépjárműadó felemelése 445.000 ezer forint.

3/ Az előirányzat nem tartalmazza a lakóházak javításához nyújtott - a teljesítés adataiban szereplő - támogatás összegét.

A főváros, a megyék, a megyei városok költségvetésének bevételei

főbb jogcimenként és megyénként

/Ezer forintban/

VII.

Megnevezés	Saját források	Megosztott források	Állami hozzájárulás 2/	Bevételek főösszege
Budapest főváros	1,591.531	3,193.128	1,7o1.669	6,486.328
Baranya megye	197.28o	432.963	211.774	842.o17
Bács- Kiskun megye	47o.o47	688.659	2o5.217	1,363.923
Békés megye	293.625	697.964	161.681	1,153.27o
Borsod-Abauj-Zemplén megye	291.o65	949.8o9	349.827	1,59o.7o1
Csongrád megye	247.999	478.864	149.126	875.989
Fejér megye	253.754	639.o94	15o.47o	1,o43.318
Győr- Sopron megye 1/	23o.771	665.612	287.23o	1,183.613
Hajdu- Bihar megye	236.942	499.143	283.o3o	1,o19.115
Heves megye	19o.939	58o.6o9	195.612	967.16o
Komárom megye	173.242	412.175	285.56o	87o.977
Nógrád megye	117.746	449.o64	2oo.346	767.156
Pest megye	598.o92	912.277	271.654	1,782.o23
Somogy megye	321.472	6o2.878	162.459	1,o86.8o9
Szabolcs- Szatmár megye	292.757	772.615	48o.516	1,545.888
Szolnok megye	276.384	718.333	161.363	1,156.o8o
Tolna megye	192.276	457.o57	13o.472	779.8o5
Vas megye	17o.424	575.715	174.437	92o.576
Veszprém megye	294.967	697.394	235.o88	1,227.449
Zala megye	177.615	5o3.579	131.o87	812.281
Debrecen megyei város	97.335	251.276	88.215	436.826
Miskolc megyei város	1o7.o78	327.962	181.882	616.922
Pécs megyei város	1o1.167	226.3o3	127.95o	455.42o
Szeged megyei város	96.oo9	242.358	134.666	473.o33
Együtt	7,o2o.517	15,974.831	6,461.331	29,456.679 3/

1/ Tartalmazza Győr megyei város adatait is.

2/ Tartalmazza a lakóházak javitásához nyujtott támogatás összegét.

3/ Nem tartalmazza a 3,72o.995 ezer forint előző évi pénzmaradványt, valamint az egyéb bevételekből 33.184 ezer forintot.

A főváros, a megyék, a megyei városok költségvetésének kiadásai főbb jogcimenként és megyénként

/ Ezer forintban /

Megnevezés	Gazdasági kiadás	Szociális és egészség-ügyi kiadás	Kulturális kiadás	Rend- és jogbiztonsági kiadás	Igazgatási kiadás	Pénzügyi lebonyolítási kiadás	Költségvetési szervek kiadásai összesen	Vállalati egyéb kiadások 2/	Kiadások főösszege
Budapest főváros	1,1o2.586	2,o61.346	1,79o.155	123.579	244.3o2	219.73o	5,541.698	664.864	6,2o6.562
Baranya megye	1o5.o77	235.662	26o.257	21.575	115.219	61.441	799.231	7.424	8o6.655
Bács-Kiskun megye	161.972	385.694	467.o99	24.432	118.649	131.626	1,289.472	28.124	1,317.596
Békés megye	157.295	311.366	42o.812	23.754	99.1o9	84.16o	1,o96.496	1o.579	1,1o7.o75
Borsod-Abauj-Zemplén megye	179.898	463.588	495.9o2	45.31o	135.913	92.354	1,412.965	28.437	1,441.4o2
Csongrád megye	99.442	237.562	31o.544	28.3o8	75.o86	92.125	843.o67	11.o87	854.154
Fejér megye	153.856	267.625	361.944	2o.774	76.28o	6o.7o5	941.184	49.1oo	99o.284
Győr-Sopron megye 1/	137.725	313.862	4o2.76o	25.694	9o.981	8o.oo9	1,o51.o31	81.355	1,132.386
Hajdu-Bihar megye	1o6.884	26o.341	397.935	25.399	84.336	75.7o4	95o.599	9.1o2	959.7o1
Heves megye	138.266	259.379	281.895	18.473	11o.261	88.689	896.963	23.529	92o.492
Komárom megye	123.661	257.21o	282.743	21.96o	6o.98o	54.972	8o1.526	25.837	827.363
Nógrád megye	129.o26	217.147	229.659	13.719	67.625	66.8o6	723.982	2o.93o	744.912
Pest megye	245.938	435.699	66o.352	36.165	152.322	164.o68	1,694.544	17.1o4	1,711.648
Somogy megye	213.663	29o.128	356.269	25.693	1o5.546	117.663	1,1o8.962	1o.639	1,119.6o1
Szabolcs-Szatmár megye	192.877	41o.5o4	599.791	25.246	121.165	236.2o8	1,585.791	16.619	1,6o2.41o
Szolnok megye	141.924	315.813	45o.368	24.363	1o5.166	86.631	1,124.265	11.o67	1,135.332
Tolna megye	96.o57	241.723	285.615	15.519	69.o33	72.123	78o.o7o	6.527	786.597
Vas megye	95.5o3	262.344	3o6.872	16.456	75.58o	63.528	82o.283	3o.566	85o.849
Veszprém megye	188.647	323.824	397.o52	3o.277	1o9.827	65.832	1,115.459	22.125	1,137.584
Zala megye	116.823	212.218	264.299	22.62o	8o.689	51.8o7	748.456	23.155	771.611
Debrecen megye város	92.7o9	69.793	164.991	736	22.814	23.293	374.336	3o.9oo	4o5.236
Miskolc megyei város	1o7.541	155.756	2o8.377	861	23.275	34.438	53o.248	42.535	572.783
Pécs megyei város	99.166	85.356	15o.o2o	33o	33.823	13.oo4	381.699	49.1o7	43o.8o6
Szeged megyei város	1o3.21o	124.141	143.484	571	2o.39o	35.8o1	427.597	35.7o8	463.3o5
Együtt	4,289.746	8,198.o81	9,689.195	591.814	2,198.371	2,o72.717	27,o39.924	1,256.42o	28,296.344

1/ Tartalmazza Győr megyei város adatait is.

2/ Tartalmazza a lakóházak javitásához nyujtott támogatás összegét.

A főváros, a megyék, a megyei városok fejlesztési alap bevételei és kiadásai jogcimenként

/ Ezer forintban/

Bevételek	Előirányzat[1]	Teljesités	Kiadások	Előirányzat[1]	Teljesités
Saját források			Célcsoportos beruházások	14,054.5oo	12,453.3oo[2]
Lakosság községfejlesztési hozzájárulása	534.9oo	6o8.4oo	Ebből: lakásépités	12,962.ooo	11,869.9oo
Telekadó	13.2oo	18.4oo			
Ut- és közműfejlesztési hozzájárulás	77.3oo	76.6oo	megyei jelentőségü kórházi ágyfejlesztés	591.7oo	355.6oo
Lakásépitéssel és -juttatással kapcsolatos bevételek	26o.4oo	4o3.3oo	szakközépiskolai hálózatfejlesztés	5oo.8oo	227.8oo
Telekhasználati és igénybevételi dij	798.ooo	782.1oo			
Egyéb bevételek	941.ooo	1,o28.4oo	Egyéb beruházások és egyéb kiadások	9,274.5oo	8,429.9oo
Összesen	2,624.6oo	2,917.4oo			
Megosztott források					
Mezőgazdasági tsz-ek városi és községi hozzájárulása	98.3oo	96.5oo			
Vállalatok, ipari szövetkezetek, fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek városi és községi hozzájárulása	1,o49.2oo	1,o99.8oo			
Tanácsok felügyelete alá tartozó vállalatok értékcsökkenési leirásának elvont része	133.6oo	163.5oo			
Összesen	1,281.1oo	1,359.8oo			
Bankhitel					
Tanácsi értékesitésü lakások árbevételének megelőlegezésére	2,215.7oo	2,183.9oo			
Egyéb beruházásokra	459.5oo	382.8oo			
Összesen	2,675.2oo	2,566.7oo			
Állami hozzájárulás					
Célcsoportos beruházások fedezetére	9,897.1o2	9,444.191			
Egyéb beruházások fedezetére	1,325.339	1,569.681			
Összesen	11,222.441	11,o13.872			
Költségvetésből átutalt pénzeszköz	-	6o4.153			
Átvett beruházási pénzeszközök	2,374.1oo	3,1o7.5oo			
Maradvány az 1972. év végén	4,594.o59	3,534.975			
Bevételek főösszege	24,771.7oo	25,1o4.4oo	Kiadások főösszege	23,329.ooo	2o,883.2oo
Összesités:					
Bevételek főösszege	24,771.7oo	25,1o4.4oo			
Kiadások főösszege	23,329.ooo	2o,883.2oo			
Tartalék, illetve pénzmaradvány	1,442.7oo	4,221.2oo			

1/ A tanácsok által saját hatáskörben megállapitott előirányzatokat [illegible]mazza, módositva az évközi intézkedések pénzügyi fedezetével.
2/ Tartalmazza az előző évről áthuzódó célcsoportos beruházásokra f[illegible]lt pénzeszközöket is.

A főváros, a megyék, a megyei városok fejlesztési alap bevételei főbb jogcimenként és megyénként

/ Ezer forintban /

Megnevezés	Saját források	Megosztott források	Bankhitel	Állami hozzájárulás	Átvett pénzeszköz 2/	1972. évi pénzmaradvány	Bevételek főösszege
Budapest főváros	712.300	422.600	750.500	3,752.098	813.800	802.902	7,254.200
Baranya megye	66.900	25.000	23.200	132.263	50.262	97.875	395.500
Bács-Kiskun megye	170.300	46.400	76.200	239.806	230.959	150.035	913.700
Békés megye	114.600	32.000	35.000	136.322	153.520	94.558	566.000
Borsod-Abauj-Zemplén megye	122.800	47.100	95.600	432.360	260.222	209.718	1,167.800
Csongrád megye	72.500	23.900	22.000	80.673	92.332	154.895	446.300
Fejér megye	139.300	79.200	140.200	549.313	92.422	118.565	1,119.200
Győr-Sopron megye 1/	108.300	74.400	99.800	410.173	84.200	159.827	936.700
Hajdu-Bihar megye	57.400	37.700	23.400	95.649	60.717	154.134	429.000
Heves megye	63.400	39.500	67.700	289.219	94.426	84.155	638.400
Komárom megye	65.900	51.100	79.400	473.468	91.803	99.029	860.700
Nógrád megye	94.100	22.000	52.800	128.508	95.378	91.614	484.400
Pest megye	253.200	65.300	129.500	352.175	224.689	173.436	1,198.500
Somogy megye	92.600	37.300	49.800	182.759	189.017	148.624	700.100
Szabolcs-Szatmár megye	112.600	39.600	88.800	405.039	238.491	147.070	1,031.600
Szolnok megye	115.700	56.200	60.800	241.811	134.860	110.929	720.300
Tolna megye	68.700	26.800	34.100	157.326	41.635	56.239	384.800
Vas megye	57.800	41.100	52.700	289.323	119.432	91.245	651.600
Veszprém megye	147.500	32.100	140.300	455.490	142.418	169.992	1,087.800
Zala megye	58.100	35.100	65.900	195.450	126.180	109.570	590.300
Debrecen megyei város	44.300	21.000	112.400	392.467	104.690	97.543	772.400
Miskolc megyei város	78.700	48.200	204.200	784.876	29.000	65.724	1,210.700
Pécs megyei város	47.500	26.800	77.600	345.657	139.600	47.943	685.100
Szeged megyei város	52.900	29.200	84.800	491.447	101.600	99.353	859.300
Együtt	2,917.400	1,359.800	2,566.700	11,013.872	3,711.653	3,534.975	25,104.400

1/ Tartalmazza Győr megyei város adatait is.

2/ Tartalmazza a költségvetésből átutalt pénzeszközök összegét is.

A főváros, a megyék, a megyei városok fejlesztési alap kiadásai főbb jogcimenként és megyénként

/ Ezer forintban /

Megnevezés	Célcsoportos beruházások 2/				Egyéb beruházások és egyéb kiadások	Kiadások főösszege
	Lakásépités	Megyei jelentőségü kórházi ágyfejlesztés	Szakközépiskolai hálózatfejlesztés	Együtt		
Budapest főváros	4,063.3oo	14.7oo	22.ooo	4,1oo.ooo	2,334.ooo	6,434.ooo
Baranya megye	11o.7oo	12.3oo	2oo	123.2oo	159.5oo	282.7oo
Bács-Kiskun megye	214.1oo	98.9oo	13.1oo	326.1oo	384.6oo	71o.7oo
Békés megye	1o8.6oo	4.4oo	15.4oo	128.4oo	295.7oo	424.1oo
Borsod-Abauj-Zemplén megye	411.8oo	23.2oo	26.6oo	461.6oo	388.2oo	849.8oo
Csongrád megye	69.7oo	.	2.9oo	72.6oo	195.3oo	267.9oo
Fejér megye	661.9oo	5oo	2o.ooo	682.4oo	252.1oo	934.5oo
Győr-Sopron megye 1/	444.8oo	1.ooo	18.3oo	464.1oo	291.6oo	755.7oo
Hajdu-Bihar megye	42.ooo	5oo	5.8oo	48.3oo	196.7oo	245.ooo
Heves megye	317.2oo	1.5oo	2o.2oo	338.9oo	161.ooo	499.9oo
Komárom megye	494.6oo	4.9oo	3.ooo	5o2.5oo	255.3oo	757.8oo
Nógrád megye	155.4oo	.	1.4oo	156.8oo	163.ooo	319.8oo
Pest megye	434.2oo	24.6oo	6.7oo	465.5oo	5o5.1oo	97o.6oo
Somogy megye	178.5oo	27.6oo	3.7oo	2o9.8oo	33o.ooo	539.8oo
Szabolcs-Szatmár megye	355.2oo	4o.1oo	24.8oo	42o.1oo	449.2oo	869.3oo
Szolnok megye	227.3oo	12.4oo	15.1oo	254.8oo	377.2oo	632.ooo
Tolna megye	158.4oo	2.7oo	8oo	161.9oo	16o.3oo	322.2oo
Vas megye	297.7oo	.	1.6oo	299.3oo	263.3oo	562.6oo
Veszprém megye	552.8oo	16.1oo	2.3oo	571.2oo	315.1oo	886.3oo
Zala megye	175.7oo	68.1oo	12.5oo	256.3oo	26o.8oo	517.1oo
Debrecen megyei város	538.1oo	.	4.6oo	542.7oo	149.8oo	692.5oo
Miskolc megyei város	943.5oo	.	6.1oo	949.6oo	154.1oo	1,1o3.7oo
Pécs megyei város	447.8oo	.	6oo	448.4oo	162.ooo	61o.4oo
Szeged megyei város	466.6oo	2.1oo	1oo	468.8oo	226.ooo	694.8oo
Együtt	11,869.9oo	355.6oo	227.8oo	12,453.3oo	8,429.9oo	2o,883.2oo

1/ Tartalmazza Győr megyei város adatait is.

2/ Tartalmazza az előző évről áthúzódó célcsoportos beruházásokra felhasznált pénzeszközöket is.